ΕΛΕΝΗ ΧΩΡΕΑΝΘΗ

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2026

ΕΛΕΝΗ ΧΩΡΕΑΝΘΗ

Τ Ο Π Ρ Α Σ Ι Ν Ο Τ Ε Τ Ρ Α Δ Ι Ο

Στη μνήμη της μαμάς μου
Ελευθερίας

Γραφιστική επιμέλεια ψηφιακού βιβλίου: ΜΑΡΙΟΝ ΧΩΡΕΑΝΘΗ
Αθήνα 2026

Τα μυστικά της κυρίας Λου

«...Τώρα ήρθε η κατάλληλη ώρα να κάνω μια βουτιά στο παρελθόν, να πάρω τη ζωή μου από την αρχή, από τότε που θυμάμαι, δηλαδή», μονολόγησε ο Αντρέ μπροστά στον καθρέφτη ενώ χτένιζε τα ολόσγουρα μακριά, καστανόξανθα μαλλιά του. Και βγαίνοντας από το σπίτι, άρχισε να ξετυλίγει το κουβάρι των αναμνήσεων, προσπαθώντας να συνδεθεί με το παρελθόν του, ανασκαλεύοντας τα γεγονότα μετά την αποφοίτησή του από το Λύκειο.

«Πόσα χρόνια έχουν περάσει από τότε. Ήμουν τριών ετών, ίσα που το θυμάμαι. Τι ετοιμασίες έκανε η μάνα μου για εκείνο το τραπέζι και το μυστικό που επρόκειτο να αποκαλύψει. Θεωρώντας πια τα πράγματα εκείνης της εποχής από απόσταση και κρίνοντας πρόσωπα και γεγονότα νηφάλια, διαπιστώνω πως όλοι είχαν έναν σοβαρό λόγο ν' αφήσουν το παρελθόν στην ησυχία του και να ζήσουν ήρεμα τη ζωή τους, πιάνοντας την από την αρχή. Από τα ραβασάκια.

Τι περιπέτεια κι εκείνη με τα ραβασάκια της μάνας μου. Τώρα που ξαναφέρνω στο νου μου εκείνα τα φοβερά ευρήματα γελάω. Μου φαίνονται τόσο αστεία, τόσο γελοία! Ήταν εσωτερική ανάγκη, παρόρμηση, περιέργεια, δεν ξέρω. Και δεν με ένοιαζε καθόλου. Βιαζόμουν, σώνει και καλά να εξιχνιάσω το μυστήριο, να διαβάσω το «τεκμήριο» ενοχής της μητέρας μου το ραβασάκι, ένα διπλωμένο άτσαλα, μάλλον βιαστικά, χαρτί που είχα ανακαλύψει, εντελώς τυχαία, σε μια κρυψώνα της εντοιχισμένης ντουλάπας μου, κάτω από μια στρώση μουσαμά, ψάχνοντας για κάποιο προσωπικό μου αντικείμενο.

Μικρός, συνήθιζα να χώνω όπου μπορούσα πράγματα, συνήθως ευτελή, που ήθελα να κρύψω από τους γονείς μου, για δικούς μου λόγους. Το ίσιωσα με τις δυο παλάμες μου αριστερά δεξιά και τι ήταν να δουν τα μάτια μου: ήταν ένα ραβασάκι που κάποιος της είχε στείλει. Τρέμοντας από τη σύγχυσή μου, διάβασα: '*Είμαι ο Τιμ, ο Τιμολέων, ο Λέων, όπως θέλεις λέγε με. Σε περιμένω στου...*', γέλασα χαιρέκακα. Κι όπως το κρατούσα, το έκλεισα στην παλάμη μου και από τα νεύρα μου το έκανα ένα τόσο δα μπαλάκι.

Η πρώτη μου σκέψη ήταν να το κάνω κομματάκια και να το ρίξω στη λεκάνη της τουαλέτας, να πατήσω το καζανάκι και να πάει όσο πιο μακριά μπορούσε μέσα στο βόθρο. Τόσος ήταν ο θυμός της πρώτης στιγμής.

Αλλά η δεύτερη σκέψη, ανακάλεσε την πρώτη κι αποφάσισα να το κρύψω για να το έχω σαν τεκμήριο ενοχής της μητέρας αν ποτέ χρειαζόταν να πάρω θέση υπέρ ή κατά, στο πλάι του ενός ή του άλλου γονιού μου. Σκεπτόμενος όμως με το μέσα μυαλό που είχε αρχίσει να λειτουργεί, έκανα αυτό που με προέτρεπε η πρώτη σκέψη. Κάποιος ανόητος θα το έστειλε στη μητέρα μου, είπα μέσα μου και πάραυτα το εκτέλεσα αναίμακτα θεωρώντας το γελοίο.

Όπως ήταν κουβαριασμένο, το έριξα μέσα σε μια κούτα με βιβλία που είχα βάλει να πάρω μαζί μου. Κι έτσι όπως ήμουν θολωμένος από τη ζήλια μου – γιατί ζήλια ήταν – νόμιζα πως το είχα ρίξει στη λεκάνη της τουαλέτας. Και ησύχασα.

Ησύχασα; Αμ δε! Και να 'θελα πραγματικά να ησυχάσω, αφήνει ο διάβολος, δεν αφήνει. Χώνει παντού τα ποδαράκια του, που ξεφυτρώνουν σαν τα κεφάλια της Λερναίας Ύδρας και χώνονται παντού. Έπεσε στα χέρια μου άλλο τεκμήριο ενοχής, ισχυρό, αυτή τη φορά. Ήταν ένα πολυκαιρισμένο μπλοκάκι κάτω από ένα χάρτινο κουτί μπαχαρικών ψηλά στο ντουλάπι της κουζίνας, ανάμεσα σε άλλα κουτιά με διάφορα μυρωδικά, γυάλες με γλυκά του κουταλιού και θυμαρίσιο ελληνικό μέλι.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που άνοιγα το ντουλάπι της κουζίνας. Εκείνη την ημέρα ήθελα να φάω κάτι γλυκό, δεν ξέρω ακριβώς τι ήθελα να βρω κι έψαχνα, ανοίγοντας ένα ένα τα κουτιά και τις γυάλες. Καθώς σήκωσα το κουτί των μπαχαρικών για να το ανοίξω από περιέργεια να δω τι έχει μέσα, άθελά μου παρέσυρα, γλίστρησε κι έπεσε το μπλοκάκι μαζί με τη σκόνη που κουβαλούσε ποιος ξέρει από πότε.

«Συνταγές μαγειρικής θα είναι», σκέφτηκα. «Τι άλλο θα μπορούσε να είχε κρύψει η μάνα μου στο ντουλάπι της κουζίνας;»

Αλλά δεν ήταν συνταγές μαγειρικής, ήταν χειρόγραφα σημειώματα. Αυτό κι αν ήταν ισχυρό στοιχείο ενοχής της κυρίας Λου. Ήμουνα σίγουρος πως επρόκειτο για κάτι ύποπτο.

Γιατί να το έχει κρυμμένο, άλλωστε. Μέσα σε τόσο μεγάλο σπίτι, εκεί βρήκε να το κρύψει; Γιατί, χωρίς καμιά αμφιβολία, οποιοσδήποτε το έβρισκε, για ύποπτο θα το εκλάμβανε. Πόσο μάλλον εγώ που είχα ανακαλύψει το ραβασάκι.

Το άνοιξα κι άρχισα να διαβάζω αρπαχτά ό, τι πρόφταινα, γρήγορα, νευρικά, όπου το μάτι μου συναντούσε κάτι χτυπητό. Περιχαρής, σε πρώτη φάση, που έπιασα τη μάνα μου στα πράσα, συμπεραίνοντας από το περιεχόμενο, ότι είχε εξωσυζυγική σχέση. Από την ταραχή και την ακατάσχετη περιέργειά μου, καθόλου δεν πρόσεχα λεπτομέρειες. Όταν, όμως, έπεσα στο σημείο που έγραφε:

«...Έπρεπε, το είχα ανάγκη, να δώσω ένα τέλος στη φαρσοκωμωδία που ήταν η ζωή μου με τον... Πέρι. Δεν πήγαινε άλλο. Και η ανοχή έχει τα όριά της. Και τα είχα ξεπεράσει. Έτσι τουλάχιστον νόμιζα. Γύρευα διέξοδο από τη συναισθηματική φυλακή που είχε γίνει η υπερβολική αγάπη του. Η μέχρις εσχάτων αφοσίωση είχε μετατραπεί σε οικογενειακή δουλοσύνη. Ένιωθα τον κλοιό να γίνεται πιο ασφυκτικός, όσο εκείνος γινόταν περισσότερο προστατευτικός, να με πιέζει. Ήταν στιγμές που αισθανόμουν τη θηλιά να με πνίγει. Όμως, οι αρχές μου με κρατούσαν δέσμια σε μια κατάσταση ζωής που δεν οδηγούσε πουθενά. Το ένιωθα.

Είχα αρχίσει να διαισθάνομαι πως ο Πέρι με τάιζε σανό και με πότιζε μεθυστικό λικέρ με την υπερπροστασία της ευαισθησίας μου και τα πολύτιμα δώρα με τα οποία εξαγόραζε την τυφλή υποταγή μου στη συζυγική πίστη και αφοσίωση. Τότε πρόβαλε από το πουθενά ο 'Λέων'. Έτσι, άξαφνα. Σαν γυπαετός όρμησε και με καμάκωσε με την πρώτη βουτιά: 'Είμαι ο Τιμ', είπε με την πρώτη. 'Ο Τιμολέων ή Λέων, όπως θέλεις λέγε με. Σε περιμένω στον...'»

Το τρίξιμο της εξώπορτας μού έκοψε τη φόρα. Έκλεισα αμέσως το μπλοκ και το έχωσα βιαστικά στην κρυψώνα του. Δεν ήταν κανείς. Κάποιος είχε χτυπήσει κατά λάθος. Το ξανάπιασα, διάβασα μερικές σελίδες ακόμα για να έχω σαφή γνώση περί τίνος επρόκειτο.

Από τις λίγες σειρές που είχα διαβάσει αρπαχτά, προς μεγάλη μου έκπληξη, διαπίστωσα πως οι σχέσεις των γονιών μου δεν ήταν πάντα τόσο αρμονικές όσο φαίνονταν. Και πληροφορούμαι, ξαφνικά και μάλιστα από την ίδια τη μητέρα μου, πως είχαν και οι δύο μυστική ζωή – κρυφή εξωσυζυγική σχέση. Αυτό για μένα ήταν «κεραυνός εν αιθρία».

Κατέληξα σ' ένα εύλογο, κατά την τότε εκτίμησή μου, συμπέρασμα πως η μητέρα μου δεν είναι αυτή που νόμιζα, χωρίς να μου περάσει από το μυαλό η σκέψη μήπως όλα αυτά που διάβαζα δεν ήταν παρά μια πλασματική ιστορία που λάβαινε χώρα μόνο μέσα στο μυαλό της μητέρας μου. Και, το πιθανότερο, η μητέρα μου να έκανε μυθιστορηματική τη ζωή κάποιων δικών της συγγενών με τη φιλοδοξία να γίνει συγγραφέας. Η εφηβική μου φαντασία οργίαζε, δημιούργησα στο μυαλό μου κάτι σενάρια που θα ζήλευαν οι συγγραφείς τέτοιων μυθιστορημάτων με οικογενειακά σκάνδαλα που, όχι μόνο κεντρίζουν το ενδιαφέρον, τουναντίον εξάπτουν τη φαντασία του αδηφάγου αναγνωστικού κοινού.

Αποφάσισα, λοιπόν, εν ψυχρώ, να εξιχνιάσω το μυστήριο ή να το δημιουργήσω με τη φαντασία μου, αν δεν υπήρχε. Όσο γι' αυτό... Εδώ οι πολιτικοί δημιουργούν φανταστικά προβλήματα και μυστήρια προς διαλεύκανση και προκαλούν σύγχυση στον κόσμο για να κάνουν ανενόχλητοι αυτό που θέλουν. Και δεν θα μπορούσα εγώ να δημιουργήσω μια φανταστική εξωσυζυγική σχέση της μητέρας μου με περιπέτειες ερωτικές, με απιστίες και εξώγαμα; Αυτό δα έλειπε! Κι άρχισα να κάνω διάφορα σενάρια. Ο χώρος της φαντασίας είναι απεριόριστος και προσφέρεται γενναιόδωρα στον καθένα για να τον χειριστεί όπως θέλει.

Μέσα σε ελάχιστα δευτερόλεπτα είχα κιόλας γίνει συγγραφέας μιας «πιασάρικης» μυθοπλασίας με την υπογραφή μου φαρδιά πλατιά από κάτω! Και φανταζόμουν το τεράστιο σκάνδαλο που θα ξεσπούσε εκ νέου και τον θόρυβο που θα δημιουργούσαν τα σκανδαλοθηρικά έντυπα με το να με διαφημίζουν ως μεγάλο ταλέντο στον χώρο της πεζογραφίας, τη στιγμή μάλιστα που είχε κοπάσει ο θόρυβος γύρω από το όνομά μου τον οποίο δημιούργησε η πρωτιά στις πανελλαδικές και μόλις είχα τελειώσει με τα τρεχάματα στις διάφορες υπηρεσίες για τη συλλογή των απαιτούμενων δικαιολογητικών που έπρεπε

να υποβάλω στο πανεπιστήμιο του εξωτερικού που είχα επιλέξει για να με δεχτεί ως υπότροφο μεταπτυχιακό σπουδαστή προκειμένου να συνεχίσω σπουδές για μεταπτυχιακό και στη συνέχεια για ανώτερες σπουδές.

Είχα αριστεύσει στις απολυτήριες εξετάσεις του Λυκείου, είχα έρθει πανελλαδικά πρώτος, «φαινόμενο», χαρακτηρίστηκα, γεγονός πρωτοφανές για τα ελληνικά μαθητικά μας χρονικά· όχι μια πρωτιά μαζί με πολλούς άλλους. Είχα ήδη στον χαρτοφύλακά μου: Απολυτήριο του Λυκείου, Πρότυπου Δημόσιου Σχολείου, με το καραμπινάτο 20, ένα πολύ γερό χαρτί και, κυρίως, μια τρανταχτή υποτροφία, που γέμιζε τα πρωτοσέλιδα όλων των εφημερίδων ένα ολόκληρο εικοσαήμερο με αντικρουόμενα, βέβαια, σχόλια· και είχε δημιουργήσει τόσο σάλο στην κοινωνία, που ξέχασε ο κόσμος την οικονομική κρίση και ασχολούνταν με την «πρωτιά του κωλόπαιδου». «Κολεγιόπαιδου», ήθελε να πει χάριν αστειότητος, όπως εξήγησε ο δημοσιογράφος, όταν είδε τα σχόλια που δημιούργησε ο χαρακτηρισμός μου «κωλόπαιδου», φοβούμενος προφανώς, πιθανή ποινική δίωξή του ο ταλαίπωρος. Έτσι αποκάλεσε εμένα κάποιος δημοσιογράφος που δεν τον ξέρει ούτε η μάνα του, εν τη ρύμη του λόγου του πικρόχολα, είμαι βέβαιος, ή για να κάνει εντύπωση, εκλαμβάνοντας το Πρότυπο Δημόσιο Σχολείο ως Κολέγιο.

Τα έφερνα όλα αυτά στο νου μου και πετούσα από τη χαρά μου. Περιττό να προσθέσω ότι την επιτυχία στο πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ και τα πτυχία που θα αποκτούσα από τις μεταπτυχιακές σπουδές σε όλα τα «Δίκαια», με το μυαλό που κουβαλούσα τότε, τα είχα ήδη στον χαρτοφύλακά μου. Εκτός, φυσικά από το πραγματικό πανάκριβο μελί ανατολίτικο χαλί, με τα υπέροχα γεωμετρικά μοτίβα, που περίμενε ανυπόμονα την επιστροφή μου, στρωμένο στο γραφείο μου.

Είχα κιόλας γίνει διάσημος συγγραφέας. Έδινα συνεντεύξεις σε ελληνικά και ξένα περιοδικά κι εφημερίδες, υπέγραφα βιβλία μου, με καλούσαν για παρουσιάσεις των βιβλίων μου, όλος ο κόσμος ασχολούνταν με την περίπτωση του καινοφανούς αστέρος στον χώρο των γραμμάτων. Μέσα σε κλάσματα δευτερολέπτου είχα πάρει και βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας.

Εξιχνίαση του μυστηρίου

Έτσι άρχισε η μεγάλη περιπέτεια της ζωής των γονιών μου για δεύτερη φορά κι από εμένα. Ήμουν, άθελά μου υποτίθεται, ο τρίτος, μάλλον ο τέταρτος, μπορεί και ο πέμπτος εμπλεκόμενος στην οικογενειακή περιπέτεια και, προφανώς, η πέτρα του σκανδάλου που ήταν έτοιμο να εκραγεί, αλλά δεν εξερράγη, και δεν ξέσπασε ποτέ ένα πιπεράτο σκάνδαλο που θα έδινε θαυμάσιο υλικό για κουτσομπολιά στα κοσμικά σαλόνια· και ενδιαφέρον θέμα στις τηλεοπτικές εκπομπές, στα περιοδικά και στις κοσμικές στήλες των εφημερίδων. Απλούστατα γιατί όλο αυτό το σκηνικό υπήρξε μόνο αποκύημα της δικής μου αρρωστημένης, ίσως, φαντασίας που ήθελε τη μάνα μου, σώνει και καλά, να έχει κερατώσει τον πατέρα μου και του χάρισε εμένα.

Από όλα όσα είχα διαβάσει στα πεταχτά ευρισκόμενος σε έξαλλη κατάσταση, είχε κολλήσει το μυαλό μου σε κείνη την αποκαλυπτική φράση: «*...Είμαι ο Τιμ, είπε με την πρώτη. Ο Τιμολέων ή Λέων, όπως θέλεις λέγε με. 'Σε περιμένω στον...'*» Αν ήταν όνειρο, θα είχα πεταχτεί από τον ύπνο. Αλλά δεν ήταν όνειρο. Ήταν χειροπιαστή πραγματικότητα. Δέκα επιγραμματικές λέξεις καθαρές, ξεκάθαρες, σταράτες που δεν επιδέχονταν αντίρρηση ή παραπέρα ερμηνεία.

«Κοίτα, φίλε μου», μονολόγησα, «τι μπορεί να κάνει ο άνθρωπος. Κοίτα τι φοβερά πράγματα γίνονται μπροστά στη μύτη σου και δεν παίρνεις είδηση! Ε, ρε πατέρα, αισθηματία, δεν μπορώ να σε φανταστώ ούτε κερασφόρο μήτε μπερμπάντη». Πού τη θυμήθηκα τη λέξη και την κόλλησα στην ουρά της οργισμένης φρασεολογίας μου.

Όσο κι αν προσπαθούσα να βγάλω από τη σκέψη κι από το μυαλό μου εκείνο το ραβασάκι που μου δημιούργησε τόσες βάσιμες ή μη υποψίες, η περιέργειά μου να μάθω τι έγινε παρακάτω, αν πραγματοποιήθηκε, και πότε, το ραντεβού που την καλούσε επιτακτικά, «Σε περιμένω...», μ' έσπρωχνε όλο και περισσότερο προς την απόφαση να παρακολουθήσω διακριτικά τη μητέρα μου σε κάθε έξοδό της. Ήταν ο μόνος τρόπος να έχω στα χέρια μου βάσιμα στοιχεία ενοχής, απτές αποδείξεις. Αλλά πώς; Η εφηβική μου ευαισθησία και η αγανάκτηση που ένιωσα, η ζήλια, στην πραγματικότητα του γιου με την «πρώτη ερωμένη», τη μητέρα μου, δεν μου άφηνε διόλου περιθώρια να προσέξω τις ημερομηνίες που κατά διαστήματα υπήρχαν στα περιθώρια του χειρόγραφου.

Η ζήλια μου φούντωνε με την καλπάζουσα νεανική μου φαντασία και ξετρύπωνε διάφορες λύσεις, όπως να παρουσιαστώ άξαφνα μπροστά τους «φάντης μπαστούνι», το πιο απλό, άμεσο και το πιο εύκολο και να μην ξέρουν πού να κρύψουν την αμηχανία και τη ντροπή τους. Αλλά ποιος θα με πίστευε, αν χρειαζόταν να καταθέσω εις βάρος της ως αυτόπτης μάρτυρας ενώπιον δικαστηρίου; Κανείς σώφρων σοβαρός δικαστής δεν θα δεχόταν αστήρικτες κατηγορίες ενός νεαρού κακομαθημένου, που διεκδικούσε κυριαρχία στις σχέσεις της μητέρας του. Θα απέδιδαν τις κατηγορίες μου σε οιδιπόδειο σύμπλεγμα. Πόσο μάλλον ο πατέρας μου.

Πέρασαν πολλές σκέψεις από το μυαλό μου τότε. Να πάω με κάποιον φίλο, θα την εξέθετα μπροστά στον πατέρα μου. Και δεν το ήθελα, δεν της άξιζε ένας τέτοιος εξευτελισμός. Να τηλεφωνήσω ανωνύμως και να τον στείλω στο ραντεβού τους, ήταν εύκολο, αλλά και επικίνδυνο. Έπειτα, αν οι σκέψεις που είχα κάνει, βασισμένος στο ραντεβού που οριζόταν στο χειρόγραφο, είχαν κάποια βάση και είχε πραγματοποιηθεί το ραντεβού εκείνο, σίγουρα η μητέρα μου, θα συνέχιζε μυστικά μια ερωτική σχέση που είχε βαθιές ρίζες στο παρελθόν της.

Η σκέψη, ωστόσο, που πέρασε ξυστά από το μυαλό μου κι έκανε ρωγμή στο κρανίο μου, πως θα μπορούσα έτσι να προκαλέσω φονικό ή να πάθει ο πατέρας μου εγκεφαλικό ή καρδιακή προσβολή, μου προκάλεσε ρίγη, με πάγωσε, με διέλυσε. Είχα, μάλιστα, αυτοχαρακτηριστεί ως ο ηθικός αυτουργός του εγκλήματος που εγώ ο ίδιος το προκάλεσα. Είχαν όλα συντελεστεί στην εντέλεια κι είχαν καλύψει τη φαιά ουσία του εγκεφάλου μου.

Ευτυχώς η σκέψη αυτή έφυγε γρήγορα. Άρχισα να σκέφτομαι λογικά. Το μόνο που βρήκα πρόσφορο και πρόχειρο ήταν, να πάω σαν κύριος στο δήθεν ραντεβού που είχα με

τη μητέρα μου στο σημείο εκείνο για κάποιο, υποτίθεται, ζήτημα που αφορούσε το επικείμενο ταξίδι μου στο εξωτερικό.

Αυτό το τέχνασμα που, φαινομενικά, δεν ενείχε δολιότητα, έθεσα σε εφαρμογή. Έλαβα υπόψιν μου όλες τις παραμέτρους ώστε να μην κινήσει υποψία η παρουσία μου. Άλλωστε, αν προέκυπτε κάποιο μικροπρόβλημα, θα ήμουνα σε θέση να τα μπαλώσω. Όσο γι' αυτό, είμαι άσσος στο να σκαρώνω και να συρράπτω τρανταχτές ιστορίες στο λεπτό.

Το αποφάσισα. Και το αποτόλμησα με μια τρομερή μάλιστα προειδοποίηση που έθεσα ως όρο στα αγγλικά – αυτή τη φορά μάλιστα στα ελληνοαγγλικά: «Μάδερ, δεν θα μου γλιτώσεις. Θα σε τσακώσω στα πράσα», είπα παρατηρώντας περιχαρής την εικόνα μου μπροστά στον καθρέφτη. Πρόσεξα και την τελευταία λεπτομέρεια στο ντύσιμο και στο στιλ που άρεσε της μητέρας μου, οπλίστηκα με θάρρος και αυτοπεποίθηση και σίγουρος πως κάνω το σωστό, υπερασπιζόμενος το κύρος του απατημένου πατέρα μου και με τον χαρτοφύλακα υπό μάλης, βγήκα από το σπίτι με αντικρουόμενα, όντως, συναισθήματα και την ορισμένη περίπου ώρα ήμουνα λίγα μόνο μέτρα μακριά από το επίμαχο σημείο, συγκεκριμένα δέκα λεπτά νωρίτερα, όπως το επεδίωξα για να τους δω πώς θα υποδεχτεί και πώς θα συμπεριφερθεί ο ένας στον άλλο. Έκανα τρελά σενάρια υπολογίζοντας και την παραμικρή ακόμα λεπτομέρεια. Το χτύπημα και το έγκλημα που οργάνωνα έπρεπε να είναι τέλειο.

Δεν υπήρχε κανείς. Κάθισα σ' ένα άδειο τραπεζάκι, ακριβώς απέναντι από το σημείο που υπολόγισα από την περιγραφή που έκανε ο κύριος εκείνος, ότι έπρεπε να καθίσουν, για να έχω όλο το σκηνικό υπό έλεγχο. Σε λίγο εμφανίστηκε ένας ωραίος, ψηλός άνδρας με γκρίζους κροτάφους και κάθισε ακριβώς στο τραπέζι απέναντί μου μερικά μέτρα μακριά από τη μεριά που καθόμουν. Φαινόταν ανήσυχος, κοίταζε διαρκώς το ρολόι του, και από τις κινήσεις του φανέρωνε πως κάποιον περίμενε. Παρήγγειλα καφέ, ακούμπησα στα αριστερά μου στο τραπέζι τον χαρτοφύλακά μου και παρήγγειλα καφέ»

«Έναν σκέτο espresso!», είπα στην κοπέλα που πλησίασε χαμογελώντας σαν να με γνώριζε.

Κι αμέσως, χωρίς να της δώσω σημασία, άνοιξα τον χαρτοφύλακά μου κι άρχισα να ξεφυλλίζω μηχανικά τα χαρτιά μου, ρίχνοντας κλεφτά ματιές στο επίμαχο σημείο.

«Έτοιμος ο espresso σας!», είπε σιγά η κοπέλα.

Ακούμπησε στο τραπέζι το φλιτζάνι του καφέ, άφησε διακριτικά τον λογαριασμό μέσα σ' ένα ποτηράκι τού ρακί κι έκανε να φύγει αφήνοντας έναν αναστεναγμό αποφόρτισης που μ' έκανε να στρέψω μηχανικά και να την κοιτάξω.

«Μου φαίνεται πως έχουμε κάπου συναντηθεί», είπε με σιγουριά.

«Μπορεί, δεν είναι απίθανο», της είπα κι αυτομάτως κοίταξα προς το επίμαχο σημείο, όπου τίποτα δεν είχε αλλάξει, «σε κανένα φροντιστήριο» είπα κι έσκυψα στα χαρτιά μου πολύ αγχωμένος που έβλεπα τα σχέδιά μου να ναυαγούν.

«Και όμως, σας ξέρω και πολύ καλά μάλιστα!» πέταξε η κοπέλα κι εξαφανίστηκε λες και την άρπαξε κάποιο μαγικό χαλί, αφήνοντάς με άναυδο με το θράσος της.

Μέσα σε λίγα λεπτά, η κοπέλα του μαγαζιού έκανε τη ζωή μου μαλλιά κουβάρια, κάνοντάς με να ξεχάσω για λίγο το ένοχο ραντεβού που περίμενα. Κοίταξα το ρολόι μου. Είχε περάσει μισή ώρα συν τα δέκα λεπτά που είχα πάει νωρίτερα. Έβγαλα το πορτοφόλι μου κι άφησα μέσα στο ποτηράκι το αντίτιμο μαζί με ένα γενναίο φιλοδώρημα με τη σκέψη ότι θα ερευνήσω το θέμα μια άλλη φορά που θα έρθω για καφέ χωρίς καμιά δέσμευση. Απογοητευμένος, έσκυψα περίλυπος να μαζέψω τα χαρτιά μου και να φύγω, βλέποντας τα σχέδιά μου να αποτυγχάνουν ολοσχερώς. Και αποφασισμένος, όσες μέρες θα ήμουν ακόμα στην Αθήνα, να παρακολουθώ τις κινήσεις της μητέρας μου, και κυρίως τις εξόδους από τη δουλειά. Παράλληλα, είχα να ερευνήσω και το θέμα που προέκυψε άξαφνα με την γκαρσόνα, και για λίγο έστρεψε την προσοχή μου αλλού. Ωστόσο άρκεσαν λίγα δευτερόλεπτα, που με απασχόλησε η κοπέλα για να συμβούν γεγονότα και αλλαγές στο ήρεμο τοπίο που δεν μπορούσα να φανταστώ. Ήμουν έτοιμος να σηκωθώ και να

φύγω, όταν μια γυναικεία φωνή που μου φάνηκε γνώριμη, πρόφερε το όνομα του άντρα που περίμενε.

«Ω! Τι έκπληξη, καλέ μου, που σε ξαναβλέπω ύστερα από τόσα χρόνια...» είπε. Και χύθηκε πάνω του. «Καθόλου δεν άλλαξες, Τιμ. Ίδιος είσαι... βρε, Λέων! Πόσα χρόνια!» συμπλήρωσε.

Μου κόπηκαν τα πόδια. Ίδια η φωνή της μάνας μου.

Αιφνιδιάστηκα, ταράχτηκαν τα μέσα μου, αναστατώθηκα. Σηκώθηκα τρέμοντας και ατενίζοντας το αγκαλιασμένο ζευγάρι, έμεινα ξερός. Ήταν η μάνα μου. Η κυρία που συνάντησε τον γκριζομάλλη ωραίο άνδρα ήταν η μάνα μου. Έβαζα στοίχημα πως ήταν η μάνα μου. Όπως ήταν γυρισμένη προς τον ωραίο γκριζομάλλη, έβλεπα μόνο την πλάτη της. Ήταν όπως ακριβώς την έβλεπα το πρωί, λίγες μόνο ώρες πριν, όταν απομακρυνόταν από το σπίτι και σκόπιμα την είχα συνοδέψει ως την πόρτα. Από πίσω ήταν ολόιδια η κυρία Λου μου, όπως μου φάνηκε, όπως νόμισα. Όλα πάνω της ήταν όπως τα έβλεπα εκείνη τη στιγμή ή όπως ήθελα να είναι.

Κάτι γλυκόπικρο ένιωσα στο λαρύγγι μου, αλλά δεν δίστασα. Και αψηφώντας τη δικαιολογημένη αντίδραση του κυρίου, ακούμπησα την κυρία ελαφρά στον ώμο. Και πριν προλάβω να προφέρω λέξη, βλέποντας το ξαφνιασμένο πρόσωπο της άγνωστης ηλικιωμένης γυναίκας καθώς γύρισε προς εμένα, κατάπια τη γλώσσα μου.

«Σόρι. Έψαχνα τους θείους μου», τραύλισα, έτοιμος να βάλω τα κλάματα. Τόσο γενναίος ήμουνα, ικανός να κατασκοπεύω ύποπτα πρόσωπα.

«Μου φαίνεται πως κάπου σε είδα, νεαρέ... Α, ναι, καλέ. Τόσος θόρυβος έγινε με σένα, σε είδαμε τις προάλλες στην τηλεόραση», είπε η μεσόκοπη άγνωστη κυρία. Και στρέφοντας στον άντρα, «ναι, καλέ, είναι ο μαθητής που... Ναι, καλέ, ο γιος του επιχειρηματία...» είπε το όνομα του πατέρα μου, αρπάζοντας τη συνέχεια της πληροφόρησης από το στόμα του συνοδού της.

«Ακριβώς! Ο γιος εκείνου του... επιχειρηματία που χάλασε τον κόσμο η πρωτιά του στις Πανελλαδικές», συμπλήρωσε ελαφρώς τσατισμένος ο κύριος.

Ένιωσα να χάνω το έδαφος κάτω από τα πόδια μου. Ζήτησα συγγνώμη με μια ελαφρά υπόκλιση κι απομακρύνθηκα με σκυμμένο κεφάλι φασκελώνοντας τη μούρη μου. Τόσο ανόητος ήμουνα. Δεν είχα προσέξει πως οι ημερομηνίες του χειρόγραφου σημειώματος ανήκαν στο μακρινό παρελθόν και καμιά σχέση δεν είχαν με την πραγματικότητα. Ορκίστηκα να μην ασχοληθώ ποτέ ξανά με εξωσυζυγικές σχέσεις της μητέρας μου. Σε τελευταία ανάλυση, με ποιο δικαίωμα θα την εμπόδιζα να κάνει κάτι που εκείνη είχε τους λόγους της να πράξει. Και το θέμα παρακολούθησης της μητέρας μου σταμάτησε εκεί, στο ατυχές γεγονός που με έφερε αντιμέτωπο με τις δικές μου εμμονές και ανασφάλειες.

Οι σκέψεις μου, καθώς προχωρούσα χωρίς να ξέρω πού θα με έβγαζε ο δόμος που είχα πάρει, άλλαζαν από τη μια στιγμή στην άλλη ώσπου κάποια στιγμή βρέθηκα σε μια μικρή πλατεία κάπου μακριά από το κέντρο. Κάθισα στο πρώτο άδειο παγκάκι να πάρω ανάσα και να βάλω σε τάξη τις σκέψεις μου. Απέναντί μου, καθισμένες σε ένα άλλο παγκάκι, δυο κυρίες μιλούσαν δυνατά σχολιάζοντας τα πολιτικά πράγματα. Από τον τόνο της φωνής, της μιας κυρίως, συμπέρανα πως ανήκαν σε διαφορετικά πολιτικά «στρατόπεδα» και προσπαθούσε κάθε μια να επιβάλει τις απόψεις της στην άλλη, γιατί η κουβέντα τους έμοιαζε να έχει εξελιχθεί σε λογομαχία.

«Κοίτα, φίλε μου», είπα από μέσα μου, «πώς έχουν καταντήσει τον κόσμο οι πολιτικοί με το να αποκαλεί καθένας τους αντιπάλους του προδότες, κλέφτες και απατεώνες. Ο κόσμος έχει χάσει τον μπούσουλα», συμπλήρωσα τη σκέψη μου κι ετοιμαζόμουν να σηκωθώ και να φύγω, όταν μια επόμενη σκέψη με καθήλωσε στο παγκάκι, αδιαφορώντας για τη φασαρία που έκανε ο καυγάς των δύο γυναικών. «Πλάκα έχουν», σκέφτηκα ανακαθίζοντας στο παγκάκι και ξαναγύρισα στα δικά μου.

«Αχ, μάνα, μάνα, τι μου κάνεις για να σου έχω τόση αδυναμία», μουρμούρισα και δάγκωσα τα χείλη μου. Δεν τολμούσα να παραδεχτώ πως ήμουν ερωτευμένος με τη μάνα μου, όπως κάθε αρσενικό πλάσμα. Η μάνα είναι η πρώτη ερωμένη λένε οι ψυχολόγοι. Μου φαίνεται πως έχουν δίκιο.

Από εκείνη τη στιγμή άρχισα να σκέφτομαι σοβαρά τη σχέση μου με τους γονείς μου και κυρίως με τη μητέρα μου, που ό, τι και να προκύψει, δεν πρόκειται να αλλάξω συμπεριφορά απέναντί της. Ίσως χρειαστεί, όταν νομίσω πως είμαι έτοιμος να ακούσω και να σεβαστώ τις απόψεις της, να κάνω μια σοβαρή κουβέντα μαζί της επί παντός θέματος που αφορά την οικογένεια και τις ρίζες μου. Κάτι με σπρώχνει να βουτήξω στο παρελθόν των γονιών μου. Να βρω μιαν άκρη, μια απάντηση σε όσα με απασχολούν και συχνά με βασανίζουν τον τελευταίο καιρό, να βρω ποια πρόσωπα μπερδεύονται στο γενεαλογικό μου δέντρο.

Το πράσινο τετράδιο

Μέσα στη φούρια της προετοιμασίας για την αναχώρησή μου, τις επόμενες μέρες ως την παραμονή που θα έφευγα, είχα σχεδόν ξεχάσει τα ενδεικτικά στοιχεία ενοχής της μητέρας μου, τον διάσημο συγγραφέα που θα γινόμουν όταν θα επέστρεφα από την Αγγλία πανέτοιμος να πραγματοποιήσω τα φιλόδοξα σχέδια που είχαν κάνει οι γονείς μου για μένα. Αλλά φαίνεται πως ο διάολος, δεν έχει μόνο πολλά ποδάρια, βρίσκει εύκολα και τον τρόπο να τα χώνει παντού. Τι ήταν να βρεθώ στη δυσάρεστη ή στην ευχάριστη θέση να πέσει στα βρομερά μου χέρια άλλο, πιο ισχυρό αυτό, αποδεικτικό στοιχείο, ένα «πράσινο τετράδιο»

Αυτό κι αν ήταν ντοκουμέντο ατράνταχτο.

Ήταν τυχαίο; Ή, μήπως είχε κάτι υποψιαστεί από την αλλαγή στη συμπεριφορά μου των τελευταίων ημερών και έκανε σκόπιμα ένα τηλεφώνημα τη συγκεκριμένη μέρα; Και δεν μπορούσα ποτέ μου πριν να διανοηθώ πως ήταν τόσο πολύ πανούργα η πάντα συγκαταβατική, αθώα μαμά μου.

«Αμάν, γκομενιές η κυρία Λουλούκα μας! Και δεύτερο πρόσωπο στην ιστορία μας. Κοίτα να δεις, φίλε μου!», είπα στον εαυτό μου καθώς έβγαινα από το γραφείο της με το πράσινο τετράδιο κρυμμένο στη μασχάλη μου, «κοίτα να δεις ποιες εκπλήξεις μπορεί να σε περιμένουν από τη μια στιγμή στην άλλη, τι μπορείς να ανακαλύψεις από ένα εντελώς τυχαίο περιστατικό».

Αν δεν ανακάλυπτα εκείνο το «ραβασάκι» στην ντουλάπα μου, όπως και το ξεχασμένο της μπλοκ στο ντουλάπι της κουζίνας κι αν δεν άνοιγα το συρτάρι του γραφείου της, ίσως ποτέ δεν θα μάθαινα ποιος ήταν εκείνος ο Τιμολέων ή Τιμ ή Λέων και ποιος συγγραφέας κρύβεται πίσω από το ψευδώνυμο: Περσεύς Ανακτορίδης.

Αν δεν συνέβαινε, εντελώς τυχαία, να πέσει στα χέρια μου το Πράσινο τετράδιο με τις «Αναμνήσεις από τη μαθητική ζωή» στην ετικέτα στο εξώφυλλο, ένα ασήμαντο, φαινομενικά, τετράδιο από εκείνα που χρησιμοποιούν οι μαθητές του Δημοτικού και του Γυμνασίου, μπορεί να μην έπιανα ποτέ λογοτεχνικό βιβλίο στα χέρια μου έτσι όπως ήμουν μπουχτισμένος από τα ατελείωτα διαβάσματα για απανωτές εξετάσεις με στόχο το άριστα για να εξασφαλίσω υποτροφίες και κόντρα υποτροφίες, πού να είχα καιρό και όρεξη ν' ανοίξω άλλο βιβλίο εκτός από σχολικό και μάλιστα μυθιστόρημα.

Σοβαρά, τώρα. Τέρμα τ' αστεία. Όλα τα τρανταχτά κι αδιαμφισβήτητα ύποπτα ξεκίνησαν, κυρίως, από εκείνο το μυστηριώδες πράσινο τετράδιο. Η μητέρα είχε πάντα κλειδωμένο το συγκεκριμένο συρτάρι. Και όχι μόνο αυτό. Ήταν και ο μυστηριώδης Τιμολέων ή Τιμ ή Λέων που κοιμόταν μακαρίως, ποιος ξέρει πόσα χρόνια, κάτω από την ταπετσαρία στο συρτάρι της εντοιχισμένης ντουλάπας. Εκείνος εκεί ο μυστηριώδης Τιμολέων ή Τιμ ή Λέων που για χάρη του έκανα τη μεγαλύτερη γκάφα της εφηβικής μου ζωής. Δεν πρόκειται να μου ξεφύγει. Όσες αντίθετες αποφάσεις κι αν πάρω κι όσους όρκους κι αν κάνω πως δεν θ' ασχοληθώ ποτέ ξανά με οικογενειακές υποθέσεις του είδους, δεν πρόκειται να αφήσω ανεξιχνίαστο ένα τόσο πολύ μεγάλο, ένα τρανταχτό μυστικό που αφορά σαφώς πρόσωπα της οικογενειακής μου ιστορίας. Ίσως, και πολύ πιθανό, να σχετίζεται με πρόσωπα πίσω από τους γονείς μου.

Άλλωστε, πάντα με τσιγκλούσε η περιέργεια να μάθω τι έγραφε η υπέροχη μάνα μου τις ατελείωτες νύχτες που ξαγρυπνούσε πάνω στον υπολογιστή, όταν ο πατέρας αργούσε να κατεβεί από τη σοφίτα όπου είχε το γραφείο του, το κρησφύγετό του, στην πραγματικότητα, κι από εκεί διεκπεραίωνε τις υποθέσεις των εμπορικών συναλλαγών, κι εκείνη ξενυχτούσε χτυπώντας τα πλήκτρα κλεισμένη στο δικό της γραφείο. Αλλά δεν τόλμησα ποτέ να παραβιάσω τον κώδικα της καλής συμπεριφοράς. Περιοριζόμουν στην αναμονή, περιμένοντας την κατάλληλη ευκαιρία να παραβιάσω το ασφαλισμένο ηλεκτρονικό αρχείο της, να μπω στον πειρασμό να γίνω χάκερ και να σπάσω τον κωδικό της. Ε, όσο γι' αυτό, είχα γίνει άσος στην πληροφορική.

Ωστόσο, δεν χρειάστηκε να φτάσω ίσαμε το έσχατο σημείο της διαφθοράς. Η ίδια, άθελά της, ίσως, με έσωσε κι από αυτό το ολίσθημα, όπως κι από ένα σωρό άλλα στην

παιδική και την εφηβική μου ηλικία. Θυμάμαι μερικά περιστατικά που είναι για γέλια και για κλάματα. Μια φορά αναστατώθηκε το σύμπαν εξαιτίας μου ώσπου να βρεθεί στην τσέπη μου η περίφημη γομολάστιχα του φίλου μου, γιου του αρχηγού της αστυνομίας. Είδε κι έπαθε η μάνα μου να πείσει ένα ολόκληρο Πρότυπο Δημόσιο Σχολείο πως δεν το είχα κάνει επίτηδες. Αλήθεια ήταν. Μηχανικά την είχα κρύψει. Λέω τώρα. Ωστόσο, πολύ το διασκέδασα που έγινε τόση φασαρία εξαιτίας μου, για τη γομολάστιχα του Χάρη λες και είχε κλαπεί μια ακόμα Καρυάτιδα από το βράχο της Ακρόπολης.

Την ημέρα, λίγο πριν προβώ στην κολάσιμη πράξη, τη στιγμή που ήμουν έτοιμος να δράσω, μου τηλεφώνησε εκείνη από τη δουλειά της και με παρακάλεσε να της δώσω τηλεφωνικώς κάποια στοιχεία από τον υπηρεσιακό της φάκελο. Τα χρειαζόταν, είπε, επειγόντως, για την προαγωγή της σε Τμηματάρχη.

«Αντρέ μου», έτσι με αποκαλούσε χαϊδευτικά όταν ήθελε να της κάνω κάποια χάρη, «πήγαινε στο γραφείο μου, άνοιξε το πρώτο συρτάρι κάτω από τον υπολογιστή, βρες έναν κόκκινο φάκελο που γράφει...», μου έδωσε τα στοιχεία του φακέλου.

Εκείνη την ημέρα, θυμάμαι, ήμουν αδιάθετος και έμεινα ολομόναχος κλεισμένος στο σπίτι. Είχα όλο τον καιρό και τον χώρο στη διάθεσή μου και λογάριαζα να ασχοληθώ μόνο με τα προσωπικά μου. Ήθελα, πριν φύγω για μεταπτυχιακές σπουδές στην Αγγλία, να τακτοποιήσω όλες τις εκκρεμότητες που υπήρχαν στις σχέσεις μου με το περιβάλλον, οικογενειακό και φιλικό και να ιεραρχήσω τις προτεραιότητές μου. Και είχα βαλθεί να συμμαζεύω και να τακτοποιώ τα πράγματά μου, μια διόλου ευχάριστη για μένα απασχόληση.

Πάνω στην ώρα που είχα αρχίσει να πλήττω αφόρητα μπερδεμένος ανάμεσα σε κουτιά με βιβλία, στοίβες ρούχων που περίμεναν πακετάρισμα και μικροαντικείμενα που έπρεπε να πάρω μαζί μου, χτύπησε το τηλέφωνο. Τα παράτησα όλα στη μέση του δωματίου κι έσπευσα να εξυπηρετήσω άμεσα την αξιαγάπητη μητέρα μου.

Έκανα όπως μου είπε, βρήκα τα στοιχεία που ζητούσε και της τα έδωσα από τηλεφώνου. Όταν πήγα να βάλω το φάκελο στη θέση του, έπεσε το μάτι μου τυχαία πάνω σ' ένα πράσινο τετράδιο σχολείου. Με ξάφνιασε αλλά το παραμέρισα όπως και πολλά άλλα χαρτιά. Ύστερα, άρχισα να τακτοποιώ με τα δυο μου χέρια τα χαρτιά του συρταριού που τα είχα κάνει μπάχαλο. Έτσι τουλάχιστον δικαιολόγησα την ενέργειά μου για να είμαι εντάξει και με τη συνείδησή μου. Έβαλα και το τετράδιο στη θέση του και ήμουν έτοιμος να κλείσω το συρτάρι.

Άξαφνα μου ήρθε μια φαεινή ιδέα που ανέστειλε όλες μου τις αρχές: να ανοίξω το πράσινο τετράδιο. Βλέπεις, ο διάολος δεν κάνει διακοπές, είναι πανταχού παρών έτοιμος, αν τον χρειαστείς, να επέμβει την κατάλληλη στιγμή. Όλοι οι μηχανισμοί της μνήμης σήμαναν συναγερμό. Θυμήθηκα το ραβασάκι στο συρτάρι στην ντουλάπα μου, ένα «μπλοκ αλληλογραφίας» της, το άλλο στην κουζίνα.

«Ουάου! Τι σου επιφυλάσσει η μοίρα να ζήσεις. Για να δούμε, τι έκανες στα μαθητικά σου χρόνια, μαμά, και το παίζεις τώρα αυστηρή σ' εμάς», μουρμούρισα χαριτολογώντας κι ας αισθανόμουν σαν κλέφτης που παραβιάζει χρηματοκιβώτιο εκκλησίας.

Πήρα το πράσινο τετράδιο στα χέρια μου, το χάιδεψα, γέλασα διαβάζοντας τον τίτλο στην ετικέτα: *«Αναμνήσεις από τη μαθητική ζωή»*, το άνοιξα και το ξεφύλλιζα στα πεταχτά χαζεύοντας τα ωραία καλλιγραφικά γράμματα του χειρογράφου. Τη στιγμή, όμως, που ήμουν έτοιμος να το κλείσω, έπιασε το μάτι μου μια φράση με πλάγια γράμματα σε κάποια άλλη λευκή σελίδα:

«Τα μυστικά της κυρίας Λου»

Αυτός ήταν ο πλήρης τίτλος του χειρόγραφου ημερολογίου της μητέρας, φράση κλειδί, που λειτούργησε αυτομάτως σαν πειρασμός.

Α, χα! Πιάσαμε λαβράκι. Ώστε, έτσι λοιπόν, κυρία μαμά, αξιαγάπητη, αυστηρή κυρία Λουλούκα μας. Έχεις μυστικά και μάλιστα «ένοχα». Ζεις και στον δικό σου χώρο/χρόνο. Σε τσακώσαμε, έχεις και παράλληλη, μυστική ζωή, μονολόγησα θριαμβευτικά.

Εκείνη τη στιγμή νόμισα πως είχα κυριέψει ένα απόρθητο κάστρο. Αυτό ήταν και το κερασάκι στην τούρτα της περιέργειάς μου. Βεβαιώθηκα πως το τετράδιο που παραβίαζα περιείχε τα στοιχεία που ζητούσα. Φυσικά, πού να φανταζόταν η καημένη πως ο άψογος σε όλα γιος της, το καμάρι της, που δεν ήταν πια ένα ανέμελο παιδί, θα ήταν ικανός να παραβεί τους κανόνες του οικογενειακού δικαίου και να τολμήσει να παραβιάσει τα προσωπικά της δεδομένα!

Χωρίς δεύτερη σκέψη, έχωσα το τετράδιο στον κόρφο μου, έτρεξα στο γειτονικό κατάστημα και φωτοτύπησα όλο το περιεχόμενο του μυστηριώδους τετραδίου. Γύρισα στο σπίτι, τακτοποίησα το «Πράσινο τετράδιο» στη θέση του και βγήκα από το γραφείο της μάνας μου σαν ιερόσυλος διαρρήκτης, όχι σαν απλός κλέφτης.

Και όμως την έκανα τη λαδιά. Η επόμενη κίνηση ήταν να κρύψω το αντίγραφο σ' ένα χαρτοκιβώτιο κάτω από τα βιβλία μου για να μην πέσει στα χέρια της μητέρας ώσπου να φύγω. Ευτυχώς θα έφευγα σύντομα και δεν υπήρχε περίπτωση να βρεθώ ξανά μπροστά σε ανεπιθύμητες ανασκαφές και δυσάρεστες αποκαλύψεις. Είχα ξετρυπώσει, εντελώς τυχαία, τόσα πολλά στοιχεία, γραπτά ντοκουμέντα για τα περίφημα «Ένοχα μυστικά» της μάνας μου. Βέβαια, όρκο δεν παίρνω για όλα αυτά. Μπορεί να αφορούν ένα κάρο άλλα πράγματα. Το μέλλον θα δείξει.

Ένα κρυφό ημερολόγιο

Όταν βρέθηκα ολομόναχος στο δωμάτιό μου στο Λονδίνο, το πρώτο πράγμα που έκανα ήταν να τα παρατήσω όλα στη μέση και να ξετρυπώσω το «τεκμήριο» ενοχής της μητέρας μου, το ακριβές αντίγραφο του πράσινου τετραδίου, φυσικά. Το άνοιξα κι άρχισα να διαβάζω το περιεχόμενο του κρυφού χειρόγραφου ημερολογίου της. Περί «κρυφού ημερολογίου» επρόκειτο.

Από τις πρώτες κιόλας σελίδες διαπίστωσα πως το γραφτό είχε εξομολογητικό, αυτοβιογραφικό χαρακτήρα και πως οι σχέσεις των γονιών μου δεν ήταν τόσο αρμονικές όσο φαίνονταν στον έξω κόσμο. Σύμφωνα με τα γραφόμενα, για ένα διάστημα, πριν και μετά τη γέννησή μου, ο κύριος Οικονόμου και η κυρία Φλωράτου-Οικονόμου μεριμνούσαν περί «ανέμων και υδάτων» και δεν φρόντιζαν τα του οίκου τους, τουλάχιστον όσο έπρεπε. Επιβεβαιώνονταν έτσι αυτά που εισέπραττα τότε που ήμουν πολύ μικρός από τα μισόλογα και τα υπονοούμενα της γιαγιάς μου.

Η καλή μου η γιαγιά, πέρα από τις μεγάλες φιλοδοξίες που έτρεφε για μένα, φανερά τουλάχιστον, είχε τη συνήθεια να μιλάει μόνη της δυνατά εκεί που έπλεκε νομίζοντας πως δεν καταλάβαινα, άσχετα αν έστηνα αφτί και τα κατέγραφα όλα. Η μητέρα μου, ωστόσο, ήταν πάντα εκεί, σπίτι δουλειά, δουλειά σπίτι, ήταν υπεράνω πάσης υποψίας. Και πληροφορούμαι ξαφνικά και μάλιστα από την ίδια πως είχε κι εκείνη μυστική ζωή, πιθανώς και κρυφή εξωσυζυγική σχέση. Αυτό για μένα ήταν μεγάλη ανατροπή. Δημιουργούσε, από την πρώτη κιόλας επαφή με το κείμενο, περισσότερους από όσους είχα ήδη προβληματισμούς, από εκείνους που έλυνε.

Αποφάσισα, λοιπόν, εν ψυχρώ, να εξιχνιάσω κι ετούτο το μέγα μυστήριο ή να το δημιουργήσω με τη φαντασία μου, αν δεν υπήρχε. Μου πέρασε πάλι κι αυτή η σκέψη. Όσο γι' αυτό... Οι πολιτικοί δημιουργούν φανταστικά προβλήματα και μυστήρια προς διαλεύκανση και προκαλούν σύγχυση στον κόσμο για να κάνουν ανενόχλητοι αυτό που θέλουν, και δεν θα μπορούσα εγώ να δημιουργήσω μια φανταστική εξωσυζυγική σχέση της μητέρας μου προκειμένου να αναδειχτώ συγγραφέας; Αυτό δα έλειπε! Ένιωσα, ξαφνικά, ικανός για όλα. Θα μπορούσα να είμαι και το «παιδί θαύμα». Αλλά, όχι. Όποιος ζει σε παρόμοιες οικογενειακές καταστάσεις, ωριμάζει πιο γρήγορα από τα παιδιά της ηλικίας του. Κάθε νέος στην ηλικία μου έχει δικαίωμα να πολιτεύεται, να εκλέγει και να εκλέγεται, να παίρνει θέση στο Κοινοβούλιο. Αλλά η σκέψη που ακολούθησε, μου ανάκοψε προς στιγμήν τη φόρα.

«Αιδώς, Αργείοι», ψέλλισα, «για να γράψεις, νεαρέ, μυθιστόρημα, δεν φτάνει η φιλοδοξία ούτε οι υποθετικές εξωσυζυγικές σχέσεις της μητέρας σου, χρειάζονται πολύ περισσότερα. Ακόμα και το ταλέντο δεν είναι αρκετό. Οι εμπειρίες είναι προϋπόθεση, είναι ο σάκος με τις αποσκευές από όπου αντλεί ο επίδοξος συγγραφέας το υλικό του. Και μου λείπουν», είπα στον εαυτό μου.

Αλλά την ίδια στιγμή, θυμήθηκα πώς ξεκίνησε και πού έφτασε ο πατέρας μου κι άλλαξα γνώμη.

«Ανόητε! Όποιος δεν έχει δικό του κεφάλαιο να κάνει μια επιχείρηση, δανείζεται από την Τράπεζα. Κι εσύ έχεις στα χέρια σου κεφάλαια και τόκους. Φρόντισαν οι γονείς σου με τον ένα και τον άλλο τρόπο να σε εφοδιάσουν για μια ολόκληρη ζωή. Δεν έχεις, παρά να βουτήξεις στο παρελθόν τους και να μεγαλουργήσεις. Πού ξέρεις; Μπορεί να είσαι το... παιδί θαύμα», κατέληξα, πολύ... ταπεινά και σιγανά.

Αυτό, ωστόσο, ήταν μόνο η αρχή. Οι εξελίξεις που ακολούθησαν ήταν ραγδαίες, καταιγιστικές που άλλαξαν τα δεδομένα. Η τρίτη αυτή ανακάλυψη / αποκάλυψη ξεπερνούσε ακόμα και τις βάσιμες υποψίες μου. Ανάτρεξα σ' εκείνη την περίπτωση που, εντελώς τυχαία, είχε πέσει στα χέρια μου το «ραβασάκι» σ' εκείνη την απίθανη κρυψώνα.

Ωστόσο, φανερά τουλάχιστον, δεν διέρρευσε ποτέ κάτι σχετικό. Στην περίπτωση που θα έβλεπε το φως της δημοσιότητας καμιά στραβοτιμονιά, η δική μου εμπλοκή θα έκανε μια συνηθισμένη ερωτική περιπέτεια 'ιψενικό τρίγωνο', σκάνδαλο ολκής και παρά λίγο οικογενειακή τραγωδία. Όσον αφορά εμένα, τότε που η θύελλα θα είχε κοπάσει και όπως

φαίνεται η οικογένεια θα είχε βρει τους κανονικούς της ρυθμούς, η ερωτική ζωή και οι εξωσυζυγικές σχέσεις των γονιών μου, αν υπήρξαν ποτέ στην πραγματικότητα ή επρόκειτο για αποκύημα της φαντασίας της μητέρας μου, αντικειμενικά, καρφί δεν θα μου καιγόταν ακόμα κι αν επρόκειτο να είμαι ο κεντρικός ήρωας της μυθιστορίας. Ίσα, ίσα μπορεί να ψήλωνα μερικούς πόντους και να ξεπερνούσα το ένα και ογδόντα οκτώ εκατοστά που είχα ήδη καβατζάρει τότε αξιοπρεπώς.

Εκείνη τη στιγμή νόμισα πως βρίσκομαι μπροστά σε μια σπουδαία ανακάλυψη κι έβγαλα αμέσως το συμπέρασμα πως το υλικό αποτελούσε μιαν άκρως ενδιαφέρουσα και εξαιρετικά ελκυστική, μυθιστορηματικά, υπόθεση. Αν μπορούσε η μητέρα να εκμεταλλευτεί καταλλήλως το υλικό και να γράψει βιβλίο, θα έκανε θραύση. Σχεδόν όλοι κάνουν βιβλίο και βγάζουν στη φόρα την προσωπική τους ζωή. Έτσι νόμισα την πρώτη στιγμή. Ήρθε όμως αυτομάτως μια δεύτερη σκέψη να ανατρέψει τα πάντα.

«Είναι τόσο απλό να γραφτεί μυθιστόρημα; Αρκούν μερικές σελίδες ημερολογίου να υποστηρίξουν μια ιστορία που αφορά τις διαπροσωπικές σχέσεις ενός ζευγαριού;» αναρωτήθηκα. «Για ένα τόσο ριψοκίνδυνο εγχείρημα, υποθέτω, ακόμα και δόκιμος και πεπειραμένος συγγραφέας χρειάζεται χρόνο και περαιτέρω εξονυχιστική έρευνα. Είναι αναγκαίο να ερευνήσει και την κρυψώνα των προσωπικών δεδομένων των όποιων ηρώων ο υπεύθυνος συγγραφέας, για να έχει σφαιρική, όσο γίνεται, κάλυψη του θέματος που θα πραγματευτεί και να μπορέσει να δώσει ολοκληρωμένους χαρακτήρες και σωστές διαστάσεις στο έργο του», είπα σαν... έμπειρος κριτικός κι άφησα την υπόθεση της συγγραφής του μυθιστορήματος στη διάθεση της μητέρας. Και βάλθηκα να τακτοποιώ όχι μόνο τα πράγματα που είχα κουβαλήσει από την Αθήνα για να εξοπλίσω το διαμέρισμα που είχαν αγοράσει αποκλειστικά για μένα οι γονείς μου, αλλά και για να βάλω σε μια σειρά αυτά που έπρεπε να κάνω σχετικά με τις μεταπτυχιακές μου σπουδές.

Το «Κουκλόσπιτο»

Το διαμέρισμά μου, ένα κουκλίστικο δυαράκι σε μια παλιά λονδρέζικη τριώροφη κατοικία, ήταν στον τελευταίο όροφο και διέθετε εσωτερική, υποτυπώδη, κουζίνα και λουτρό. Στην κρεβατοκάμαρά μου, από τη μια μεριά το επικλινές ταβάνι χαμήλωνε τόσο που δεν απείχε από το πάτωμα παραπάνω από ένα μέτρο και μισό κι έπρεπε εγώ, 1,88 μέτρα άνθρωπος, να γίνω ορθή γωνία για να χωρέσω από κάτω του. Το διασκέδασα, ωστόσο, ήταν κάτι πρωτόγνωρο για μένα. Νόμιζα, πριν βρεθώ εκεί, πως στο Λονδίνο, σε μια παλιά κοσμοπολίτικη πόλη πολλών, πάνω από δέκα εκατομμυρίων ψυχών, ίσαμε όλο τον πληθυσμό της μικρής μου Ελλάδας, θα υπήρχαν πανύψηλα κτίρια, ουρανοξύστες και βρέθηκα στην καρδιά του, στο Σίτι, μέσα σε ένα «κουκλόσπιτο», σ' ένα διαμέρισμα που με ήθελε μισό μέτρο πιο κοντό. Όχι πως δεν υπήρχαν πολυώροφα οικοδομήματα στο Λονδίνο, αλλά η παλιά πόλη, το ιστορικό κέντρο, διατηρεί την παλιά του δομή και μορφή.

Τα πράγματα, όσον αφορά τις σπουδές μου, πήραν το δρόμο τους. Όμως, παρότι έπαψε να με απασχολεί η τύχη του χειρόγραφου κειμένου της μητέρας και θεώρησα την υπόθεση λήξασα, από τη στιγμή που καταχώνιασα το χειρόγραφο, δεν έπαψε να με απασχολεί η δική μου προέλευση. Από περιέργεια περισσότερο. Κάθισα κάτω και σκέφτηκα διαχρονικά, σαν να είχα ολοκληρώσει τις σπουδές μου και γύρισα πάνοπλος να αναλάβω υπηρεσία ως Διευθύνων Σύμβουλος Επιχειρήσεων:

Ό, τι κι αν είχε συμβεί πριν κάμποσα χρόνια, το αποτέλεσμα μετράει. Κι αυτό είμαι εγώ, ο σχεδόν δυο μέτρα άνθρωπος, γερός, σπουδαγμένος με τρία μεταπτυχιακά στον χαρτοφύλακά μου, έτοιμος να εγκατασταθώ στο γραφείο του πατέρα μου, το οποίο για χάρη μου ανακαίνισε και επίπλωσε από την αρχή. Και λέω τώρα: εγώ, τυπικά, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεώς μου με τα οποία είμαι καταχωρημένος στην οικογενειακή μερίδα του Δήμου Αθηναίων και όπως φαίνεται κι από την αστυνομική μου ταυτότητα, πατέρα έχω αυτόν που φαίνεται στα προσωπικά μου δεδομένα. Τελεία και παύλα.

Αν υπάρχει κάποια αμφισβήτηση, κάτι αμφίσημο ως προς τον πατέρα μου, δεν έχω κανένα, απολύτως, πρόβλημα ούτε έχει σημασία για μένα. Δεν με ενδιαφέρει καθόλου ποιος είναι ο βιολογικός μου πατέρας. Χρωστάω αμέριστη ευγνωμοσύνη στη μητέρα, στη γυναίκα που με έφερε στη ζωή με οποιοδήποτε κόστος και μου έδωσε την ευκαιρία να μπω κρυφά στα απόρρητα γραφτά της για να υφαρπάξω τα εσώψυχά της. Χωρίς να έχει ιδέα περί του τι πρόκειται να συμβεί και χωρίς να το περιμένει αυτό το χουνέρι ειδικά από μένα που είμαι η αδυναμία της, και με κολακεύει αφάνταστα, απλούστατα γιατί δεν γνωρίζει τις ενέργειές μου. Πολλές φορές η άγνοια είναι προτιμότερη από τη γνώση γιατί μας προφυλάσσει από στενοχώριες και πολλές οδυνηρές περιπλοκές κι εμπλοκές σε άχαρες περιπέτειες και κακοτοπιές.

Στον πατέρα μου οφείλω τα πάντα, όσον αφορά το «ευ ζην». Ως εκ τούτου, αν μη τι άλλο του οφείλω σεβασμό, αγάπη, αφοσίωση, απεριόριστη εμπιστοσύνη γιατί υπήρξε παρών σε κάθε μου δυσκολία, έτοιμος να ικανοποιήσει και τις πιο απίθανες απαιτήσεις. Ο καλός μου ο μπαμπάς με μεγάλωσε με περισσή αγάπη και του είμαι ευγνώμων για όσα μου πρόσφερε και μου προσφέρει ακόμα. Και τον λατρεύω για την εμπιστοσύνη που μου δείχνει. Με θεωρεί άξιο διάδοχό του και ικανό να συνεχίσω τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες. Ο άνθρωπος έχει επενδύσει πολλά σ' εμένα και στο επαγγελματικό μου μέλλον. Εξ ου και ο βασικός λόγος που βρίσκομαι τώρα εδώ για μεταπτυχιακές σπουδές στα Οικονομικά και στη Διοίκηση επιχειρήσεων.

Εγώ πατέρα γνώρισα και θεωρώ τον συγκεκριμένο, τον μπαμπά μου. Αυτό δεν αλλάζει με τίποτα. Ο κόσμος να γυρίσει ανάποδα, για μένα ήταν, είναι και θα είναι εσαεί πατέρας μου, πρότυπο γονιού, ένας θαυμάσιος κι αξιολάτρευτος στοργικός πατέρας, ο πιο γλυκός και τρυφερός μπαμπάς του κόσμου, στην κυριολεξία. Και μια προσωπικότητα αδιαμφισβήτητη κι αδιαπραγμάτευτη, σταθερή αξία οτιδήποτε κι αν ήθελε προκύψει στο εγγύς ή το απώτερο μέλλον, με οποιαδήποτε αναθεώρηση των προσωπικών του δεδομένων και με ό, τι κι αν συμβεί μελλοντικά στη ζωή μου.

Ως επιχειρηματίας είναι αξεπέραστος ο πατέρας μου, μοναδικός. Είναι μεθοδικός, διορατικός, τολμηρός κι απτόητος, Είναι ένας άνθρωπος με σιδερένια θέληση που ξέρει καλά να χειρίζεται τους κανόνες της αγοράς, να διαχειρίζεται τις οικονομικές κρίσεις και δεν φοβάται τα ρίσκα. Άλλωστε, όλη του η ζωή και η επιχειρηματική του δραστηριότητα και σταδιοδρομία, από όσο μπορώ να ξέρω και να εκτιμήσω, η κυρία Λου φρόντισε δεόντως γι' αυτό στο ημερολόγιό της ώστε να είμαι ενήμερος, είναι μια σειρά από τολμηρές και ριψοκίνδυνες ενέργειες και πράξεις.

Ωστόσο, πίσω από τον δυναμικό επιχειρηματία και πέρα από τις επαγγελματικές δραστηριότητες, ο σπουδαίος επιχειρηματίας είναι ένας κλασικός χαζομπαμπάς! Ακόμα και τώρα που είμαι «ολόκληρος γάιδαρος», ο πατέρας μου γίνεται χαλί να τον πατήσω. Τόσο μεγάλη αδυναμία μου έχει. Και δεν το κρύβει. Μερικές φορές, μάλιστα, μου συμπεριφέρεται πολύ περίεργα, κάνει σαν να μου χρωστάει κάποια εξήγηση.

Υποθέσεις, βέβαια, διάφορες έκανα πάντα προκειμένου να εξηγήσω τη στάση και τη συμπεριφορά του αυτή απέναντί μου, αλλά πουθενά δεν κατέληγα. Σίγουρα μου έχει τρομερή αδυναμία. Και μου αρέσει πολύ. Κι εγώ του έχω μεγάλη αδυναμία. Και του αξίζει.

Κρατάω στο μυαλό μου θαυμάσιες εικόνες και ανεπανάληπτες στιγμές από την πολύ μικρή μου παιδική ηλικία. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τη ζεστασιά και τη σιγουριά που ένιωθα στην αγκαλιά του. Θυμάμαι πώς έκανε μια φορά που με έστειλε η μητέρα να τον φωνάξω για φαγητό. Ήταν στο γραφείο του στη σοφίτα, σκυμμένος πάνω σ' ένα μεγάλο βιβλίο. Και δεν με είχε πάρει είδηση όταν ανέβηκα τη σκάλα. Πλησίασα σιγά και τον άγγιξα στο αριστερό του ώμο.

«Μπαμπά, έλα να φάμε, λέει η μαμά!», του ψιθύρισα στο αφτί.

Ο πατέρας μου, θυμάμαι, πετάχτηκε από το κάθισμά του και γυρίζοντας με άρπαξε αγκαλιά, και μ' έσφιγγε πάνω του και με φιλούσε τόσο τρυφερά κι ατελείωτα σαν να ήθελε να με πείσει πως είμαι μοναδικός για εκείνον. Τέτοιες εκρήξεις αγάπης συνέβαιναν όταν ήμασταν οι δυο μας, ποτέ μπροστά στη μαμά. Ήταν κάτι σαν συνωμοσία, όπως συμπεραίνω τώρα, βέβαια, και βλέπω πρόσωπα και πράγματα από απόσταση και αντικειμενικά. Αυτή η σκηνή και πολλές άλλες παρόμοιες, είναι ό, τι καλύτερο έχω να θυμάμαι από τα παιδικά μου, κυρίως, τα πολύ μικρά μου χρόνια. Ήμουν δεν ήμουν τότε τριών ετών. Ίσως λίγο μεγαλύτερος. Αργότερα, στην εφηβεία ήμασταν φίλοι.

Για έναν διάσημο ιεραπόστολο και την ιεραποστολική του δράση, κυκλοφορούσαν πολλά και διάφορα, αμφιλεγόμενα, κι αδιευκρίνιστα, ως επί το πλείστον. Η μητέρα γράφει πολλά και εξαιρετικά ενδιαφέροντα πράγματα. Εκείνος ο τύπος αποτελεί σημείο αναφοράς σε κάθε τι που έχει σχέση με συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και συμπίπτει με το χρόνο που άρχισε να διαφαίνεται ότι θα ερχόμουν στον κόσμο.

Η περίοδος εκείνη μοιάζει με γλυκόπικρη παρένθεση στο παρελθόν των γονιών μου. Προφανώς, είχε «κόλλημα» η μητέρα με τον ιεραπόστολο, όπως εικάζω, από την επιμονή της να γράφει συνέχεια για εκείνον. Οπωσδήποτε, του είχε μεγάλη αδυναμία. Μερικές φορές περνάει από το μυαλό μου η υποψία, μπορεί και η βεβαιότητα, πως τους συνέδεε κάτι πολύ βαθύ και ισχυρό, που ξεπερνάει τα όρια μιας συνηθισμένης σχέσης πιστού και του πνευματικού του. Ίσως είναι σχέση ερωτική. Οι περιγραφές, αν και δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένες πράξεις, αποπνέουν πολύ αισθησιασμό. Οι ήρωες ζούσαν την καθημερινότητά τους με μεγάλη ένταση συναισθημάτων. Ενδεικτικά, μεταφέρω επιλεκτικά, μερικές αποκαλυπτικές «Σελίδες ημερολογίου» από το χειρόγραφο:

Ο Χωρίς Όνομα

«...Είναι φορές που νομίζω πως είσαι το μισό μου, μέρος του είναι μου, αισθάνομαι την ανάσα σου ρυθμική στο αυτί μου, την αφή σου ζεστή και τρυφερή πάνω στο δέρμα μου, τον έρωτά σου να με διαπερνάει, να κυλάει στις αρτηρίες του αίματός μου. Και είναι τόση η ένταση του συναισθήματος που νιώθω το βάρος του σώματός σου να με πιέζει γλυκά και τρυφερά. Μόνο τη φωνή σου δεν μπορώ να ξεδιαλύνω μέσα στους ψιθύρους των σωμάτων τις ώρες του μεγάλου δείπνου. Ακόμα κι αν δεν υπάρχεις πια στη ζωή. Ακόμα κι αν δεν

υπήρξες ποτέ στην πραγματικότητα. Ακόμα κι αν όλα αυτά είναι αποκυήματα αρρωστημένης φαντασίας μουν, αν είναι φαντασιώσεις, για μένα υπάρχεις. Υπήρξες. Δεν μπορεί, δεν γίνεται να μην υπήρξες. Αν δεν είχες υπάρξει στη ζωή μου, πώς θα μπορούσα να δημιουργήσω έναν κόσμο ειδώλων και να ζω με τα φαντάσματα. Υπάρχεις.

Αναρωτιέμαι, άνθρωπε του Μεγαλοδύναμου Θεού: Τι είναι ζωή; Τι είναι θάνατος; Τι, τέλος πάντων είναι ο άνθρωπος; Σώμα, ψυχή, πνεύμα; Πώς προέκυψε η γένεση του ανθρώπου, από ποια αρχή ξεκίνησε η ζωή; Υπάρχει αρχή; Μήπως είναι επινόημα της φιλοσοφίας ή της θρησκείας; Μήπως είναι ένα τυχαίο περιστατικό στην περιπέτεια του βίου του Σύμπαντος;

Και τι είναι σύμπαν; Ποια μυστικά αποκάλυψαν οι εξερευνήσεις του αστρικού κόσμου, εκτός από τη γνώση ότι τα άστρα δεν είναι παρά σκόρπια κομμάτια νεκρής ή καιόμενης σάρκας – λάβα – αυτού του κενού κατακερματισμένου ΟΛΟΥ που μας περιέχει;»

Ένας διαβολεμένος Ρασπούτιν

Δεν ευτύχησα, ωστόσο, να τον γνωρίσω εκείνον τον παράξενο ρασοφόρο, έναν διαολεμένο Ρασπούτιν ή έναν ευλογημένο άνθρωπο, έναν άνθρωπο του Θεού στο πρόσωπο του οποίου η μάνα μου είχε επενδύσει πολλά από τα συναισθήματά της. Φαίνεται πως ήταν ή είναι, αν όντως ζει, πολύ σπουδαίος άνθρωπος. Τρομερή προσωπικότητα. Θα ήθελα πολύ να τον είχα γνωρίσει. Κι αν αληθεύουν όσα αντιφατικά και συγκεχυμένα γράφει η μητέρα στο κρυφό ημερολόγιό της, κάτι πρέπει να έπαιζε μεταξύ τους και ίσως να συνέβαλε κι εκείνος με τον τρόπο του στο να έρθω στον κόσμο. Εκτός και αν όλα όσα γράφει εκεί είναι «απόπειρα για μια μυθιστορία». Διόλου απίθανο. Σε κάποια υποσημείωση υπάρχει η φράση αυτή με αστερίσκο – που παραπέμπει κάπου, σε κάποια σελίδα του ημερολογίου της – σαν προσωρινός τίτλος.

Περνάει από το μυαλό μου κάποια υποψία, αλλά δεν με χαλάει. Το διασκεδάζω, μου φαίνεται αστείο να είχε γκόμενο η μητέρα και μάλιστα έναν ιερωμένο τόσο σπουδαίο άνθρωπο, έναν ρασοφόρο με τσαγανό, έναν επιστήμονα μεγάλου βεληνεκούς. Θα είχε μεγάλη πλάκα. Ομολογώ, πως αν δεν ήταν πατέρας μου ο Αλέξανδρος Οικονόμου, θα επιθυμούσα να ήταν εκείνος – αν δεν είναι, δηλαδή. Πανευτυχής θα ήμουν να τους είχα και τους δύο! Και τρεις να ήταν διεκδικητές της πατρότητάς μου, δεν θα με πείραζε καθόλου. Αν λόγου χάρη με διεκδικούσε νοερά και κάποιος άλλος, ξεχωριστός άντρας, από τον κύκλο της οικογένειας. Με την εξής ουσιώδη διαφορά: Μπροστά στον επίσημο πατέρα μου, τον Αλέξανδρο Οικονόμου, κανένας δεν πιάνει μπάζα! Για μένα ο πατέρας μου είναι το κάτι άλλο, ένας και μοναδικός! Τελεία και παύλα.

Αν ποτέ θελήσω να ερευνήσω επιστημονικά την υπόθεση, θα μου αποκαλυφτεί η μισή αλήθεια, θα ξέρω αν ο μπαμπάς είναι ή δεν είναι βιολογικός μου πατέρας, αλλά αν αποδειχτεί ότι δεν είναι, τότε ποιος είναι; Δυστυχώς ή ευτυχώς, δεν μπορώ, ελλείψει επαρκών στοιχείων, να μάθω ποιος είναι ο βιολογικός μου πατέρας. Είναι ο ειδικός φυματιολόγος, ο πάλαι ποτέ οικογενειακός γιατρός μας και νυν τουρίστας στον ... Παράδεισο; Άλλος σπουδαίος θαμώνας την εποχή της «παρένθεσης» που μπαινόβγαινε «σαν στο σπίτι του» στο σπίτι μας. Κι αυτόν τον αναφέρει συχνά και με ικανά συμπαθητικά υπονοούμενα στα κατάστιχά της η μάνα μου. Είναι πολύ μπερδεμένα τα πράγματα. Γι' αυτό, ίσως, η άγνοια να είναι προτιμότερη από τη γνώση.

Από τα στοιχεία που βρήκα στο χειρόγραφο ημερολόγιο και κάποιες σιβυλλικές σημειώσεις της σ' ένα σημειωματάριο που επίσης είχα φωτοτυπήσει και κατάφερα τσάτρα πάτρα να αποκρυπτογραφήσω και να συνδυάσω με το ημερολόγιο, οι σχέσεις της μητέρας με τον γιατρό και ιδιαίτερα με τον ιεραπόστολο, σε σχέση με τη δική μου περίπτωση, ήταν ιδιότυπες και αμφιλεγόμενες, παρουσιάζουν αρκετά κενά ως προς το πόσο προχωρημένες ήταν. Αυτή η υπόθεση μπάζει από πολλές μεριές.

Υπάρχει περίπτωση όλα όσα γράφει εκεί να είναι μυθεύματα, φαντασιώσεις της, στοιχεία που συγκεντρώνει για να συνθέσει καμιά ερωτική ιστορία. Ίσως να απευθύνεται σε παραλήπτη ή σε παραλήπτες, να θέλει να στείλει μήνυμα κάπου.

Αυτό πιστεύω πως έχει σκοπό να κάνει. Από κάποιες σπόντες που μου πετούσε πού και πού όταν μιλούσαμε στο τηλέφωνο γενικά και αόριστα, βέβαια, όπως: «Η ζωή μας επιφυλάσσει εκπλήξεις» ή «αύριο ξημερώνει μια καινούρια μέρα», κι από κάτι υπονοούμενα που μου σερβίρει με τον τρόπο που εκείνη ξέρει πολύ καλά, ψυχανεμίζομαι πως ίσως το έκανε κιόλας πραγματικότητα το κρυφό όνειρό της. Την περιμένω την έκπληξη από τη μητέρα μου. Είναι ικανή να το κάνει και να φέρει τα πάνω κάτω. Είμαι σίγουρος πως σε κάποιο κρησφύγετο κρύβει το μυθιστόρημα που προφανώς ετοιμάζει. Θα είναι το δώρο της στον πατέρα μου για όσα μας έχει προσφέρει, αλλά και μια κατά μέτωπο βολή για τις καταχρήσεις και τις απιστίες του.

«Για φαντάσου, φίλε, γυρίζοντας στην Αθήνα τώρα που τελειώνουν τα χρόνια των σπουδών σου στο εξωτερικό να το δεις εσύ ο ίδιος το βιβλίο να φιγουράρει στις βιτρίνες των βιβλιοπωλείων! Και το σημαντικότερο, να δεις την περίπτωσή σου στις εφημερίδες κρεμασμένη με μανταλάκια στα περίπτερα. Τρομερό!», είπα.

Και κατάπια τη γλώσσα μου. Στη σκέψη αυτή και μόνο ανατρίχιασα, Αλλά την ίδια στιγμή μια δεύτερη σκέψη, βασισμένη στη λογική, ανασκεύασε την πρώτη.

«Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα. Οι γονείς μου περιμένουν με λαχτάρα να γυρίσω με τα μεταπτυχιακά και τα πτυχία από τις ανώτερες σπουδές μου. Τι κάθομαι και σκέφτομαι τώρα. Είναι ερωτευμένοι και θα κλείσουν την κοινή τους ζωή ερωτευμένοι κι αγαπημένοι, όπως την άρχισαν. Δεν είναι δυνατόν να τους φανταστώ διαφορετικά. Αυτοί οι δύο άνθρωποι, φως φανάρι, είναι πλασμένοι ο ένας για τον άλλο. Όσοι καιροί κι αν περάσουν, όσοι φωτισμένοι ιεραπόστολοι, διάσημοι γιατροί και ωραίες νεαρές υπάρξεις κι αν μπερδεύτηκαν με κάποιο τρόπο στη ζωή τους, οι γονείς μου θα γεράσουν μαζί και ερωτευμένοι. Οπωσδήποτε! Δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά. Δεν τους το επιτρέπω εγώ!», είπα και έκλεισα το θέμα.

Έκλεισε, όμως, οριστικά το θέμα;

Δυστυχώς ή ευτυχώς το θέμα δεν είχε κλείσει οριστικά. Και φοβάμαι ότι μπορεί να μην κλείσει ποτέ. Για πάρα πολλά πράγματα δεν υπάρχουν απαντήσεις. Και πολλά προβλήματα παραμένουν άλυτα. Οι απαντήσεις και οι λύσεις είναι συμβατικές.

Όσο το σκέφτομαι τώρα με την ωριμότητα που, υποτίθεται πως διαθέτω στα είκοσι εφτά μου χρόνια, και θεωρώντας τα πράγματα από περιωπής και από απόσταση, καταλήγω στο συμπέρασμα να παραδεχτώ πως, ό, τι συμβαίνει στη ζωή μας, γίνεται για κάποιο σκοπό. Για να υπάρχει αιτιατό, δηλαδή αποτέλεσμα, υπάρχει οπωσδήποτε κάποια αιτία, κάποιος λόγος. Σημασία έχει το αποτέλεσμα. Αυτό δικαιώνει ή αναιρεί τα προηγούμενα. «Προς γαρ το τελευταίον εκβάν, έκαστον των πριν υπαρξάντων κρίνεται». Μας αιφνιδιάζουν κάθε στιγμή, οι Έλληνες τραγικοί ποιητές. Οι επαΐοντες αρχαίοι μας τα είπαν όλα, βιάστηκαν να είναι οι αυθεντικοί προλαλήσαντες.

Διευθύνων σύμβουλος

Πάει καιρός αφότου γύρισα στην Ελλάδα με μεταπτυχιακό και ανώτερες σπουδές έτοιμος να αναλάβω Διευθύνων Σύμβουλος στην εταιρεία του πατέρα μου. Μπορώ τώρα να κάνω σωστές εκτιμήσεις και να σταθώ στο ύψος των περιστάσεων, όχι να κρίνω τους γονείς μου.

Μπορεί ο γάμος τους να μην ήταν ο τέλειος και ο βίος τους διόλου ανθόσπαρτος και ανέφελος, αλλά ήταν ένας γάμος όπως οι περισσότεροι, που πέρασε μέσα από σαράντα κύματα, από Συμπληγάδες, από Σκύλλα κι από Χάρυβδη, που δοκιμάστηκε πολύ, που ταλαντεύτηκε, μπορεί να έφτασε και στα πρόθυρα του χωρισμού, αλλά άντεξε.

Μπορεί και οι δύο να μην υπήρξαν ιδανικοί εραστές ούτε τέλειοι σύζυγοι, να βάδισαν πάνω σε τεντωμένο σκοινί, αλλά κρατήθηκαν, έστω κι από μια κλωστή. Οι δοκιμασίες τους έφεραν πάλι πιο κοντά. Στο βάθος, υπήρχε κάτι πολύ στερεό και δυνατό που τους έδενε. Η αγάπη. Και τώρα, μεγαλωμένοι, ώριμοι, κατασταλαγμένοι, περνούν την καλύτερη περίοδο του έγγαμου βίου και του έρωτά τους. Είναι ερωτευμένοι, φως φανάρι, όσο ποτέ άλλοτε. Και, το βιώνουν αυτό κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε στιγμή, κάθε λεπτό.

Μάλλον συμπτωματικά, λίγες μέρες πριν την 72η επέτειο των γενεθλίων του πατέρα μου, είχα βγει στο κέντρο να χαρώ το λίγο διάστημα της ελευθερίας μου το οποίο μεσολαβούσε ίσαμε να μπω στον ζυγό της δουλειάς και να πάρω μια ιδέα από τη ζωή της πόλης στην καινούρια της εκδοχή. Αφού είχα κάνει τη διπλή διαδρομή από τη μια ίσαμε την άλλη άκρη του Αθηναϊκού Μετρό, είχα γυρίσει με το λεωφορείο και κατέβηκα στο κέντρο, στην Πανεπιστημίου, στη στάση «Ακαδημία».

Περπάτησα μερικά μέτρα χαζεύοντας τις πρωινές εφημερίδες που κρέμονταν με μανταλάκια στα περίπτερα. Ανάμεσα στην πολιτική και την οικονομική επικαιρότητα που κάλυπτε το μεγαλύτερο μέρος των πρωτοσέλιδων σχεδόν όλων των πρωινών εφημερίδων, ανάμεσά τους δυο τρεις διαφήμιζαν με πηχυαίους τίτλους το μυθιστόρημα γνωστού συγγραφέα που μόλις κυκλοφορούσε μεγάλος εκδοτικός οίκος και βιβλιοπωλείο. Κάτι μου θύμιζε, κάπου πήγε ο νους μου. Θυμήθηκα. Αυτό το ονοματεπώνυμο υπήρχε στο κείμενο της μητέρας μου.

«Αμάν! Την έκανε πάλι την κουτσουκέλα! Την έκανε τη λαδιά η μάνα μου», είπα μέσα μου χαριτολογώντας χαιρέκακα.

Μάσησα, ωστόσο, τη φράση για να μην περάσει το «έρκος οδόντων», αλλά μου μπήκαν ψύλλοι στ' αυτιά. Αναστατώθηκα. Έτρεξα στο συγκεκριμένο βιβλιοπωλείο. Στην τεράστια βιτρίνα του καμιά δεκαριά πανομοιότυπα βιβλία, με μια κόκκινη ταινία τυλιγμένο το καθένα, γνωστοποιούσε στο κοινό ότι «Μόλις κυκλοφόρησε...»

Στάθηκα και παρατηρούσα με δέος τα βιβλία έτσι που ήταν αραδιασμένα και κάλυπταν τον χώρο της προθήκης. Ανάμεσά τους και σε περίοπτη θέση ήταν καμιά δεκαριά αντίτυπα από το καινούριο βιβλίο που μου κίνησε, όχι μόνο την περιέργεια, αλλά και σφοδρό ενδιαφέρον, το όνομα του συγγραφέα. Αλλά όταν πρόσεξα τον τίτλο του βιβλίου πιο κάτω από το όνομα του συγγραφέα:

ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το πράσινο τετράδιο

«Τα μυστικά της κυρίας Λου»

Έπεσα κυριολεκτικά από τα σύννεφα. Ήταν σαν «κεραυνός εν αιθρία».

«Η μάνα μου! Η μάνα μου είναι, δεν μπορεί να είναι σύμπτωση. Αυτή κρύβεται πίσω από το παραπλανητικό ονοματεπώνυμο. Την έκανε πάλι τη λαδιά. Κρέμασε τα άπλυτά μας στα περίπτερα με μανταλάκια!», μουρμούρισα.

«Είπατε κάτι, κύριε», άκουσα μια κοριτσίστικη τρυφερή φωνή δεξιά μου.

«Όχι, τίποτα. Είναι κάτι δικό μου», είπα αδιάφορα.

«Αν θέλετε κάποια εξυπηρέτηση, κύριε, μπορώ να σας βοηθήσω. Σας βεβαιώνω πως αυτό το βιβλίο», είπε κι έδειξε με το χέρι της την απλωμένη εντυπωσιακή σειρά αντιτύπων που 'έβγαζε μάτι' στη βιτρίνα. «Είναι έκπληξη, αποκάλυψη, επιτυχία των εκδόσεών μας.

Δεν είναι δέκα μέρες που κυκλοφόρησε και τελειώνει και η δεύτερη έκδοση, σύντομα θα ακολουθήσει και τρίτη», βιάστηκε να μου εξηγήσει.

«Σοβαρά; Πλάκα μου κάνεις», αντέδρασα αυθόρμητα. «Εμένα κάτι μου λένε αυτά τα στοιχεία», ψέλλισα χωρίς να γυρίσω να κοιτάξω την κοπέλα.

«Είναι δική μας ανακάλυψη, αποκλειστικότητα του εκδοτικού οίκου για τον οποίο εργάζομαι στον τομέα δημοσίων», επέμεινε εκείνη, προφανώς για να κάνει διαφήμιση του καινούριου προϊόντος.

«Μην παίρνεις και όρκο», της είπα, χαμηλώνοντας τον τόνο της φωνής μου χωρίς να γυρίσω να την κοιτάξω.

Δεν πίστευα λέξη από όσα είπε. Της έριξα ένα λοξό, περιφρονητικό βλέμμα και μου φάνηκε αξιολύπητη. Έτσι ήθελα να είναι. Τώρα που ξαναφέρνω στο νου μου τη σκηνή εκείνη, μια χαρά, πανέμορφη κοπέλα και αξιοπρεπέστατη ήταν, για να μην πω χαριτωμένη.

Η κοπέλα, «κράχτης» του καταστήματος, όπως νόμιζα πως ήταν, απογοητευμένη που δεν ανταποκρίθηκα στις προκλήσεις και στα αισθήματά της για το καινούριο προϊόν των επιχειρήσεων που εκπροσωπούσε, με παράτησε, έστρεψε αλλού την προσοχή της και περίμενε τον επόμενο πελάτη, υποψήφιο θύμα της.

Εμένα η καρδιά μου συνέχιζε να χτυπάει δυνατά κι ακανόνιστα όπως όταν περίμενα τα αποτελέσματα του πρώτου διδακτορικού μου. Ωστόσο, διατήρησα την ψυχραιμία μου.

«Αυτή είναι! Η μητέρα μου. Το έκανε πραγματικότητα το όνειρό της. Επιτέλους βγήκε. Κι ας το είχες ξεχάσει», είπα στον εαυτό μου με το χέρι στην καρδιά.

Είχα τόση αγωνία να το δω, να το πάρω πρώτος εγώ στα χέρια μου, να πιστέψω πως οι υποψίες μου είχαν βάση. Εν τω μεταξύ ο κόσμος μπαινόβγαινε σαν τις μέλισσες στην κυψέλη κι αγόραζαν το νέο βιβλίο «Το πράσινο τετράδιο¨» και υπότιτλος «*Τα μυστικά της κυρίας Λου»*, χωρίς να υποψιάζεται κανένας πως ο πυρήνας του έργου θα ήμουν εγώ!

Έφυγα προβληματισμένος. «Τι να γράφει πάλι η μάνα μου», σκεφτόμουν. Πέρασα από όσα βιβλιοπωλεία μπορούσα. Σε όλες τις βιτρίνες των κεντρικών βιβλιοπωλείων τα *«Η Αριάδνη στα μυστικά του Λαβυρίνθου»,* είχαν την πρώτη θέση ως νέα κυκλοφορία. Έκανα έναν τεράστιο κύκλο περνώντας μπροστά από βιτρίνα σε βιτρίνα κάνοντας διάφορες σκέψεις και συλλογισμούς, προσπαθώντας να μαντέψω το περιεχόμενο του νέου βιβλίου. Οι αντιφατικές σκέψεις και τα αντικρουόμενα συναισθήματα με είχαν αναστατώσει.

Νόμιζα πως τρέμει το έδαφος κάτω από τα πόδια μου, πως ανοίγει η γη να με καταπιεί. Βρέθηκα ξαφνικά ενώπιος ενωπίω όχι με το «φάντασμα της όπερας» ούτε με το «τέρας της λίμνης Λόχνες» αλλά με την υπόθεση ότι μπορεί, όντως, να είμαι το «εξώγαμο» της μάνας μου που «απόκτησε» εν αγνοία του πατέρα μου ή που αποδέχτηκε για ευνόητους λόγους ο πατέρας, αντιμέτωπος με μια πραγματικότητα που είχε κιόλας αρχίσει να γίνεται εφιαλτική. Σκέψεις αντιμαχόμενες η μια την άλλη και υποθέσεις, άλλοτε αλληλένδετες κι άλλοτε ξεκάρφωτες, ανατρεπτικές τριβέλιζαν το μυαλό μου.

Ήμουνα τόσο μπερδεμένος. Εγώ που πριν μερικά χρόνια διασκέδαζα ακόμα και υποθετικά να ήμουν εξώγαμο, όταν συνειδητοποίησα πως μπορούσε και να είμαι στην πραγματικότητα εξώγαμο, να είμαι νόθος, μπάσταρδος, τότε ένιωσα να τρίζουν τα θεμέλια του κόσμου, πως βρίσκομαι στο κενό, πολίτης ενός καμουφλαρισμένου, ψεύτικου κόσμου, η μαριονέτα του κυρίου Περσέα, ένας κλόουν που εκτελούσα τα νούμερα που μου επέβαλλε το οικογενειακό κατεστημένο, για να μείνει ενωμένη η οικογένεια και να μην ανατραπούν τα κεκτημένα. Είχα κιόλας βγάλει τα φρικτά συμπεράσματά μου.

Φορτωμένος τη θλίψη όλου του κόσμου, στάθηκα μπροστά στη βιτρίνα ενός άλλου μεγάλου βιβλιοπωλείου με το *«Η Αριάδνη στα μυστικά του Λαβυρίνθου»*, τα πνευματικά τέκνα του κυρίου Περσέα Ανακτορίδη αραδιασμένα σαν φασκιωμένα έκθετα μωρά. Ένιωσα να παγώνει το αίμα στις φλέβες μου, πως είχα απέναντί μου όλο τον κόσμο, δεν ήθελα να υπάρχω, ήμουν ένα άθυρμα, ένα τυχαίο περιστατικό στη ζωή της μητέρας μου, ένα τίποτα, χωρίς αποσιωπητικά, ένα μηδενικό. Και ήμουν τόσο κολλημένος «στα μυστικά...», δεν έβλεπα τίποτε άλλο, σίγουρος ότι θα γράφει για τα δικά της μυστικά, που

δεν με είχε καθόλου προβληματίσει το πρώτο μέρος του τίτλου, εκείνη μυθική βασιλοπούλα με το κουβάρι τουμίτου της, «Η Αριάδνη, το όνομα της ηρωίδας.

«Αν είναι αλήθεια πως είμαι το αγαπημένο εξώγαμό σου, μαμά, αυτό δεν θα σου το συγχωρήσω ποτέ των ποτών!», τσίριξα μέσα από τα δόντια μου, «αν είμαι το εξώγαμο χαϊδεμένο σου, μαμά, εμένα ξέχασέ με, πες ότι δεν με γέννησες ποτέ, πες πως... με πήρες από τους γύφτους...», έλεγα του κόσμου τις βλακείες.

Δεν ήμουν ο εαυτός μου, είχα βγει έξω από τον έφηβο Αντρέ που διασκέδαζε με τα γκομενιλίκια της μάνας του και θα ήταν ευτυχής να τον διεκδικούσαν δυο και παραπάνω μπαμπάδες. Ήμουνα πια ένας παραδοσιακός άντρας, ο Έλληνας νταής που «δεν σηκώνει μύγα στο σπαθί του», που θέλει το κούτελό του καθαρό. Έκανα συνέχεια αρνητικές σκέψεις, βγήκαν από τα χείλη μου ένα κάρο ανοησίες.

Ένιωθα τόσο ταπεινωμένος ετεροχρονισμένα, τόσο ενδεής και παρακατιανός, ένας ξεφτιλισμένος, ένα κουρελόχαρτο κρεμασμένο με τα μανταλάκια στα περίπτερα. Νόμιζα πως όλη η Αθήνα δεν είχε άλλη έγνοια και ασχολιόταν μαζί μου. Ήθελα να εξαφανιστώ από το πρόσωπο της κοινωνίας, να μην υπάρχω για κανέναν.

Εκείνη την ημέρα, όργωσα κυριολεκτικά την Αθήνα περπατώντας άσκοπα. Χωρίς να δίνω σημασία σε τίποτα και σε κανέναν. Από ένα σημείο και μετά δεν είχα συναισθήματα, ένιωθα άδειος, ούτε καν οίκτο για τους ταλαίπωρους γονείς μου. Τους είχα τόσο πολύ ταπεινώσει και δαιμονοποιήσει στη συνείδησή μου, κοντολογίς τους ενοχοποιούσα, τους θεωρούσα υπεύθυνους για τη δυστυχία μου που μόλις άρχιζε να αποκτά υπόσταση. Έβλεπα τους ανθρώπους γύρω μου σαν μαριονέτες πάνω σε μια τεράστια σκηνή να παίζουν θέατρο τη ζωή μου κι όλοι να δείχνουν με το δάχτυλο εμένα. Κι όσο απομακρυνόμουν από τον ανυποψίαστο κόσμο, έβλεπα να ορθώνεται ένα τείχος που με χώριζε οριστικά από τους δικούς μου και είχα γίνει ένα ασήμαντο ανθρωπάκι, ένα νούμερο μέσα στο πλήθος που έρρεε θολό ποτάμι στους λερωμένους αθηναϊκούς δρόμους.

Πόσες ώρες περπάτησα χωρίς προορισμό κανένα, μ' ένα μπουκάλι νερό στο χέρι χωρίς να μιλήσω σε άνθρωπο, ακόμα και τώρα που ισορρόπησα και θεωρώ γεγονότα, πρόσωπα και καταστάσεις από περιωπής, δεν μπορώ να προσδιορίσω. Ένιωθα χαμένος, έρημος, ολομόναχος.

Σωριάστηκα σ' ένα βρόμικο παγκάκι που βρέθηκε μπροστά μου σε μια πλατεία που πρέπει να ήταν στέκι περιθωριακών. Ήπια όσο νερό είχε το μπουκάλι. Έκλεισα τα μάτια κι έγειρα πίσω το κεφάλι μου χωρίς να σκέφτομαι τίποτα. Δεν ήθελα να σκέφτομαι, στην ουσία, δεν ήθελα να ξέρω ποιος είμαι. Και μήπως ήξερα; Δεν ήθελα να υπάρχω σ' έναν κόσμο γεμάτο υποκρισία και προστυχιά. Δεν με ενδιέφερε πια η γνώμη των άλλων. Τους έστειλα όλους, χωρίς εξαίρεση, στο διάολο και ησύχασα.

Έτσι, απαλλαγμένος από όλους κι από όλα που πριν ήταν η ζωή μου, το μέλλον, η μεγάλη καριέρα που με περίμενε, τότε μόνο ένιωσα ένα με όλο τον ρυπαρό κόσμο του περιθωρίου, αλλά πρώτη φορά ελεύθερος να κάνω ό, τι θέλω. Να διαχειριστώ τη ζωή μου όπως εγώ ήθελα.

Έκανα το λυγισμένο χέρι μου μαξιλάρι στη ράχη του υπαίθριου καναπέ που με φιλοξενούσε αφιλοκερδώς, ακούμπησα το κεφάλι μου πάνω του και σκεφτόμουνα αναπολώντας τις μουντές μέρες στο Λονδίνο. Δεν ξέρω αν ήταν με αποστροφή ή με νοσταλγία. Πάντως τις έβρισκα τόσο πολύ μακρινές, τόσο ανεπανάληπτες, τόσο πολύ μελαγχολικά όμορφες που θα ευχόμουνα να μην είχαν τελειώσει ποτέ, ίσαμε που το κεφάλι μου άδειασε ολοσχερώς.

Μια κυρία με γούνα

Ίσαμε που το κεφάλι μου άδειασε ολοσχερώς, όλο το βάρος των ενοχών που κουβαλούσα έφυγε από πάνω μου, βρέθηκα σε άλλη διάσταση. Το τοπίο άλλαξε, τα πράγματα πήραν εντελώς διαφορετική τροπή.

Ήμουνα, λέει, σ' ένα πάρκο γεμάτο διάσπαρτα παγκάκια με κοιμισμένα πάνω τους χαμίνια του δρόμου, άστεγους, νυχτόβιους θαμώνες του υπαίθριου ξενώνα του ελέους. Περπατούσα αργά διαλογιζόμενος πολλά και διάφορα αντιφατικά όπως έβλεπα την ηρεμία και τη μακαριότητα στα πρόσωπα των ανθρώπων του περιθωρίου, ώσπου έφτασα στην έξοδο του πάρκου και βγήκα αφήνοντας τους κοιμισμένους στον πρόσκαιρο παράδεισό τους.

Συνέχισα να περιφέρομαι σε άγνωστους, βρόμικους δρόμους μιας συνοικίας με στενά πεζοδρόμια και παλιά, ερειπωμένα ως εγκαταλειμμένα σπίτια. Εδώ κι εκεί, σε ετοιμόρροπα μπαλκονάκια, πιασμένα με μανταλάκια σε αιωνόβια, ξεφτισμένα σχοινιά, αέριζαν με προκλητική αφροντισιά την καταρρακωμένη αξιοπρέπειά τους, δίχως καμιά συστολή, έγχρωμα, γυναικεία ως επί το πλείστον, εσώρουχα.

Με συνεπήρε αποκαρδιωτικά το θλιβερό θέαμα κι ένιωθα μέσα μου με προϊούσα βεβαιότητα πως ήμουν ή ότι κόντευα να είμαι μέρος αυτού του εξαθλιωμένου, περιθωριοποιημένου μικρόκοσμου.

Προχωρούσα αργά, σκυθρωπός σηκώνοντας πάνω μου το βάρος της μισής και παραπάνω εγκαταλειμμένης στη διαφθορά ανθρωπότητας. Βρέθηκα, χωρίς να το αντιληφθώ, στον μυστηριώδη κόσμο της «τρυφηλής αθηναϊκής νύχτας» με τα κίτρινα φώτα να τρεμοσβήνουν σαν φοβισμένα, κρεμασμένα σε απαρχαιωμένους ξύλινους στύλους, τους νυκτόβιους ποντικούς να παρελαύνουν αγέρωχοι διασχίζοντας διαγωνίως τα λερωμένα στενά προσπερνώντας με δίχως ίχνος σεβασμού, ίσαμε που έφτασα στον αρχαιότερο ηλεκτρικό σταθμό του Μοναστηρακίου.

Χωρίς προορισμό κανένα, μπήκα στο σταθμό κι έφτασα στην εξέδρα της δίδυμης σκάλας ανόδου-καθόδου. Στάθηκα παράμερα και χάζευα το κινούμενο βιαστικά μέσα στο απαλό φως προς διαφόρους κατευθύνσεις βουβό ανθρώπινο μελισσολόι που έτρεχαν άλλοι κάτω, άλλοι πάνω στις σκάλες.

Κάποια στιγμή αποφάσισα να κατεβώ, να μπω σ' ένα βαγόνι και να πάω όπου με βγάλει, εκτός φυσικά από το σπίτι που πλέον δεν είχα, που δεν υπήρχε για μένα, το είχα εντελώς διαγράψει. Κι ενώ βρισκόμουνα στο μέσον της σιδερένιας σκάλας καθόδου που οδηγεί στην αποβάθρα της «σταθερής τροχιάς», βλέπω απέναντι να ανεβαίνει τα σκαλιά της ανόδου ένα αγαπημένο πρόσωπο που ξεπρόβαλε από το πουθενά για να μου κάνει πιο φρικτή την ατέλειωτη ερημιά που κουβαλούσα τόσες ώρες περιπλανώμενος στους λεκιασμένους δρόμους της Αθήνας και να με αποτελειώσει.. Στριμωγμένος ανάμεσα στο βιαστικό πολύχρωμο πλήθος, την είδα να μου κουνάει το χέρι χαμογελαστή.

«Η Τζόαν! Τζόαν! Περίμενέ με πάνω!» Έσυρα μια φωνάρα, «περίμενέ με πάνω. θα γυρίσω αμέσως! Όπως βλέπεις, δεν υπάρχει άλλος τρόπος να απεμπλακώ από τούτο το στριμωξίδι!»

Γύρισαν όλοι προς το μέρος μου και με κοίταζαν αγανακτισμένοι. Ένας μάλιστα, κάπως ηλικιωμένος κύριος, μου έδωσε μια εξηγημένη αγκωνιά για να προσπεράσει ενώ η τεράστια κινούμενη ουρά που είχε σχηματιστεί προς τα πάνω και προς τα κάτω, βρισκόταν σε εξέλιξη, χωρίς να βιάζεται να τελειώσει τις ατέλειωτες για ώρες διαδρομές της. Λίγο έλειψε να μου σπάσει τα πλευρά ο βιαστικός κύριος και να με ρίξει κάτω, πού κάτω, πάνω στους μπροστινούς μου. Ευτυχώς πρόλαβα και κρατήθηκα όρθιος.

Η χειρονομία της Τζόαν, ωστόσο, αν και δημιούργησε πρόσκαιρο επικοινωνιακό χάος και εκνευρισμό, ίσως και πανικό προς στιγμήν στο περιβάλλον, έμεινε μετέωρη να πλανάται στο κενό. Ώσπου να μεταβώ στην άλλη αποβάθρα για τη γραμμή του Μετρό και να ανεβώ ασθμαίνοντας την κυλιόμενη δίδυμη κλίμακα, προς μεγάλη μου λύπη και απογοήτευση, είδα να με περιμένει ή έτσι νόμισα, μια μαραγκιασμένη γριά, σφηνωμένη σε μια κολόνα, να κουνάει χαιρέκακα το δάκτυλο με ένα τεράστιο κατακόκκινο νύχι και να

μου βγάζει περιφρονητικά την άθλια γλώσσα της. Ένιωσα απαίσια, σαν να ήμουν ο πιο δυστυχισμένος άνθρωπος του πλανήτη.

Έκλεισα τα μάτια μερικά δευτερόλεπτα για να απαλλαγώ από την παρουσία της. Κι όταν τα άνοιξα, δεν υπήρχε ούτε Τζόαν ούτε μαραγκιασμένη γριά μήτε άλλος κανείς. Ψυχή. Ο σταθμός ήταν εφιαλτικά άδειος κι έρημος, παντέρημος. Περιέργως, αν και ήμουν ολομόναχος στο περιπλανώμενο, έτσι νόμιζα, μελιχρό, αδύναμο φως που αντιμάχονταν ένα αραιό σκοτάδι, δεν φοβήθηκα.

«Καλύτερα έτσι», ψέλλισα και χτύπησα με το πόδι μου την επίπεδη επιφάνεια του δαπέδου μπροστά στην αποβάθρα για να βεβαιωθώ πως είναι στέρεο.

Κοίταξα γύρω μου. Εκεί ερημιά. Ένας αδύναμος φωτεινός δίσκος που κρεμόταν από την οροφή του σταθμού και κουνιόταν σαν το εκκρεμές του Γαλιλαίου, έκανε πιο εφιαλτικό το τοπίο. Κι άξαφνα ακούστηκαν τα γουργουρίσματα του συρμού που εκτελούσε το τελευταίο νυχτερινό δρομολόγιο.

Σε λίγο φάνηκαν τα δυο τσιμπλιάρικα φώτα της μούρης του και ξεφυσώντας κουρασμένα μπήκαν όλα τα βαγόνια στο σταθμό, σταμάτησε το τρένο, άνοιξαν αυτομάτως όλες μαζί οι πόρτες, αλλά επιβάτης δεν κατέβηκε μήτε επιβιβάστηκε, απλούστατα γιατί δεν υπήρχε ψυχή, εκτός από τη δική ψυχή που περιφερόταν έντρομη στον έρημο χώρο, κι από μένα που την εκλιπαρούσα αγχωτικά να ηρεμήσει.

Στάθηκα αναποφάσιστος μπροστά στη θύρα που περίμενε εμένα, τον μοναδικό επιβάτη, να αποφασίσω να επιβιβαστώ και με το πρώτο σφύριγμα, μόλις πρόφτασα κι ανέβηκα σχεδόν πηδώντας πριν κλείσουν οι πόρτες. Δεν είχα άλλη επιλογή από το ακολουθήσω τη ροή των πραγμάτων. Το βαγόνι που με φιλοξενούσε ήταν άδειο. Δυο τρία λαμπάκια από τον «ουρανό» του φώτιζαν αμυδρά τα έρημα καθίσματα.

Κάθισα σ' ένα από αυτά προσπερνώντας μερικές σειρές άλλα. Όλος ο χώρος δικός μου ήταν, ακούμπησα τη ράχη μου στην πλάτη του καθίσματος κι έκλεισα τα μάτια να μην βλέπω το κινούμενο κενό που με ακολουθούσε θέλοντας και μη. Και τότε ήρθε η Τζόαν, τρυφερή, μικροκαμωμένη, τυλιγμένη στην απαλή μαύρη γούνα της και κάθισε πλάι μου, η Τζόαν, η Αγγλίδα πιστή κι αφοσιωμένη φίλη που είχα αφήσει ολομόναχη, μπορεί έγκυο στο πολυάνθρωπο Λονδίνο. Αδυνατισμένη, πιο όμορφη από πριν. Η χαρμολύπη που τρεμόπαιζε στα γαλάζια μάτια της έδινε τρυφερή λάμψη στα λεπτά χαρακτηριστικά του προσώπου της.

Ντράπηκα. Ένιωσα κάτι να σπάει μέσα μου, να σώνεται η ψυχή μου, η καρδιά μου να λιώνει, το μυαλό μου να το τριβελίζει το χρέος απέναντί της, η νοσταλγία για ό, τι είχα παρατήσει πίσω μου για χάρη της καριέρας, εκείνο το χαριτωμένο κορίτσι που ήταν ό, τι καλύτερο μου έλαχε να συναντήσω στην κρύα πόλη του βορρά.

«Η Τζόαν! Αχ, Τζόαν τι μου κάνεις τώρα! Πόσο ευτυχή με κάνεις», ξεφώνισα. «Πού ήσουνα; Πώς βρέθηκες εδώ, γατούλα;» τη ρώτησα χαμηλώνοντας τη φωνή μου, όπως την αποκαλούσα όταν ερχόταν χαμογελαστή, όλη μια τρυφερή αγκαλιά. Δεν έμοιαζε καθόλου με αγγλίδα.

Αλλά του κάκου. Η Τζόαν δεν μου απάντησε. Με κοιτούσε μόνο μ' ένα βλέμμα θλιμμένο, περίλυπο, γεμάτο γλυκό πόνο. Άπλωσα να της χαϊδέψω το χέρι που ακουμπούσε στο γόνατό μου. Και τότε μόνο αντέδρασε με μια παράξενη φωνή που δεν ήταν η δική της.

«Νιάαρρρρρ...», τραύλισε μια ακαθόριστη φωνή σιμά στο αυτί μου.

Άπλωσα με τρόπο λοξά κι ακούμπησα διακριτικά το χέρι μου στη γούνα που κάλυπτε το σώμα της για να νιώσω τη ζεστασιά της, να βεβαιωθώ πως ήταν η Τζόαν, η δική μου Τζόαν. Ένιωσα στην αφή μου ένα απαλό, τριχωτό χεράκι να με πασπατεύει και κάτι σαν γλώσσα, υγρό, να γλείφει τα δάχτυλά μου. Ανατρίχιασα ολόκληρος, έντρομος άνοιξα τα μάτια μου. Η Τζόαν δεν υπήρχε πουθενά. Δίπλα μου, ακουμπισμένο σχεδόν στα πλευρά μου ήταν ένα συμπαθητικό τετράποδο πλάσμα που είχε κολλήσει πάνω μου. Και φορούσε γούνα.

«Αυτό το ζωντανό είναι η... Τζόαν;» ψέλλισα και τίναξα το χέρι να το απαλλάξω από αυτό που έγλυφε τα δάχτυλά μου.

Και φραπ, όλο εκείνο το μαλλιαρό πράγμα που ακουμπούσε στο ταλαιπωρημένο κορμί μου, έφυγε από πάνω μου με την ίδια ευκολία που είχε έρθει αφήνοντας να σέρνεται ένα παρατεταμένο κλάμα αλλιώτικο, παραπονεμένο σαν διαμαρτυρία.

Πετάχτηκα έντρομος από το παγκάκι και στάθηκα όρθιος. Τινάχτηκα πατόκορφα κι ένιωσα απαλλαγμένος από το μαλλιαρό ζωντανό. Η κυρία με τη γούνα, ήταν μια τεράστια μαύρη, κατάμαυρη γάτα που μόλις είχε ξεκολλήσει από πάνω μου και στεκόταν απέναντί μου σε στάση αναμονής. Με κοίταζε προσπαθώντας να διακρίνει τις προθέσεις μου, έτοιμη να το βάλει στα πόδια.

«Εσύ, κυρία μου, με συντρόφευες στη δυστυχία μου;» γέλασα και της έγνεψα να έρθει κοντά.

Η μαύρη γάτα, συνηθισμένη σε παρόμοιες φιλοφρονήσεις όχι μόνο με πλησίασε αλλά ήρθε και τριβόταν στα πόδια μου λες και ένιωθε τη μοναξιά που κουβαλούσα και προσπαθούσε να με εμψυχώσει. Την άφησα να γυροφέρνει στα πόδια μου ώσπου ξεθάρρεψε και μ’ ένα χαριτωμένο πήδο ανέβηκε πάλι στο παγκάκι κι άρχισε να τρίβεται πάνω μου γουργουρίζοντας σαν να ζητούσε προστασία από εμένα τον περιστασιακά άστεγο.

«Βρήκες κι εσύ, δύστυχη, το κατάλληλο στήριγμα την κατάλληλη στιγμή», μουρμούρισα. «Φουκαριάρα, είσαι κι εσύ το νόθο κάποιου μάγκα γάτου περαστικού από τη ζωή της μάνας σου», γέλασα.

Κοίταξα το ρολόι μου. Είχαν περάσει μόνο πέντε λεπτά από την ώρα που είχα κλείσει τα μάτια μου και σκεφτόμουν τα περασμένα. Είχα ζήσει τόση αγωνία στη μοναξιά και είχα γυρίσει τόσον όμορφο, παρωχημένο κόσμο. Μέσα σε ένα όνειρο – όνειρο ήταν! – που κράτησε οκτώ, το πολύ, δευτερόλεπτα. Όσο με πήρε ο ύπνος όταν έκλεισα τα μάτια μου για να μην βλέπω τον κόσμο που νόμιζα πως γελάει σε βάρος μου και διασκεδάζει με τα χάλια μου.

Όσο περιεργαζόμουν το περιπλανώμενο ζωντανό, σκεφτόμουν, πρώτη φορά στην εύκολη ζωή μου, τη δυστυχία των αδέσποτων και των άστεγων κι ένιωθα οίκτο κι απέραντη συμπόνια για όλο τον κόσμο του περιθωρίου που για διάφορους λόγους βρέθηκαν από ανάγκη στην παρασιτική πραγματικότητα της δυστυχίας για να προκαλούν τον οίκτο της ευνομούμενης κοινωνίας μας.

«Μπορεί να είναι και επιλογή τους αυτός ο τρόπος ζωής. Έχουν την ευχέρεια να ζουν ελεύθερα και να χειρίζονται όπως θέλουν τον εαυτό τους», σκέφτηκα.

Η γάτα, ωστόσο, ιδέα δεν είχε για όσα συνέβαιναν σ’ εμένα. Είχε κολλήσει πάνω στα μπατζάκια μου και τριβόταν τρισευτυχισμένη. Η συμπεριφορά της μου θύμιζε την Τζόαν, την όμορφη Εγγλέζα συμφοιτήτριά μου, τον πρώτο ζεστό και καλοσυνάτο άνθρωπο που γνώρισα στην ευρωπαϊκή μεγαλούπολη και με βοήθησε να εγκλιματιστώ στον καινούριο τρόπο ζωής.

Από την πρώτη μέρα γίναμε φίλοι, «κολλητοί». Διαβάζαμε μαζί, βγαίναμε, τον περισσότερο καιρό μέναμε μαζί στο διαμέρισμά μου. Ήταν πολύτιμη, γέμιζε τη μοναξιά μου, μου πρόσφερε τα πάντα. Διαπίστωσα όμως με τον καιρό πως δεν ένιωθα τίποτα περισσότερο, δεν με συγκινούσε, ως «σκεύος ανάγκης» υπήρξε στη ζωή μου, δεν αισθανόμουν κάτι να με δένει μαζί της. Η Τζόαν όμως νόμιζε πως ήμουν ερωτευμένος μαζί της, μου είχε δοθεί απόλυτα κι έκανε όνειρα για το κοινό μας μέλλον.

Μας είχε φθείρει η πολλή συνάφεια, η καθημερινότητα. Επιπλέον, βιαζόμουν να τελειώνω με τις σπουδές και να γυρίσω στην Ελλάδα. Με περίμεναν πώς και πώς να αναλάβω τη μεγάλη επιχείρηση που είχε στήσει ο πατέρας μου, παρόλα τα σκαμπανεβάσματα, ως διευθύνων σύμβουλος.

«Η Τζόαν... Η Τζόαν με μαύρη γούνα! Θα σε βαφτίσω Τζόαν!» ψέλλισα.

Ενώ συνερχόμουνα από τον λήθαργο που είχα βουλιάξει και συνειδητοποιούσα πού και γιατί βρισκόμουν σ’ εκείνη τη θέση, πόσο είχα μεταλλαχτεί ψυχολογικά από τη μια στιγμή στην άλλη, ξαναπήρα τα πράγματα από την αρχή. Ήθελα να καταλάβω γιατί, όταν ανακάλυψα το ημερολόγιο της μάνας μου, το διασκέδασα τόσο πολύ και χαιρόμουν να είμαι το εξώγαμό της που θα έκανε τη διαφορά, όπως σκεφτόμουν τότε. Και γιατί τώρα

όταν, υποτίθεται πως, είδα μυθιστόρημα τη ζωή μου απλωμένη στις βιτρίνες των βιβλιοπωλείων, με πείραξε τόσο πολύ και μου έφερε τα πάνω κάτω. Διαισθανόμουν πως θα άλλαζε άρδην η συμπεριφορά μου και η ζωή μου και ότι έπρεπε να πάρω μια απόφαση.

Βρέθηκα μπροστά στο δίλημμα: Να τα τινάξω όλα στον αέρα, οικογένεια, γονείς, σπουδές, καριέρα και να σηκωθώ να φύγω κι όπου με βγάλει, σπέρνοντας πίσω μου την καταστροφή και πόνο, μόνο και μόνο για να εκδικηθώ με τον πιο απάνθρωπο και σκληρό τρόπο δυο ανθρώπους που ορκίζονταν στο όνομά μου, έτοιμοι να θυσιαστούν για μένα; Ή να αφήσω τα πράγματα όπως έχουν δημιουργηθεί και παγιωθεί και να αποδεχτώ μια κατάσταση που βολεύει όλους; Να προσποιηθώ και να πιστέψω πως δεν τρέχει τίποτα, να αναλάβω το γραφείο που με περιμένει και να συνεχίσω να ζω συμβατικά, όπως όλος ο κόσμος;

Σηκώθηκα, τίναξα το κεφάλι μου, έπαιξα λίγο με τα δάχτυλα και πήρα πάλι τους δρόμους με τη Τζόαν να με ακολουθεί χωρίς να δυσανασχετώ. Σ' ένα σουβλατζίδικο, αγόρασα τρία σουβλάκια, ένα για τη γάτα και δύο για μένα, με είχε κόψει η λόρδα, κι ένα μεγάλο μπουκάλι νερό. Καθίσαμε πάλι σ' ένα παγκάκι τα δυο «εξώγαμα» και φάγαμε τα σουβλάκια μας σαν καλά παιδιά. Ύστερα συνεχίσαμε περπατώντας ως τη γωνία του δρόμου που έβγαζε στο αναπαλαιωμένο αρχοντικό.

Τα *«Η....τα μυστικά του Λαβυρίνθου!»*, ψέλλισα. Κι αμέσως ήρθε στη σκέψη μου η Εγγλέζα με τα γαλανά μάτια. «Η Τζόαν!», έκανα απελπισμένα, «αν την άφησα έγκυο; Αν από υπέρμετρη αγάπη δεν ήθελε να μπει εμπόδιο ανάμεσα σε μένα και στην οικογένειά μου, στη μεγάλη καριέρα που με περίμενε εδώ; Εκείνη, όταν την αποχαιρετούσα, έκλαιγε βουβά, χωρίς δάκρυα, δεν ήθελε να με κρατήσει με το ζόρι. Είχαμε περάσει υπέροχες μέρες και νύχτες μαζί. Στην πραγματικότητα, ζευγάρι ήμασταν. Οι γονείς της ή είχαν υπερεκτιμήσει την εντιμότητά μου ή έβλεπαν με καλό μάτι τη σχέση μας και δεν είχαν, φανερά τουλάχιστον, προβάλει εμπόδια και αντιρρήσεις στη σχέση μας. Όπως κι αν ερμηνευτεί αυτό, κατά κάποιον τρόπο, τους κρατούσε μακριά μας η Τζόαν. Ποτέ δεν μου είχε μιλήσει για τους γονείς της. Ήταν τελείως ανεξάρτητη. Έτσι είχα πιστέψει. Και δεν με ενδιέφερε. Είχε και η Τζόαν «μυστική ζωή...», είπα τέλος.

Ανάσανα. Και προς στιγμήν, ησύχασα τη συνείδησή μου. Στη σκέψη όμως που ακολούθησε τρόμαξα. Μου λύθηκαν κυριολεκτικά τα γόνατα όταν αναλογίστηκα πως μπορεί να είχε συμβεί και στη Τζόαν κάτι ανάλογο. Να φέρει στον κόσμο ένα νόθο, το δικό μου παιδί, να γίνει μια ανύπαντρη μητέρα που την εγκατέλειψα να μεγαλώνει μόνη της ένα παιδί, το δικό μου παιδί. Ή να το μεγαλώσει κάποιος άλλος, καλός άνθρωπος που θα την ερωτευτεί και θα την παντρευτεί, ως δικό του.

«Μπορεί και το δικό μου παιδί να είναι σαν κι εμένα. Γιατί να είναι κατάπτυστο; Επειδή είναι δικό μου, πρέπει να εξαιρεθεί; Στον αιώνα που ζούμε ο κόσμος έχει προχωρήσει. Κανένας δεν είναι κτήμα του άλλου. Κι όμως ερμηνεύουμε τα πράγματα όπως μας συμφέρει», απάντησα στον εαυτό μου και κάπως παρηγορήθηκα.

Εκεί, σ' εκείνη την ιστορική γωνία, μόλις αντίκρισα το αναπαλαιωμένο αρχοντικό, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα ωρίμασα πραγματικά, έγινα αυτός που ήμουνα πριν αποκτήσω μάστερ και ανώτερες σπουδές, έγινα ο «Αντρέ» της μάνας μου και το «αγόρι μου!» του πατέρα μου. Πήρα γενναίες αποφάσεις. Όρθωσα το ανάστημά μου, ίσιωσα τα μαλλιά και το σακάκι μου για να διώξω την πλήξη και την αμηχανία, τους δισταγμούς και την αβελτηρία από πάνω μου και προχώρησα με βήμα σταθερό, αποφασισμένος να μείνω όχι από υποχρέωση, συμβατικά, αλλά με το σώμα και με την ψυχή μου, γιατί το θέλω.

Έσκυψα, χάιδεψα τη Τζόαν σαν να ήταν η Εγγλέζα που παράτησα στην καρδιά του Λονδίνου, είδα το αρχοντικό μ' ένα πλατύ χαμόγελο ευγνωμοσύνης κι ένιωσα να με καλεί κοντά του ήρεμο και αγαπημένο. Με τα δυο μου τα χέρια που μόλις είχαν χαϊδέψει τρυφερά την κατάμαυρη γούνα της Τζόαν του δρόμου, χούφτωσα το πρόσωπό μου με δυο εξηγημένα φάσκελα, χωρίς να λογαριάσω πως ήταν λερωμένα από τη γούνα της. Έκανα στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών και γύρισα πίσω. Έστρεψα τα βήματά μου και με την Τζόαν να προηγείται σαν προπομπός της μεγάλης απόφασης και της μεταστροφής μου, πήραμε τη συντομότερη οδό που έβγαζε στο μεγάλο βιβλιοπωλείο. Στήθηκα μπροστά στη

μεγάλη βιτρίνα με τη γάτα να γυροφέρνει στα πόδια μου και κοίταζα αφηρημένα τα αραδιασμένα *«Ένοχα μυστικά»*, τυλιγμένα με τη διαφημιστική κόκκινη ταινία, που έμοιαζαν με φασκιωμένα κλωνοποιημένα μωρά, περιμένοντας να κάνει την εμφάνισή της η όμορφη πωλήτρια. Αλλά, ματαίως.

Περίμενα ακόμα μερικά λεπτά, τα λεπτά έγιναν τέταρτο, άρχισα να χάνω την υπομονή μου, αλλά έμενα καθηλωμένος εκεί, χωρίς να ξέρω γιατί, ποια εσωτερική παρόρμηση ή ανάγκη με κρατούσε δέσμιο στην αναμονή εμφάνισης μιας κυρίας που δεν ήταν τίποτα παραπάνω από μια συνηθισμένη πωλήτρια βιβλιοπωλείου.

Έχασα την υπομονή μου, κλότσησα ελαφρά τη γάτα με τη μύτη του παπουτσιού μου να μην με ακολουθήσει, ανέβηκα τα δυο σκαλοπάτια, έσπρωξα την πόρτα και μπήκα στο κατάστημα αποφασισμένος να αγοράσω το καινούριο βιβλίο μπας και μάθω τα… «μυστικά». Από περιέργεια περισσότερο. Ήμουνα παραπάνω κι από βέβαιος ότι τα ξέρω όλα.

«Θα γελάσουμε πολύ», μουρμούρισα βγαίνοντας με το πολύτιμο αποδεικτικό της γνησιότητάς μου αγκαλιά.

Ήταν τόση η νικηφόρα χαρά μου για τον θρίαμβο που θα δημιουργούσαν οι αποκαλύψεις, που λησμόνησα και τον λόγο ο οποίος με καθυστερούσε περιμένοντας μπροστά στη βιτρίνα, την όμορφη πωλήτρια και βιαζόμουν να φτάσω στο σπίτι με το λάφυρο «ανά χείρας», σχεδόν έτρεχα. Σε πολλά σημεία, μάλιστα, του δρόμου, όπου υπήρχε καθρέφτης, καμάρωνα τον εαυτό μου τροπαιοφόρο και, στη συνέχεια, ετοίμαζα το λογύδριο που θα εκφωνούσα όταν θα τους παρέδιδα το «δώρο γενεθλίων». Είχα τόσο πολύ αφαιρεθεί που δεν αντιλήφθηκα ότι γύριζα χωρίς την πολύτιμη ακόλουθό μου, τη Τζόαν ίσαμε που έφτασα «στον πύργο των οργίων». Υπήρχε κι αυτό το σενάριο καταχωνιασμένο στις αποσκευές μου.

Η αλήθεια είναι πως είχα κάπως δεθεί μαζί της. Προς στιγμήν, σκέφτηκα να γυρίσω πίσω να την αναζητήσω. Έμεινα λίγο αναποφάσιστος, κοίταξα το ρολόι μου, ήταν αργά. Και πού να την έψαχνα.

«Θα πήγε στον υπαίθριο χώρο φιλοξενίας των αδέσποτων ν' ανταμώσει τους φίλους της. Αντίο, καλή τύχη, Τζόαν», είπα κι έβαλα το κλειδί στην κλειδαρότρυπα.

Ήμουνα αποφασισμένος να τα παίξω «κορόνα γράμματα όλα», να κάνω «γυαλιά καρφιά», αν χρειαζόταν και να συνεχίσω τη δική μου ζωή από κει που την είχα αφήσει αποχαιρετώντας ανέκφραστη τη Τζόαν στο κατώφλι του δικού μου διαμερίσματος με τα κλειδιά στα χέρια της.

«Μείνε όσο θέλεις», της είχα πει, θυμάμαι, «σαν στο σπίτι σου», αδιαφορώντας για το ψυχικό ράκος που άφηνα πίσω μου.

«Αντίο», μου έγνεψε με ένα νεύμα της, χωρίς δάκρυα αποχωρισμού.

Η Τζόαν ήταν πάντα συγκρατημένη και αξιοπρεπής, βέρα Εγγλέζα είχε γίνει. Έμεινε εκεί, ασάλευτη με τα κλειδιά στα χέρια μέχρι που μπήκα στο ταξί και με έχασε από τα μάτια της.

Η θύμηση εκείνου του σκηνικού μ' έκανε να χάσω το έδαφος κάτω από τα πόδια μου. Μέσα σε κλάσματα δευτερολέπτου ανατράπηκαν τα πάντα. Βρέθηκα μετέωρος στο υπαρξιακό και αισθηματικό κενό που ο ίδιος με τις καχυποψίες μου ένθεν κακείθεν είχα ανοίξει. Θόλωσα. Μηχανικά έβγαλα το κλειδί από την πόρτα και το έβαλα στην αριστερή τσέπη του παντελονιού μου. Και γύρισα πίσω βαδίζοντας στον ίδιο δρόμο χωρίς να ξέρω πού θα πήγαινα. Μάλλον ήξερα. Καθώς ήμουνα εκτός τόπου και χρόνου, βρισκόμουν ήδη νοερά στο Λονδίνο και προσπαθούσα να φανταστώ πώς θα ήταν η Τζόαν μετά την αποχώρησή μου. Οι σκέψεις περνούν διαδοχικά η μία μετά την άλλη

«Αν χτυπούσα την πόρτα, θα μου άνοιγε; Θα ήταν η ίδια ή θα έχει βάλει κάποιον άλλο στη θέση μου; Όχι, αυτό δεν θα το επιτρέψω. Μέσα στο ίδιο μου το σπίτι…», είπα και κοίταξα γύρω μου να δω αν ακούει κανείς.

Ποιος να με άκουγε. Ήταν πολύ αργά μέσα στη νύχτα. Και η νύχτα δημιουργεί με τις σκιές φαντάσματα και παραισθήσεις. Μερικές σκέψεις όσο ανεδαφικές κι αν μοιάζουν,

επηρεάζουν το μυαλό σαν παραισθησιογόνα. Είχα χάσει την αίσθηση του χώρου και του χρόνου.

Είχα ήδη αρκετά απομακρυνθεί από το νεοκλασικό. Μπροστά σ' έναν καθρέφτη είδα τον εαυτό να αλλάζει πρόσωπο, σχήμα, να παίρνει κωμικές διαστάσεις, να μεταλλάσσεται διαδοχικά, μέσα σε ελάχιστες στιγμές είχα φτάσει στο έσχατο σημείο ενορατικής παραφροσύνης. Κι όπως ήμουνα σε μια κατάσταση έκστασης, ένιωσα ένα χέρι να με ακουμπάει ελαφρά στον δεξιό ώμο.

«Η Τζόαν... Ήρθες, Ψυχούλα μου, την κατάλληλη στιγμή», ψέλλισα.

«Η Γωγώ, καλέ», άκουσα μια βραχνή φωνή που εισέβαλε βίαια στο δεξιό μου αφτί σαν σφαίρα αποφασισμένη να με εξοντώσει.

Έστρεψα το κεφάλι μου δεξιά και τι να δω! Ήταν ένα άθλιο γυναικείο πρόσωπο καρφιτσωμένο στο ασύμμετρο κεφάλι που ήταν θαρρείς φυτεμένο στο αλλόκοτο κορμί ενός τεράστιου πλάσματος που δεν ήταν ούτε άντρας μήτε γυναίκα, ήταν κάτι μεταξύ αυτών των δύο.

Κανονικά, υπό άλλες συνθήκες, θα είχα πανικοβληθεί. Ζώντας τόσα χρόνια σε μια κοσμοπολίτικη ευρωπαϊκή μεγαλούπολη εκατομμυρίων ανθρώπων κάθε φυλής, χρώματος και χώρας προελεύσεως, δεν μου έτυχε να συναντήσω στο δρόμο μου ένα τόσο αξιολύπητο πλάσμα.

«Είμαι η Γωγώ, από το 'Παραγκάκι', ρε φίλε, κάτω από τη γέφυρα...»

«Και... τι μ' αυτό;» είπα καταπίνοντας την ίδια μου την απορία. «Οχ, ο Γιώργος, αυτό μου έλειπε τώρα», ψέλλισα.

Κοίταξα με θλιβερή δυσφορία το οικτρά μεταλλαγμένο πλάσμα της νύχτας και τίναξα από πάνω μου τη λέπρα του χεριού που είχε αφήσει στον ώμο μου. Το πλάσμα, με ένα μορφασμό δυσφορίας απάντησε απρόθυμα στην απέχθειά μου απέναντί του, έκανε στροφή κι άρχισε να απομακρύνεται περπατώντας αδέξια προσπαθώντας να ισορροπήσει πάνω σε κάτι ψηλοτάκουνες, στραβοπατημένες γόβες.

«Ίδε ο άνθρωπος...», είπα μέσα μου.

Θυμήθηκα το άστεγο πλάσμα που είχε βρει καταφύγιο κάτω από τη γέφυρα, χειμώνα καιρό με τσουχτερό κρύο. Εκείνο το θλιβερό πλάσμα που είχε γίνει γυναίκα κι ύστερα πάλι αγόρι και ξανά γυναίκα. Ένα από τα πλάσματα που δεν ανήκουν πουθενά. Γράφανε ανελέητα οι εφημερίδες πριν λίγα χρόνια.

Για μια στιγμή, αισθάνθηκα μια κρυάδα να ντύνει το κορμί μου πατόκορφα κι ένιωσα την ερημιά όλου του κόσμου να κατοικεί μέσα μου όντας στη θέση του αμφιβόλου πλάσματος κάτω από τη γέφυρα της Συγγρού. Ευτυχώς, για μια μόνο στιγμή. Κι αμέσως τίναξα από πάνω μου όλο εκείνο το βάρος που πίεζε το κορμί μου με την απαίσια κρυάδα, αντικαθιστώντας το με ελαφρυντικά, όπως, μπορεί να μην ήταν το ίδιο αξιολύπητο πλάσμα που δεν ανήκε πουθενά. Ύστερα από τόσες αλλαγές με χειρουργικές επεμβάσεις ή τυπικές, εξωτερικές μεταλλαγές, πού να βρεις άκρη.

Λυπήθηκα. Ένιωσα μέσα μου σαν κάτι να έσπασε. Η ιδέα που είχα για το ανθρώπινο ον. Σίγουρα, κάτι που θεωρούσα στέρεο, ράγισε. Είδα την πόλη φαγεντιανή σκακιέρα με πιόνια. Ο εαυτός μου στον καθρέφτη καρικατούρα. Το μέλλον που μου ετοίμαζαν για να τους το μεγαλύνω, είχε μόλις αρχίσει να καταρρέει.

Έκανα πάλι στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών αποφασισμένος να γυρίσω στο σπίτι με ένα κεφάλι κατάβαρο από αντικρουόμενες σκέψεις. 'Όχι ευχάριστες. Ο όμορφος κόσμος που οραματιζόμουν, δεν ήταν ο ίδιος. Φανταζόμουν τη Τζόαν μ' ένα μωρό στην αγκαλιά να με προσπερνάει χωρίς να μου δίνει σημασία. Αν της μιλούσα, νόμιζα πως θα μου έβγαζε απαξιωτικά τη γλώσσα, αφού την παράτησα για ένα υποθετικό λαμπρό μέλλον.

Περπατούσα αργά, σαν υπνωτισμένος. Το πλάσμα της νύχτας με ένα απλό άγγιγμα στον δεξιό ώμο, γκρέμισε δια μιας το λαμπρό μέλλον που οραματίζονταν οι άλλοι για την πάρτη μου, μέσα σε λίγες στιγμές. Ώσπου να φτάσω στο σπίτι, ο κόσμος είχε ανατραπεί και ξανά ορθωθεί από την αρχή, τόσες φορές, όσα ήταν και τα βήματά μου. Και όμως, όταν έβαλα το κλειδί ξανά στην πόρτα, ο κόσμος ήταν εκεί ο ίδιος όπως την προηγούμενη μέρα, όπως προχτές και με περίμενε χαμογελώντας σαν ένα αθώο παιδί που δεν θυμάται καθόλου τη

ζημιά που προκάλεσε. Που κλοτσάει τη μπάλα χωρίς να ενδιαφέρεται αν θα πετύχει γκολ. Που απολαμβάνει το παιχνίδι αδιάφορο για το αποτέλεσμα.

Από τη στιγμή που γύρισα το κλειδί στην κλειδαρότρυπα κι άνοιξε η πόρτα του σπιτιού μ' ένα ελαφρό γρύλλισμα σαν καλωσόρισμα, όλα τα θλιβερά που με είχαν αναστατώσει, ως δια μαγείας εξαφανίστηκαν. Μαζί και η έγνοια μου για τη γάτα. Και η τετράποδη Τζόαν με απάλλαξε από την παρουσία της. Ως εκ θαύματος, είχε κρυφτεί σε μια πτυχή της νύχτας που κουβαλούσα μέσα μου και δεν επρόκειτο να εξαφανιστεί από τη ζωή μου. Ένιωσα ασφαλής. Μπήκα μουρμουρίζοντας χωρίς να ξέρω γιατί:

Ο Αύγουστος ελούζονταν μες στην αστροφεγγιά
κι από τα γένια του έσταζαν άστρα και γιασεμιά.
Αύγουστε μήνα και θεέ σε σένα ορκιζόμαστε
πάλι του χρόνου να μας βρει στο βράχο να φιλιόμαστε
Απ' την Παρθένο στο σκορπιό χρυσή κλωστή να ράψουμε
κι έναν θαλασσινό σταυρό στη χάρη σου να ράψουμε
Ο Αύγουστος ελούζονταν μες στην αστροφεγγιά
κι από τα γένια του έσταζαν άστρα και γιασεμιά

Οι «γέροι» μου, έτσι τους αποκαλούσα όταν είχα την καλύτερη διάθεση από κάτι καλό που μου είχε συμβεί, ξαφνιάστηκαν. Δεν τους είχα συνηθίσει σε κάτι τέτοια. Πάντα σοβαρός και μετρημένος, πολύ «Εγγλέζος», άλλωστε είχα γυρίσει από το Λονδίνο. Μόνο τα ουσιώδη με απασχολούσαν. Και τα σοβαρά. Τα πολύ σοβαρά.

Ιλιάς Χρυσίδου

Όλα μπορούσα να τα φανταστώ και να τα υποθέσω, ακόμα και να δρομολογήσω τη συμπεριφορά και τη ζωή μου προς τα εκεί που ήθελα εγώ. Όμως ότι θα έμπλεκε «στα πόδια μου» και θα γινόταν ρυθμιστής της στάσης μου στη ζωή και της καριέρας μου μια «ασήμαντη πωλήτρια βιβλιοπωλείου», μια Ιλιάς Χρυσίδου, ούτε κατά διάνοιαν δεν θα μπορούσε να μου συμβεί.

Κι όμως εκείνη η ασήμαντη πωλήτρια που βρέθηκε «όλως τυχαία» μπροστά μου σε μια περιστασιακή και μάλιστα επεισοδιακή συνάντηση παρόντος, παρελθόντος και μέλλοντος, ήταν κάτι ασύλληπτο από έναν τεχνοκράτη που κυκλοφορούσε με καμάρι την περηφάνια του ώρες ολόκληρες στους δρόμους της πολύβουης Αθήνας μ' έναν πάκο διαπιστευτήρια προσόντων στον χαρτοφύλακά του.

Ποιος θα μου το 'λεγε λίγους μήνες πριν αφήσω τη μεγαλούπολη του Βορρά και θα με έπειθε ότι εκείνη η τυχαία συνάντηση δεν ήταν καθόλου τυχαία μήτε ένα ασήμαντο, τυχαίο περιστατικό στην περιπέτεια του βίου μου. Και πως όσα φοβερά σχεδίαζα να κάνω για να εκδικηθώ τους γονείς μου, τη μητέρα μου δηλαδή, κανένα δεν επρόκειτο να πραγματοποιήσω. Από στιγμή σε στιγμή αλλάζουν τα δεδομένα, είναι και τα απρόοπτα, οι συμπτώσεις, μπορεί να βάζει το χεράκι του και το σύμπαν (!), υπάρχει κι αυτή η εκδοχή: Οι προβλέψεις των αστρολόγων. Πού το πάω αυτό;

«Εσύ, αγόρι μου, θα διαπρέψεις μια μέρα», μου είπε μια τσιγγάνα στον σταθμό του Μετρό «Ακρόπολις».

Αν και δεν την πίστεψα, της χαμογέλασα από ικανοποίηση, της έχωσα στη μαντική παλάμη όσα Ευρώ σε κέρματα είχα στην τσέπη μου κι ανέβηκα δυο τρία μαζί τα σκαλοπάτια της κινούμενης ανόδου με μια χαρούμενη διάθεση.

«Από μωρό κι από τρελό, μαθαίνεις την αλήθεια», σκέφτηκα. «Λες να κατέχει κάποιον μυστικό τρόπο να διαβάζει το μέλλον στην παλάμη σου μια αγράμματη τσιγγάνα; Λες να με δουν διάσημο συγγραφέα ή... Πρωθυπουργό;», γέλασα. Μου φάνηκα τότε τόσο αστείος, «Ένας ακόμα κλόουν. Από τέτοιους δεν έχει ανάγκη η Ελλάδα. Της περισσεύουν να κάνει και εξαγωγή του προϊόντος», είπα μέσα μου.

Δεν έμεινα με τους γονείς μου. Τους πέταξα ένα «γεια!» μέσα στην άγρια νύχτα ν' αποφύγω τις εξηγήσεις για την αργοπορία μου και ανέβηκα στο δωμάτιό μου να ξεφορτωθώ τα γεγονότα της ημέρας, τις περιπέτειες του δρόμου, το «πλάσμα», την κυρία με τη μαύρη γούνα, τη Τζόαν του Λονδίνου και τις παρωχημένες τύψεις μου. Ολόκληρη εκείνη τη νύχτα έμεινα κλεισμένος στη σοφίτα για να εξιχνιάσω επιτέλους *«Τα μυστικά της κυρίας Λου»,* της μητέρας μου.

Εικόνες καθημερινής παραφροσύνης

Συγγρού-Φιξ. Σύνδεση με τραμ. Connection with tram.

Πρωί πρωί την άλλη μέρα, εργάσιμη μέρα, φτάνω με τα πόδια στο σταθμό, προλαβαίνω τον συρμό της στιγμής και μπαίνω αμέσως. Είναι η ώρα που όλοι τρέχουν να προλάβουν ποιος ξέρει τι. Αγουροξυπνημένοι, κουρασμένοι, νωθροί, αγχωμένοι, από την αβεβαιότητα, την οικονομική και την ηθική κρίση, την κρίση αξιών που διαβρώνει διάνοιες και κατακρεουργεί συνειδήσεις, πηγαίνουν κι άλλη μια μέρα στη δουλειά τους. Μια ακόμα μέρα αγορασμένη ζωή, μια ακόμα μέρα δουλειά/δουλεία, όπως το πάρεις.

Παρακολουθώ το νυσταγμένο πλήθος των πρωινών επιβατών.

Δεν σπρώχνουν, δεν σπρώχνονται. Μπαίνουν σκυθρωποί κοπαδιαστά στο βαγόνι, ανέκφραστοι, ανύπαρκτοι, θαρρείς, οι περισσότεροι. Μοιάζουν ίδιοι, απρόσωποι, μοναχικοί. Ύστερα, οι θύρες κλείνουν, ο συρμός ξεκινάει, ακινητοποιημένοι όλοι, στοιβαγμένοι ο ένας πάνω στον άλλο σχηματίζουν άμορφη, συμπαγή ανθρώπινη μάζα που λικνίζεται στο ρυθμό της ροής του του οχήματος πάνω στις ράγες, δεμένοι θαρρείς με αόρατα νήματα μεταδοτικής ανίατης φοβίας γέρνουν αριστερά δεξιά, μπρος πίσω υποτακτικά σαν υπνωτισμένοι, έτοιμοι να βουλιάξουν στο κενό της ασύμβατης μοίρας. Λιγοστοί, καθισμένοι σε αντικριστά καθίσματα βαριεστημένοι, ωστόσο, αποκαμωμένοι γυρίζοντας προφανώς από επαχθή κι απάνθρωπη νυχτερινή βάρδια, δουλειά, δουλεία, όπως κι αν ειπωθεί, το ίδιο βάρος έχει, το ίδιο κόστος, το ίδιο άγχος προκαλεί, ολόιδιοι ανθρωπάκια του Γαΐτη.

Είναι οι τυχεροί που πρόλαβαν κάθισμα. Δεν βλέπει ο ένας τον άλλο, βρίσκονται αλλού, μέσα στην ίδια, ωστόσο, αγωνία, στην αβεβαιότητα του αυριανού μεροκάματου, ίσως. Ρουφάνε ηδονικά το καυσαέριο, την πολύχρωμη κακοσμία των σωμάτων, στα πρόσωπα αποτυπωμένη μια ειρωνεία, μπορεί και πλήξη ή αδιαφορία. Μια χαώδης, αποπνικτική υπνηλία περίιπταται, καλύπτει το αποχαυνωμένο πλήθος, το συμπυκνωμένο, οχούμενο ανθρώπινο σύμπαν...

Κάθε πρωί, ένα μηχανοκίνητο, μπαζωμένο στα βαγόνια ανθρώπινο κοπάδι, ένα πρόσκαιρα αρθρωμένο πολύχρωμο ανθρώπινο σύμπαν πάει κι έρχεται με την αβεβαιότητα του αύριο, γράφοντας ο καθένας χωριστά την ίδια αδιέξοδη σελίδα της προσωπικής του ιστορίας, ακολουθούν μηχανικά κάθε μέρα την ίδια πορεία, με την ίδια ατελέσφορη αγωνία.

Είμαι από τους τυχερούς του πρωινού της εργάσιμης, πέμπτης ημέρας της εβδομάδας που βρήκα ελεύθερο κάθισμα. Η κυρία που κάθεται ακριβώς απέναντί μου δεν μου δίνει καμιά απολύτως σημασία. Είναι διαρκώς συνοφρυωμένη, αν και τα φρύδια της είναι κι εκείνα λειψά ως ανύπαρκτα, μαδημένα. Στο πρόσωπό της χαραγμένη μια μόνιμη στυφή γκριμάτσα δείχνει πόσο βαθαίνει μέσα της η ερημιά, και το χαώδες, ατονημένο βλέμμα της κολλημένο στο θολό, άφωτο τζάμι, βυθισμένο στο σκοτάδι της σήραγγας που διχάζει το τρένο τρέχοντας στο κενό με ιλιγγιώδη ταχύτητα.

Στον δίμετρο νεαρό με τ' ακουστικά στ' αυτιά που κάθεται δίπλα της δεν δίνει καμιά σημασία. Ωστόσο, κι ο δίμετρος νεαρός με τα εβένινα μαλλιά και τα ακουστικά στα μικρά του αυτιά, δεν δίνει καμιά σημασία στα πέριξ. Είναι σαν να μην υπάρχει. Ούτε προσέχει το όμορφο κορίτσι που κάθεται ακριβώς απέναντί του. Ζει τον χρόνο του οχυρωμένος μέσα στον δικό του αποκλειστικά κόσμο, θαρρείς πως ήρθε ή βρίσκεται σε άλλον πλανήτη, σαν να τον πέταξε αόρατο χέρι στο κάθισμα και καρφώθηκε πάνω του για μια αιωνιότητα.

Ο όρθιος κι ο λυγισμένος ολόγυρα κι από πάνω του κόσμος κρεμασμένος από τους γάντζους, αυτός ο κόσμος 'ο μικρός ο μέγας', ο μαρμάρινος, θαρρείς, κόσμος που λικνίζεται άβολα ακολουθώντας το μουντό κι ανίδεο πεπρωμένο του, τον αφήνει αδιάφορο. Ο επόμενος σταθμός Συγγρού-Φιξ δημιουργεί αναταραχή. Αναστατώνεται το αποχαυνωμένο πλήθος των αγαλμάτων. Γίνεται προσωρινός πανικός, το στατικό σκηνικό αλλάζει εντελώς, άλλοι βγαίνουν, άλλοι μπαίνουν, βιάζονται να καθίσουν, σπρώχνονται να πιαστούν από κάπου κι ύστερα κλείνουν οι θύρες, ξεκινάει ο αιλουροειδής συρμός, σέρνεται πάνω στις ράγες, χώνεται στο σκοτάδι, χάνεται στην αβεβαιότητα του Αύριο.

Το όνομα του σταθμού θυμίζει παλιές, δύσβατες εποχές. Φέρνει στην επιφάνεια πληγές ανίατες του ταλαίπωρου Έθνους των Ελλήνων. Πρόκειται για το εργοστάσιο της γερμανικής μπίρας Φιξ.

«Θεέ και Κύριε!», αναστενάζω από τα βάθη της ψυχής μου, «έως πότε θα μας ορίζουν οι ξένοι κηδεμόνες, οι ξένοι προστάτες, οι ξένοι σπόνσορες, οι ξένοι δανειστές; Έως πότε θα είμαστε οφειλέτες εμείς οι απόγονοι των Μαραθωνομάχων, των... των... ένδοξων προγόνων;

Θα εξακολουθούσα την περιήγηση στις ατραπούς της ιστορίας, ξετρυπώνοντας μνήμες, γενναία περιστατικά και ιλαρές εικόνες, αν δεν ανέκοπτε την πορεία της αναπόλησης η πάγια ανακοίνωση από μικροφώνου:

Επόμενος σταθμός: Ακρόπολη.

Προσωρινή στάση, ανταλλαγή επιβατών με το έβγα έμπα. Ώσπου να ξεκινήσει ο συρμός για τον επόμενο σταθμό, έχω διανύσει νοερά χιλιάδες χιλιόμετρα αρχαίας και νεότερης ιστορίας. Μια φευγαλέα ματιά στα εκθέματα και πάλι βουτιά στα σκοτεινά τερτίπια της σήραγγας μαζί με την ιστορική περιήγηση στα... σκοτεινά.

Σε λίγο το συνηθισμένο σφύριγμα προειδοποιεί, κλείνουν οι θύρες, ο συρμός ξεκινάει, εγκαταλείπει στην ερημική γαλήνη περίτεχνα αρχαία αγάλματα, ταφικά κτερίσματα, μοναδικά ευρήματα, την «Ακρόπολη» των υπογείων διακοσμημένη με περασμένα μεγαλεία γλυπτικής αρχαίας τέχνης, γεμάτη άπειρες ένδοξες μοναξιές, και τρέχει σαν δαιμονισμένος στο άδειο σκοτάδι της σήραγγας, για τον επόμενο σταθμό.

Άξαφνα κόβεται ο ειρμός του μένους:

Επόμενος σταθμός: Σύνταγμα.

Σύνδεση με τραμ. Σύνδεση με γραμμή τρία.

Ακολουθεί ο επόμενος σταθμός, ο μεθεπόμενος, και ούτω καθεξής, ίσαμε τον τερματικό σταθμό. Κι ύστερα πάλι ο γυρισμός, η ζωή στη σήραγγα συνεχίζεται, σέρνεται πάνω στην ίδια τροχιά με την ίδια ροή, με τους ίδιους ρυθμούς, με την ίδια ταχύτητα προς την άλλη κατεύθυνση, προς το άλλο τέρμα κάνοντας όλους τους ενδιάμεσους σταθμούς. Κυλάει βουβά, θλιμμένα πάνω στις ράγιες κουβαλώντας τον μόχθο των εποχούμενων, το απώτερο και το πρόσφατο παρελθόν του Ελληνισμού, τους καημούς της πατρίδας, το χαώδες παρόν με τις πολύχρωμες, τρέχουσες και καταχθόνιες καθημερινές ιστορίες των επιβατών, τις αποχρώσεις της οικονομικής κρίσης, τις διακυμάνσεις της πολιτικής αστάθειας κι αβεβαιότητας, το άγχος, την καθημερινή τρέλα, τον υποδόριο φόβο για το αβέβαιο μέλλον, τον μόχθο της ημέρας, τον τρόμο της νύχτας, την άδεια υπερηφάνεια, την ηθική ένδεια, το χάος, το κενό εξουσίας, την υπομονή, την αναμονή, την προσδοκία ίσαμε να σημάνει το τέλος της δικαιοσύνης των σκυλιών, ίσαμε ν' ακουστεί από μικρόφωνου:

Τερματικός σταθμός.

Παρακαλούνται οι επιβάτες να αποβιβαστούν.

Ακολουθώντας το πλήθος των πολυώνυμων ετερόφωτων πολύχρωμων, αμίλητων επιβατών, θαρρείς και είχαν όλοι δεμένη με αόρατες κλωστές τη γλώσσα τους, κατέβηκα, ένας επιπλέον βουβός, άγνωστος μεταξύ αγνώστων στη χώρα μου επιβάτης και χωρίς προορισμό κανέναν. Μια ακόμα μέρα άβολη, κενή, μίζερη.

Αυτά είχα στο νου μου και γύριζα, νοσταλγός της χαμένης μου αθωότητας, σαν αδέσποτο κυνάριον ανά τας οδούς και τας ρύμας της Αθήνας που είχε από πρωίας βουλιάζει στο καυσαέριο. Εντελώς μηχανικά, όταν βρέθηκα στη στάση υπεραστικών λεωφορείων, πήδηξα μέσα από τους πρώτους, καθότι, τυχαία ήμουν ο πρώτος στη σειρά των υποψήφιων επιβατών, χωρίς να κοιτάξω πού πήγαινε. Καθοδόν θυμήθηκα πως κάπου εκεί έξω ήταν το εξοχικό που έμεναν οι παππούδες μου, η γιαγιά μου η Χρύσα κι ο παππούς Ανδρέας και όταν ήμουν μικρός, περνούσα τον περισσότερο καιρό μαζί τους. Στη στάση που μου φάνηκε γνώριμο το τοπίο, κατέβηκα κι άρχισα να μετράω τα κτίρια που ήταν αραδιασμένα στη σειρά πανομοιότυπα κατά μήκος της παραλίας που την είχαν αφανίσει.

«Όλα στο σφυρί για το κέρδος, ξεπουλάνε ανεξέλεγκτα τη γη μας οι αθεόφοβοι, δεν λογαριάζουν τίποτα», μουρμούρισα.

Συνέχισα περπατώντας ίσαμε την επόμενη στάση περιεργαζόμενος τα παλιά εξοχικά που είχαν απομείνει με την ελπίδα να ανακαλύψω ανάμεσά τους το εξοχικό μας. Και όντως, το ένστικτό μου με οδήγησε σωστά. Μετά την πρώτη κιόλας στροφή του δρόμου, βρέθηκα μπροστά στο μικρό εξοχικό των παππούδων μου, περιποιημένο όπως πάντα, λες και δεν είχα λείψει ούτε μια μέρα από εκεί. Μόνο τους παππούδες μου δεν έβλεπα πουθενά. Πλησίασα, η αυλόπορτα ήταν κλειδωμένη. Συγκινήθηκα. Η παραμονή μου τόσα χρόνια στο Λονδίνο, με είχε απομακρύνει κι από αυτό το υπέροχο σπίτι που κρατούσε φυλαχτό τα χρόνια της αθωότητας, τις παιδικές και τις εφηβικές μου αναμνήσεις, τα ωραιότερα χρόνια της ζωής μου.

Δεν άντεχα να το βλέπω κλειστό. Έκανα στροφή και γύρισα πίσω. Στη στάση των υπεραστικών λεωφορείων, περιμένοντας 15 λεπτά το αυτοκίνητο, αναλογιζόμουν πόσα ωραία χρόνια από τη ζωή μου ξόδεψα για να φέρω ένα χαρτοφύλακα γεμάτο «χαρτιά», Διαπιστευτήρια Σπουδών. Και φασκέλωσα νοερά τον εαυτό μου που άφησα να φύγει μες από τα χέρια μου τόση ζωή, χαμένα χρόνια.

Σελίδες ημερολογίου

Ο εντιμότατος κύριος Ευταξίας

Όλοι τον περίμεναν πολιτικό. Κανείς δεν μπορούσε να διανοηθεί πως ο Ευταξίας μπορούσε να γίνει κάτι άλλο. Το επάγγελμα του πολιτικού το είχαν έτοιμο από εξαρχής, κοστούμι κομμένο και ραμμένο στα μέτρα του. Του το φόρεσαν κατάσαρκα όταν ήταν πολύ μικρός ακόμα για να συνειδητοποιήσει μεγαλώνοντας ότι ανήκει σε ευκατάστατη, παραδοσιακή ελληνική οικογένεια με βλέψεις στην πολιτική σκηνή. Η μητέρα, μια πολύ ωραία και καθώς πρέπει νέα κυρία, προερχόταν από πλούσια οικογένεια Σμυρναίων μεγαλεμπόρων με παραρτήματα στο εσωτερικό και επενδύσεις στο εξωτερικό. Εκείνο που της έλειπε δεν ήταν η κοινωνική υπεροχή, αλλά η επίφαση, το λούστρο μιας πνευματικής καταξίωσης. Ο πατέρας του είχε τα προσόντα που δεν είχε η όμορφη και πλούσια μητέρα του, εκτός που ήταν μικρόσωμος, φαλακρός και αρκετά μεγαλύτερός της, ήταν όμως συμπαθέστατος, προσηνής και γλυκομίλητος, ένας τριανταπεντάρης γοητευτικός άνδρας. Ένας Ανδρέας Ελληνιάδης, διακεκριμένος καθηγητής Ποινικού Δικαίου, πανεπιστημιακός!

Μπορεί να υπήρχαν άλλα ενδιαφέροντα, ακόμα και άδηλες σχέσεις, περισσότερο για την Αγγελική αλλά μπροστά στην πρόκληση να γίνει σύζυγος καθηγητή πανεπιστημίου, το θεώρησε μεγάλη τιμή και καταξίωση, απομακρύνθηκε από ένα «άδηλο αίσθημα» και δέχτηκε χωρίς πιέσεις να γίνει Κυρία Ελληνιάδη. Οι δυο οικογένειες παραμέρισαν τις ασήμαντες λεπτομέρειες και πάντρεψαν τα παιδιά τους. Το πνεύμα υποκλίθηκε στον πλούτο και ο πλούτος αγκάλιασε και επένδυσε στο πνεύμα. Προϊόν αυτής της υποχθόνιας συναλλαγής, ήταν ο Ευταξίας.

Όσο για τον προορισμένο για πολιτικό, όπως τον είχαν μεγαλώσει, πού να σκεφτεί για τον εαυτό του κάτι άλλο εκτός από τον «προορισμό», την «κοινωνική προσφορά», το «καλό του συνόλου», την «κοινωνική καταξίωση», κυρίως. Τα είχε τόσο καλά καρφιτσώσει, τυπικά τουλάχιστον, στο μυαλό του αυτά, καθώς με τρόπο τον είχαν πείσει ότι «το μυαλό μετράει», όχι το μπόι και η εξωτερική εμφάνιση.

Μεγαλωμένος με όλες τις ανέσεις, κυριολεκτικά στα πούπουλα, μέσα σ' ένα περιβάλλον αριστοκρατικό που θα ζήλευαν πολλοί νέοι της ηλικίας του, μέσα σε χρυσό κλουβί, θερμοκήπιο αγάπης, στοργής και προστασίας με τα απαραίτητα όσο και δολοφονικά «πρέπει» και δεν «πρέπει», όλοι τον θεωρούσαν, εκτός από «παιδί μάλαμα και παιδί θαύμα», λόγω πρώτου βαθμού διαπιστωμένης επιστημονικά ευφυΐας, αναμφιβόλως πρότυπο και βιτρίνα μιας καθώς πρέπει μεσοαστικής ελληνικής οικογένειας. Ένα παιδί καλοπροαίρετο, υπάκουο, που δεν αντιδρούσε ποτέ αρνητικά σε ό, τι επέβαλλε το οικογενειακό δίκαιο, ένα παιδί που έκανε ό, τι «έπρεπε για το καλό του», πάντα. Το μόνο που δεν είχαν κάνει «για το καλό του», ήταν να τον κλείσουν σε κανένα κολλέγιο του εξωτερικού, και πάνε τα όνειρα τους στράφι.

Ο Ευταξίας, εμφανισιακά, έμοιαζε πολύ με τη μητέρα του, είχε πάρει από κείνη την πλευρά τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά και μερικές συνήθειες, χειρονομίες, γευστικές προτιμήσεις και επιλογές. Κατά τα άλλα, τα πνευματικά χαρίσματα, έμοιασε του πατέρα, τού είχε πάρει όλα τα προσόντα, ήταν ολόιδιος στην ευφυΐα, στο χειρισμό του λόγου, είχαν τα ίδια ενδιαφέροντα για την τέχνη, την ποίηση και τη ζωγραφική, το αρχαίο και το σύγχρονο θέατρο και για τα κοινά. Συμφωνούσαν σε όλα.

Μεγαλώνοντας, όμως, ανακάλυπτε τεράστιες διαφορές στα χαρακτηριστικά των γονιών του. Όταν έβλεπε μαζί τους γονείς του, τον ένα πλάι στον άλλο, απορούσε πώς από τόσο διαφορετικούς ανθρώπους προέκυψε εκείνος. Πώς κατάφεραν να του μεταδώσουν ο καθένας από την πλευρά του τα θετικά χαρίσματά τους.

«Ο σοφός και η ωραία. Πώς ταίριαξαν αυτοί οι τόσο διαφορετικοί άνθρωποι. Εντελώς διαφορετικοί χαρακτήρες», αναρωτιόταν.

Αλλά το προσπερνούσε, μάλλον το άφηνε για το μέλλον. Άλλωστε, είχε τόσες πολλές και μεγάλες ευκαιρίες που περίμεναν και τόσα υλικά αγαθά στη διάθεσή του, γιατί να σκαλίζει το παρελθόν των γονιών του και να ανοίγει πληγές χωρίς λόγο;

Ωστόσο, επειδή τίποτα δεν μένει κρυφό, ο Ευταξίας κάποτε ανακάλυψε πως υπήρχαν μερικά κενά στην ιστορία του. Ότι είχε γεννηθεί μέσα στο γάμο, αλλά ήταν «εφταμηνίτικος», το μωρό ήταν πρόωρο, ζύγιζε μόλις δύο κιλά και διακόσια πενήντα γραμμάρια. Γεννήθηκε εφτά μήνες μετά την τέλεση του γάμου των γονιών του. «Εξαιτίας του ρέζους αρνητικού της μητέρας», όπως γνωμάτευσε και κατέγραψε στα στοιχεία γέννησης του παιδιού για να καταχωρηθεί στην οικογενειακή μερίδα στο Ληξιαρχείο, ο μαιευτήρας, συγγενής της Σμυρνιάς μητέρας του. Ο ίδιος μάλιστα, όπως δήλωσε κατηγορηματικά, θεώρησε σκόπιμο να προκαλέσει πρόωρο τοκετό για να αποφευχθούν τυχόν επιπλοκές με δυσάρεστες συνέπειες για το μέλλον του παιδιού. Όλα πήγαιναν ομαλά ίσαμε τη στιγμή που, ο νεαρός ψάχνοντας από περιέργεια το γενετικό υλικό, ανακάλυψε πως δεν είναι γιος του πατέρα του. Και κάποια σημαδιακή στιγμή ξέσπασε.

«Δεν ανέχομαι ΑΛΛΟ να ζω μέσα στο ψέμα και την υποκρισία». Τα ξέρω όλα!»

Καθισμένος στην αναπαυτική του πολυθρόνα ο κύριος καθηγητής Ποινικού Δικαίου Ανδρέας Ελληνιάδης, ο πατέρας του, άκουσε παρασκηνιακά εκείνο το ξέσπασμα του γιου του:

«Δεν ανέχομαι ΑΛΛΟ να ζω μέσα στο ψέμα και την υποκρισία. Τα ξέρω όλα!»Η φράση αυτή, βγαίνοντας από το στόμα του παιδιού του, τον ταρακούνησε.

«…Τα ξέω όλα…Κάτι υποψιάζεται το παιδί. Κάτι ανακάλυψε που δεν το γνωρίζω. Ή δεν ήθελα να το ξέρω. Γιατί δεν με συνέφερε να το μάθω. Το παιδί δεν φταίει σε τίποτα. Αυτός ο γάμος ήταν λάθος από την αρχή. Τα παιδιά πληρώνουν τις αμαρτίες των γονέων», σημείωσε στο προσωπικό του ημερολόγιο.

Από εκείνη τη στιγμή, η ήδη βεβαρημένη με καρδιακά προβλήματα υγεία του, χειροτέρευσε. Ωστόσο, έχοντας πλήρη συνείδηση της κατάστασής του, με απόλυτη ψυχραιμία, σαν έμπειρος και γενναίος άνδρας που ήταν σε όλη του τη ζωή, έβαλε την υπογραφή και τη σφραγίδα του και το έκλεισε. Πήρε ένα φάκελο με εσωτερική επένδυση, έβαλε μέσα το Ημερολόγιο, έκλεισε και με επιπλέον ταινία και σφράγισε με τον ίδιο τρόπο τον φάκελο.

Ακολούθως, χωρίς κανείς να πάρει είδηση, με ψυχραιμία, κάλεσε στο γραφείο του έναν άγνωστο, αλλά ανερχόμενο και της απολύτου εμπιστοσύνης του, συμβολαιογράφο, με τον οποίο διατηρούσε επαφή από τα χρόνια του Πανεπιστημίου και τον είχε ξεχωρίσει από όλους τους φοιτητές του για το ήθος, την εργατικότητα και τις ικανότητές του. Σ' εκείνον εμπιστεύθηκε τη Διαθήκη του υπό απόλυτη εχεμύθεια, έναντι αδράς αμοιβής, με την υποχρέωση να την ανακοινώσει στους ενδιαφερόμενους μετά τον θάνατόν του, όπως είθισται.

Ακόμα, και για την αθόρυβη αναχώρησή του είχε φροντίσει η ίδια η φύση που τον είχε προικίσει με σπάνια πνευματικά προσόντα, αδιαφορώντας για τη σωματική του διάπλαση. Ο ηθικά γενναίος, ο μεγαλόψυχος εκείνος άντρας, έφυγε ήρεμα από τον μάταιο ετούτο κόσμο, αφήνοντας την τελευταία του πνοή στο γραφείο του, καθισμένος στην ίδια πολυθρόνα από όπου ξεκίνησε τη σταδιοδρομία, αφού είχε εκτελέσει όλες του τις υποχρεώσεις και τακτοποιήσει τα του οίκου του ως έντιμος, συνεπής και ειλικρινής άνθρωπος.

Ο οικογενειακός γιατρός απέδωσε το ξαφνικό συμβάν σε ψυχολογικά αίτια και δεν δυσκολεύτηκε να πιστοποιήσει:

«Καρδιακή προσβολή εξαιτίας έντονου ψυχικού κλονισμού».

Ήταν, άλλωστε γνωστό στην οικογένεια και στον στενό φιλικό κύκλο πως τα τελευταία χρόνια ο εντιμότατος καθηγητής Ποινικού Δικαίου αντιμετώπιζε καρδιακά προβλήματα.

Όλα συνέβησαν τόσο αθόρυβα, τόσο απλά, με τόση γενναιότητα από μέρους του υπεύθυνου, ωστόσο, ανεύθυνου κι εκείνου για το «ψέμα», που το «θλιβερό γεγονός» πέρασε σαν ένα τυχαίο περιστατικό με μια εντελώς λιτή, συνήθη πληροφόρηση του κοινού. Και έκλεισε με μια εντελώς λιτή τελετή «εν στενώ οικογενειακώ κύκλω», κατά πώς

επιθυμούσε ο ίδιος, όπως είχε εκφράσει την επιθυμία του πολλές φορές σε παρόμοιες περιπτώσεις στους οικείους του. Απεχθανόταν τις φιέστες και τα μεγάλα λόγια των επικήδειων τελετών.

Μετά το θάνατο του πατέρα του, ο Ευταξίας, ελεύθερος και οικονομικά ανεξάρτητος, έκανε αυτό που ο ίδιος ήθελε. Ανέλαβε τη διαχείριση των επιχειρήσεων στο ποσοστό που ανήκε στη μητέρα του από τις εμπορικές επιχειρήσεις των Σμυρναίων συγγενών του στον Πειραιά και επέκτεινε τις δραστηριότητές του στήνοντας δική του επιχείρηση, ένα εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας, το «Ελληνικόν». Εντός ολίγου χρονικού διαστήματος, δημιούργησε μεγάλη περιουσία. Το όνομά του ως ικανού και έντιμου επιχειρηματία, συζητιόταν όχι μόνο στους εμπορικούς και επιχειρηματικούς κύκλους αλλά και στα σαλόνια των κυριών του Κολωνακίου.

Μεταξύ των υπαλλήλων του υπήρχαν νέες ικανές και πανέμορφες, ο εντιμότατος κύριος Ευταξίας, ωστόσο, από την αρχή ξεχώρισε την πιο όμορφη και έντιμη και υπεύθυνη υπάλληλό του, τη Δωροθέα Πολυτίμου. Κι ένα ωραίο πρωί την κάλεσε στο γραφείο του και, δωρικός όπως ήταν στις όποιες συναλλαγές του, της έκανε «πρόταση γάμου».

Η ωραία Δωροθέα έπαιξε την τύχη της «κορώνα γράμματα». Από την αρχή που έπιασε δουλειά στο «Ελληνικόν», έβαλε σκοπό και στόχο να κλέψει την καρδιά του αφεντικού της προς έκπληξη και απογοήτευση όσων από τις υπαλλήλους του είχαν βλέψεις «αποκατάστασης», αλλά και κάποιων πλουσιοκόριτσων. Όμως, ο εντιμότατος κύριος Ευταξίας, ερωτεύτηκε σφοδρώς και επέλεξε για σύζυγό του την πιο ενάρετη υπάλληλό του.

Η είδηση έπεσε σαν «κεραυνός εν αιθρία». Παντρεύτηκαν στο «άψε σβήσε». Η ωραία Δωροθέα Ελληνιάδη, δεν μπορούσε να είναι υπάλληλος του συζύγου της και μόλις έμεινε έγκυος, ο κύριος Ευταξίας την έκανε Κυρία του οίκου του. Άλλο που δεν ήθελε η καπάτσα Δωροθέα. Η γέννηση του γιου τους, του Ανδρέα, ολοκλήρωσε την ευτυχία του ζευγαριού.

Ο εντιμότατος κύριος Ευταξίας, όνομα πλέον σημαντικό στον επιχειρηματικό χώρο, συζητιόταν ευρέως σαν χορηγός σε πολιτιστικούς και κοινωφελείς συλλόγους και για τις προσφορές του σε ιδρύματα, φιλάνθρωπες κινήσεις που δεν άφηναν περιθώρια αμφισβήτησης της κοινωνικής του προσφοράς. Η περίπτωσή του αποτελούσε θέμα στα κοσμικά κέντρα και σαλόνια της καλής κοινωνίας των Αθηνών και του Πειραιά.

Σε κάποια από τις δεξιώσεις που έκαναν συχνά στο πλούσιο σπίτι τους, μια φίλη της κυρίας Δωροθέας του μίλησε για μια κοπελίτσα ορφανή την οποία συνάντησε, εντελώς τυχαία, στο καράβι γυρίζοντας από τις διακοπές σε κάποιο νησί και τη φιλοξενούσε ώσπου να βρει δουλειά.

«Το καημένο το κορίτσι είναι πεντάρφανο. Ψάχνει για δουλειά. Τη λυπήθηκα τη μικρή και την πήρα στο σπίτι μου ώσπου να βρει δουλειά. Αλήθεια, μήπως μπορείς, Ευταξία μου, να την πάρεις στο Υφαντουργείο; Ξέρει να υφαίνει. Έμαθε την τέχνη από τη Μικρασιάτισσα γιαγιά της. Ψυχικό θα κάνεις αν την πάρεις στο εργοστάσιο».

Ο κύριος Ευταξίας συγκινήθηκε.

«Και το ρωτάς;» της απάντησε. «Να έρθει το κορίτσι. Την έχω ήδη προσλάβει. Αύριο να μου τη στείλεις στο «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ» και να ζητήσει προσωπικά, τον κύριο Ευταξία Ελληνιάδη, εμένα», της απάντησε και έστρεψε αλλού το ενδιαφέρον του. Ζήτησε να μάθει αν προχωρούν οι εργασίες στον «Οίκο Ευγηρίας». Ήταν ένας από τους «χορηγούς».

Οι ασήμαντες λεπτομέρειες

Ο εντιμότατος κύριος Ευταξίας, από την πρώτη στιγμή συμπάθησε τη μικρή ορφανή. Την είδε με καλό μάτι, λες και κάτι θαμπές εικόνες του έφερνε στο νου. Του θύμιζε ίσως ένα πρόσωπο, χωρίς να μπορεί να το προσδιορίσει. Ολόκληρες νύχτες τον απασχολούσε η σκέψη εκείνου του κοριτσιού. Αισθανόταν την ανάγκη να την προστατέψει. Κι αποφάσισε να πάρει την ορφανή στο σπίτι του σαν ψυχοκόρη, να βοηθάει και τη γυναίκα του στις δουλειές του σπιτιού.

Η κυρία Δωροθέα καλοδέχτηκε την όμορφη Χρύσα, το ορφανό κορίτσι. Από την πρώτη στιγμή, βρήκε τη μικρή σαν ευκαιρία να προφυλάξει το μοναχογιό τους από ανεξέλεγκτα μπλεξίματα. Όχι βέβαια, για νύφη της δεν την προόριζε. Το πανούργο μυαλό της, κατάστρωσε το τέλειο σχέδιο, ερήμην του εντιμότατου, όντως, κυρίου Ευταξία. Όταν όμως διαπίστωσε πως ο γιος της όχι μόνο ερωτεύτηκε παράφορα την ορφανή, αλλά και οι σχέσεις τους είχαν προχωρήσει, σχεδίασε ένα σατανικό σχέδιο και, χωρίς να πάρει μυρουδιά ο κύριος Ευταξίας, φόρεσε το πιο καλό της πρόσωπο, και με χίλια δυο γλυκόλογα και πλούσια δώρα και επιταγές, μίαν ωραίαν πρωίαν, όταν ο σύζυγός της έλειπε στο εξωτερικό, την οδήγησε η ίδια στο αεροδρόμιο και με μητρικές ευχές, συμβουλές και υποσχέσεις, την έστειλε στο νησί της, αδιαφορώντας για την τύχη της ορφανής, έτοιμη να αντιμετωπίσει τις εύλογες αντιδράσεις του γιου και του συζύγου της.

Η Χρύσα, χωρίς να συνειδητοποιήσει τι είχε συμβεί, με δυο βαλίτσες ρούχα, αρκετά μετρητά και επιταγές, βρέθηκε άξαφνα στο νησί της με ένα παιδί στην κοιλιά. Τότε κατάλαβε τι έγινε και πώς η φιλεύσπλαχνη κυρία Δωροθέα της αγόρασε ωραία ρούχα και την ξεπροβόδισε η ίδια στο αεροδρόμιο, χωρίς καν να αποχαιρετήσει τον κύριο Ευταξία και τον Ανδρέα.

Τότε θυμήθηκε την Αιμιλία, τη «φιλόξενη Μίλια» του νησιού, όπως ήταν γνωστό το όνομά της στο «επάγγελμα...» και όποιος περνούσε από εκεί που έκανε καμπή ο δρόμος...

Η Αιμιλία

Όποιος περνούσε από εκεί που έκανε καμπή ο κεντρικός δρόμος της μοναδικής πόλης και πρωτεύουσας του νησιού, έβλεπε στο παράθυρο του ετοιμόρροπου σπιτιού, το κόκκινο φαναράκι που δεν έσβηνε ποτέ. Και συχνά πυκνά κάποιος έσπρωχνε την ανοιχτή πόρτα κι ανέβαινε σαν κλέφτης ή σαν κανένας δραπέτης από φυλακή, τη σαραβαλιασμένη σκάλα μ' ένα κουτί γλυκά στα χέρια, λουλούδια, ένα πακέτο όμορφα τυλιγμένο. Δεν ήταν λίγες οι φορές που ο μοναδικός ταχυδρόμος έσπρωχνε την παλιά ξύλινη πόρτα κι άφηνε στη σκάλα ένα δέμα, γράμμα από μακριά ή της έδινε στο χέρι καμιά επιταγή. Κι εκείνη τον «φίλευε από το προϊόν που πουλούσε...» Έτσι έλεγαν στο νησί.

Συχνοί επισκέπτες στο σπιτάκι που στο παράθυρό του έφεγγε πάντα το κόκκινο φαναράκι, ήταν νεοσύλλεκτοι φαντάροι ή κανένας περαστικός από το νησί. Όλος ο κόσμος ήξερε τι λογής αλισβερίσι γινόταν μέσα στο μικροσκοπικό καμαράκι που έμοιαζε περισσότερο με ερειπωμένο παλιό περιστερώνα παρά με κανονικό σπίτι και κανείς δεν μιλούσε. Ήταν ανοχή, συνενοχή, συμπάθεια, συμπόνια, αποστροφή, αδιαφορία; Ίσως, όλα μαζί.

Την ιστορία της Αιμιλίας-Μίλιας την είχε ακούσει με τα ίδια της τ' αφτιά η Χρύσα από το στόμα της Μίλιας. Αιμιλία ήταν το βαφτιστικό της όνομα αλλά στη γλώσσα του «επαγγέλματος» έγινε πιο απλό, πιο εύκολο, Μίλια. Πήγαινε συχνά στην κυρία Φωφώ, μια πελάτισσα της γιαγιάς της. Μια μέρα την είχε στείλει για ένα θέλημα, το θέαμα που αντίκρισε μπαίνοντας στη μεγάλη κουζίνα του ισογείου, δεν το είχε ξαναδεί: Μια μεσόκοπη, υπέρβαρη γυναίκα ολόγυμνη καθισμένη στην ξύλινη καρέκλα με το ένα πόδι πάνω στο άλλο κάπνιζε αρειμανίως. Η κυρία Φωφώ, η καθώς πρέπει σύζυγος του έντιμου εφοριακού, απολάμβανε το θέαμα και γελούσε σπαρταριστά. Γελούσε τόσο πολύ που έτρεχαν δάκρυα από τα μάτια και τα κούφια σκυλόδοντά της είχαν πεταχτεί απειλητικά έξω από το πάνω χείλι. Η σκηνή ήταν φρικιαστική.

Η γυμνή γυναίκα κάπνιζε ατάραχη σαν να μη συνέβαινε τίποτα. Πού και πού έβγαζε το τσιγάρο από τα χείλη και φυσούσε νωχελικά τον καπνό προς τα πάνω κουνώντας ρυθμικά πέρα δώθε το βρώμικο χέρι και χάζευε τον καπνό καθώς απομακρυνόταν κάνοντας αλυσιδωτά δακτυλίδια στο κενό ώσπου αραίωνε και διαλυόταν.

Σάστισε η μικρή και ήταν έτοιμη να το βάλει στα πόδια, όμως το βραχνό, απολαυστικό γέλιο της Χρύσας την έκανε να σταθεί αναποφάσιστη.

«Έλα δω, πού πας; Η Μίλια είναι φιλενάδα μου. Εγώ την ανάγκασα να γδυθεί, να μου δείξει τα κάλλη του κορμιού της να δω τι τους κάνει και την αγαπάνε οι φίλοι της! Αυτό είναι. Έλα μέσα να σε συστήσω στη φιλενάδα μου», είπε δαγκώνοντας το κάτω ξεβαμμένο χείλι.

Έπιασε τη μικρή από το μπράτσο, την τράβηξε με ανεξέλεγκτη δύναμη από το σκαλί κι όπως ήταν ξαναμμένη από πνιχτά γέλια την κάθισε με το ζόρι στην καρέκλα απέναντι από τη γυμνή.

Η γυμνή γυναίκα μετακινήθηκε πάνω στο κάθισμα, παραλίγο να τουμπάρει, αλλά κατάφερε να ισορροπήσει. Έβγαλε το τσιγάρο από το στόμα, το έσβησε πιέζοντάς το νευρικά πάνω στο ξεθωριασμένο κόκκινο νύχι του αντίχειρα του άλλου χεριού, πέταξε με δύναμη το αποτσίγαρο στο μαρμάρινο πάτωμα κι άρχισε να το πατάει εκδικητικά με τη φτέρνα ώσπου το έλιωσε.

Τότε πήρε βαθιά ανάσα και ξεφύσησε σαν να ξεφούσκωσε ένα τεράστιο μπαλόνι ή ασκί. Η μπόχα από την τσιγαρίλα και το κρασί που βγήκε από το ξεδοντιασμένο στόμα της κατέκλυσε το ημιυπόγειο κουζινάκι και γρήγορα ξεπόρτισε σαν κυνηγημένο, και σπρωγμένο από το δροσερό αεράκι που μπήκε ευεργετικά από το ανοιχτό παράθυρο της άλλης πλευράς.

Η κυρία Φωφώ δεν έδειχνε να ξαφνιάστηκε. Παρακολουθούσε με τόση προσοχή τις έξαλλες κινήσεις τις γυμνής λες και απολάμβανε την υπέροχη θεατρική σκηνή μ' ένα μακάριο χαμόγελο χυμένο σε όλο της το πρόσωπο. Η μικρή έβλεπε μια τη γυμνή, μια την κυρία Φωφώ χωρίς να καταλαβαίνει τίποτα. Όλα ήταν αινιγματικά, συγκεχυμένα, φάνταζαν τερατώδη.

Άξαφνα το σκηνικό άλλαξε, έγινε κάτι αναπάντεχο. Η γυμνή γαλήνεψε, έπαψε να ξεφυσά και απλώνοντας το χέρι που πριν έσβησε με μανία το τσιγάρο, έγνεψε στη μικρή να πλησιάσει και τραβώντας την καρέκλα της, βρέθηκα πλάι στα σακουλιασμένα από τη χρόνια κυτταρίτιδα απαίσια γόνατά της και κοίταζε με στοργή τη Χρύσα σαν να ήταν η κόρη που δεν την άφησαν να φέρει στον κόσμο. Με τις χοντροκομμένες παλάμες της που μύριζαν πολυκαιρισμένο αποτσίγαρο, χάιδεψε το ρυτιδωμένο και πασαλειμμένο με φτηνή πούδρα και παμπάλαια κραγιόνια πρόσωπό της.

«Μη φοβάσαι, κορίτσι μου», είπε με φωνή γλυκιά, ήρεμη και τρυφερή που δεν είχε καμιά σχέση με το όλο παρουσιαστικό, τη γύμνια και την παράξενη παράσταση που είχε δώσει λίγα λεπτά πριν. «Κοίταξέ με πώς έχω καταντήσει. Μια φορά κι έναν καιρό εγώ, η Αιμιλία που με βλέπεις τώρα σ' αυτά τα χάλια, ήμουν όμορφη σαν εσένα, αθώα κι αγνή, δεν ήξερα τι γουρούνια είναι τα αφεντικά...» αναστέναξε. Πήρε βαθιά ανάσα και συνέχισε να διηγείται την ιστορία της λες και διάβαζε στην απέναντί της οθόνη:

«...Από μικρή βρέθηκα σ' ένα πλούσιο σπίτι. Από κάποιο ορφανοτροφείο με είχαν πάρει, νόθο παρατημένο θα ήμουνα, ποιος ξέρει, ορφανό. Βρέθηκα, που λες, σ' ένα πλούσιο σπίτι, περνούσα πλουσιοπάροχα. Έμπαινε συχνά στο δωμάτιό μου ο κύριος στα μουλωχτά. Έκανε τη δουλίτσα του και η οικογένεια παρουσιαζόταν στην καλή κοινωνία καλή και παστρικιά, με το κεφάλι ψηλά και το μέτωπο καθαρό, ανεπίληπτη, τίμια, σπλαχνική και προπαντός ηθική!

»Όταν κάποια μέρα φούσκωσε η κοιλιά μου και η κυρά μου πήρε είδηση, άστραψε και βρόντηξε... Να μη στα πολυλογώ, όλο το φταίξιμο το έριξαν πάνω μου. Το μωρό δεν το άφησαν να γεννηθεί, πλήρωσαν και με έστειλαν αλλού. Πού; Δεν ήξερα, σε άλλη πόλη, μακριά, βρέθηκα τότε στο δρόμο, μετά, ε, μετά, μην αρωτάς. Αν δουλεύεις σε σπίτι και είσαι μικρή και όμορφη, ορφανή ή νόθο, δεν έχεις στον ήλιο μοίρα...», είπε και σώπασε.

Τα μάτια της άστραφταν. Έδωσε μια μούντζα στα μούτρα της, άναψε τσιγάρο και συνέχισε να καπνίζει νευρικά το ένα τσιγάρο μετά το άλλο χωρίς να προσέχει τον καπνό, να πετάει τ' αποτσίγαρα κάτω και να τα λιώνει με το τακούνι της σαθρής από την πολυχρησία παλιομοδίτικης γόβας της.

Η Χρύσα δεν μπορούσε να διώξει από το μυαλό της τη θλιβερή εικόνα της γυμνής Αιμιλίας, αν και είχαν περάσει πολλά χρόνια από τότε. Ο αφεντικός της δεν θα τη θυμόταν, πού να του έμενε καιρός για αναμνήσεις, ο άνθρωπος είχε τόσες σκοτούρες και έγνοιες στο

κεφάλι του και θα ανασκάλευε το παρελθόν για ασήμαντες λεπτομέρειες; Ωστόσο, αν είχε κάποια σχέση με την ιστορία, αν λέω, θα ήξερε, πολύ καλά μάλιστα, γιατί έμενε αναμμένο όλη τη νύχτα το κόκκινο φαναράκι στο παράθυρο του σαραβαλιασμένου σπιτιού.

Ο κόσμος είναι πολύ μικρός και σε ακολουθούν, τρέχουν πίσω σου σαν σκιές οι ασήμαντες λεπτομέρειες. Να έστελνε άραγε κάτι τις «για την ψυχή του» στα μουλωχτά και στην Αιμιλία; Με τον παρά όλα εξαγοράζονται σ' αυτό τον κόσμο. Ακόμα και η σωτηρία της ψυχής.

Η ιστορία της πόρνης μοιάζει με την ιστορία της Χρύσας και του άγνωστου πατέρα του Αλέξανδρου, του κυρ Αντρέα του περιπτερά. Μάλλον θα είχε κάποια σχέση η δική του περίπτωση με του εντιμότατου κυρίου Ευταξία. Κάτι θα είχε ακούσει.

Ο νεαρός δεν αντέδρασε, έκανε πως προτίμησε την εύκολη λύση που του υπέδειξαν κι εκείνου οι καθ' όλα ενάρετοι, θεοσεβείς κι αξιοσέβαστοι γονείς του. Σύμφωνα με ανεπιβεβαίωτες, ωστόσο, πληροφορίες τον έστειλαν στην Αμερική να συνεχίσει ανώτερες σπουδές στα οικονομικά. Αυτό άφησαν να διαρρεύσει για να ρίξουν στάχτη στα μάτια του κόσμου.

Ο εντιμότατος κατά τα άλλα κύριος Ευταξίας και η κυρία Δωροθέα Πολυτίμου-Ελληνιάδη, κυρίως εκείνη, η οποία εύρισκε λύσεις για όλα, έχοντας ήσυχη τη συνείδησή της, συνέχισαν το φιλανθρωπικό τους έργο με δωρεές σε ιδρύματα και δεν παρέλειπαν να στέλνουν τις τακτές επιταγές στη διεύθυνση του Νοσοκομείου, στη Μητρόπολη για τη συντήρηση του γηροκομείου και του ορφανοτροφείου και περπατούσαν με το κεφάλι ψηλά σαν ενάρετοι και ευυπόληπτοι πολίτες. Τίποτα δεν μπορούσε να αμαυρώσει την εικόνα, να μειώσει την οικογενειακή τους υπόσταση ή να επισκιάσει την κοινωνική τους προσφορά.

Και η ζωή τους, τυπικά, συνεχιζόταν ανέφελη ως τη στιγμή που ανακάλυψαν το γράμμα του γιου τους καταχωνιασμένο στο κλειδωμένο συρτάρι του γραφείου του. Δεν ήταν παραπάνω από μια σελίδα, αλλά ήταν καταπέλτης, κυρίως εναντίον της μητέρας του. Και κατέληγε: Το μόνο που φροντίσατε να μου μάθετε είναι πως «Με τον παρά όλα εξαγοράζονται σ' αυτό τον κόσμο. Ακόμα και η σωτηρία της ψυχής. Καλή σας νύχτα, εντιμότατοι, ενάρετοι...Καλή σας νύχτα».

Ο κύριος Ανδρέας ο περιπτεράς

Ο κύριος Ανδρέας, ο Περιπτεράς – έτσι τον ήξεραν όλοι – ο γιος του Εντιμότατου κυρίου Ευταξία και της ενάρετης και θεοσεβούς κυρίας Δωροθέας, δεν πείσθηκε με την ιστορία που σκάρωσε η μητέρα του πως «η Χρύσα έφυγε με κάποιο δικό της που ήρθε και την πήρε άρον άρον» και δεν συγχώρεσε ποτέ τους γονείς του που απομάκρυναν την ορφανή. Άφησε να περάσει λίγος χρόνος για να βεβαιωθεί ότι η μητέρα του έδιωξε κρυφά κι από τον πατέρα του τη Χρύσα από το σπίτι, κι έφυγε αφήνοντας ένα σημείωμα που εξηγούσε τους λόγους της εξαφάνισής του. Όταν πέθαναν οι γονείς του και ρήμαξε το «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ», επέστρεψε κι άρχισε να μαζεύει τα κομμάτια της κατακερματισμένης ζωής του, ωστόσο, ελεύθερος και ωραίος, άγνωστος μεταξύ αγνώστων και αποφασισμένος να βρει την κόρη που άφησε έγκυο και το παιδί του. Σκόπιμα έστησε ένα περίπτερο με τις οικονομίες που έφερε από το εξωτερικό πολύ σιμά, απέναντι από το «Ελληνικόν» και περίμενε κάποιον να τον αναζητήσει. Η ελπίδα δεν τον είχε εγκαταλείψει ποτέ.

Όλοι είχαν έναν σοβαρό λόγο να «ρίξουν μια πέτρα πίσω τους», να αφήσουν το παρελθόν στην ησυχία του και να ζήσουν ήρεμα την υπόλοιπη ζωή τους, πιάνοντας την από την αρχή.

Αλλά το παρελθόν έχει βαθιές ρίζες και ξεφυτρώνει, ακόμα κι εκεί που δεν το σπέρνουν.

Αν κι ετούτες οι «σελίδες ημερολογίου» στην πρώτη ανάγνωση μου φάνηκαν σαν εμβόλιμες και άσχετες, όταν τις ξαναπέρασα, κατάλαβα πως πρέπει να αφορούσαν την προϊστορία των παππούδων μου. Και δεν έκανα λάθος. Η κυρία Λου, η πρωταγωνίστρια

της ιστορίας, όπως όφειλε, είχε πολύ καλά οργανώσει το «σενάριο» και βάδιζε επί του ασφαλούς.

Η αυτοεκτίμηση αυτή με έκανε να θαυμάσω τον εαυτό μου για τις πνευματικές του ικανότητες. Εκ των υστέρων, ωστόσο, διαπιστώνω πως ο έφηβος εαυτός μου, δεν είχε ακόμα αποφασίσει να με εγκαταλείψει.

Ξεκοκάλισα, κυριολεκτικά, το μυθιστόρημα του κυρίου Ανακτορίδη. Δεν έκλεισα μάτι. Διάβαζα, διάβαζα με βουλιμία και δεν πίστευα στα μάτια μου. Αφού διάβασα δύο φορές μηχανικά το κείμενο στο οπισθόφυλλο, έκλεισα το βιβλίο, το χάιδεψα απαλά σαν το δέρμα της Τζόαν, το τύλιξα σ' ένα ουδέτερο χαρτί κι έγραψα πάνω με καθαρά γράμματα:

«Σημειώσεις από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης», για να μην προκαλεί την υποψία κανενός και το έχωσα ανάμεσα σε άλλα πακέτα σ' ένα ράφι της βιβλιοθήκης μου ψηλά, σίγουρος πως δεν θα το έβλεπε κανείς. Ως την καλύτερη λύση, άφησα τα πράγματα να εξελιχθούν φυσιολογικά.

Εκείνη τη φορά όμως, δεν είχα σκοπό να κλείσω την υπόθεση στο συρτάρι για να μου δημιουργήσει αργότερα μεγαλύτερα και δυσκολότερα προβλήματα. Έπρεπε να τη χειριστώ με λεπτότητα και σεβασμό, με τον πλέον ανώδυνο τρόπο. Να κλείσω όλα τα ανοιχτά μέτωπα πριν μπω οριστικά στη ρουτίνα της καθημερινότητας και με κάνει η δουλειά ενεργούμενό της. Η παραμονή μου στο Λονδίνο, οι παραπάνω σπουδές, η σχέση μου με την Τζόαν, κυρίως, με είχαν αποδιοργανώσει συναισθηματικά και αποσυνδέσει εντελώς από τη ζωή της Αθήνας.

Προσπαθώντας να προσαρμοστώ στην καινούρια πραγματικότητα, ένα διάστημα περιφερόμουν στους δρόμους της Αθήνας, πρόσεχα τις βιτρίνες των καταστημάτων, έμπαινα στα καφενεία, στα συνοικιακά μπαράκια, διάβαζα τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων στα περίπτερα των πλατειών και των κεντρικών οδών, χρησιμοποιούσα συστηματικά τα μαζικά μέσα κυκλοφορίας. Ήθελα να γνωρίσω το επίπεδο ζωής των ανθρώπων στην καινούρια πόλη που βρήκα γυρίζοντας και να έχω εποπτεία των κανόνων της αγοράς εργασίας. Να πάρω μια ιδέα από την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα για να είμαι ενήμερος μπαίνοντας οριστικά στην αγορά εργασίας

Μπορεί να ήταν διαστροφή ως ένα σημείο, αλλά το έκανα πολλά από εκείνα τα πρωινά που ξυπνούσα με άγχος και άλλο δεν είχα στο νου μου από το ποιον δρόμο ν' ακολουθήσω. Έβαζα υπό μάλης τον χαρτοφύλακά μου με τα πολύτιμα χαρτιά που αποδείκνυαν τα αδιάσειστα επιστημονικά μου προσόντα, έβγαινα σαν κλέφτης από το σπίτι και περιφερόμουν στους δρόμους από το πρωί ξεκινώντας από την κίνηση και τη συμπεριφορά του κόσμου στο Αθηναϊκό Μετρό. Και συνέλεγα εικόνες και περιστατικά όπως οι σκηνές καθημερινότητας της πολυάνθρωπης πλέον Αθήνας με τόσους ξενόφερτους και ποικιλόχρωμης Πρωτεύουσας της χώρας.

Βγαίνοντας κάθε φορά από το Μετρό, έκανα καινούρια σχέδια για το δικό μου το μέλλον. Και ήμουν αποφασισμένος να μελετήσω τη ζωή και τις σχέσεις των γονιών μου και να οργανώσω τη δική μου ζωή ασκώντας το επάγγελμα που πραγματικά ήθελα. Και φανταζόμουν τον εαυτό μου ικανό να αναποδογυρίσω τον κόσμο.

Ιλιάς Χρυσίδου
Μια πωλήτρια κράχτης

Δεν ξέρω πώς ούτε γιατί, ένα από τα πρωινά που γύριζα στους δρόμους της Αθήνας χωρίς το χαρτοφύλακα με τα προσόντα μου, αλλά με ένα σάκο για ψώνια κρεμασμένο στον αριστερό μου ώμο, έχοντας ρίξει μέσα τα πιο απαραίτητα, με οδήγησαν ξανά τα βήματά μου στο κεντρικό βιβλιοπωλείο και στάθηκα μπροστά στη βιτρίνα του όπου τα «...Ένοχα Μυστικά...» ήταν ακόμα απλωμένα από τη μια ίσαμε την άλλη άκρη της.

Σκέψεις πολλές τριβέλιζαν το μυαλό μου. Ήταν και δεν ήταν η μάνα μου. Η Τζόαν που άφησα στο Λονδίνο στην πόρτα του σπιτιού μου με τα κλειδιά μου στο χέρι της για να μένει «σαν στο σπίτι της», δεν έφευγε από τα μάτια μου. Σιγά σιγά ανακάλυπτα πως η παρουσία της στη ζωή μου, είχε γίνει ένα κομμάτι του εαυτού μου αναπόσπαστο.

Όσο απομακρυνόμουν από το παρελθόν προσπαθώντας να προσαρμοστώ στη νέα πραγματικότητα, τόσο η ιδέα πως η Τζόαν μπορεί να κυοφορεί το δικό μου παιδί, γινόταν έμμονη ως πιεστική.

«Δεν μπορεί, κάτι πρέπει να κάνω», είπα, αφήνοντας τη σκέψη μου να ξεπορτίσει, να βγει από το φράγμα των δοντιών μου και τα χείλη μου να την αφήσουν ελεύθερη να πετάξει και να έχει αποδέκτες. Αλλά για καλή μου τύχη, ο μόνος αποδέκτης ήμουν εγώ. Κοίταξα γύρω μου να βεβαιωθώ πως δεν με άκουσε κανείς. Ψυχή δεν υπήρχε. Κι ενώ στεκόμουν αναποφάσιστος, άκουσα πίσω μου βήματα σαν κάποιος να πλησιάζει αλαφροπατώντας, προφανώς, κάποιος γνώριμος για να μην τον αντιληφθώ θέλοντας να με ξαφνιάσει, πέρασε ξυστά κι αυτή η σκέψη από το μυαλό μου. Και μου άρεσε. Αισθανόμουν τόσο μόνος, σαν ξένος μέσα σε μια τόσο πολύ αλλαγμένη, αγνώριστη σχεδόν Αθήνα. Η καρδιά μου άρχισε να χτυπάει δυνατά, ακανόνιστα, καθώς οι παλιοί συμμαθητές μου, αγόρια και κορίτσια περνούσαν βιαστικά από το μυαλό μου και δεν μπορούσα να αναγνωρίσω κανέναν.

Γυρίζω περιχαρής, έτοιμος να αγκαλιάσω όλους και να τους πω ότι έχω αλλάξει, ότι τους αγαπώ και θέλω να... Ωστόσο...

Ωστόσο, απέναντί μου ακριβώς, βλέπω τη Τζόαν με τα κλειδιά μου στα χέρια της, έτοιμη να βάλει τα κλάματα, όπως νόμισα και μου κόπηκαν τα γόνατα. Βρισκόμουν σε άλλη διάσταση για μερικά μόνο δευτερόλεπτα, ευτυχώς, γιατί γρήγορα ξεκαθάρισε το τοπίο και είδα, με όση ψυχραιμία μπορούσα, την... πωλήτρια του βιβλιοπωλείου που για ένα χρονικό διάστημα είχε εξαφανιστεί από προσώπου γης και νόμισα πως κάτι κακό θα της είχε συμβεί.

«Η... Ιλιάς Χρυσίδου...» ψέλλισα μην ξέροντας τι άλλο θα μπορούσα να πω. «Εσύ, πού ήσουνα τόσον καιρό;» τη ρώτησα, ενώ προσπαθούσα να οργανώσω τη σκέψη μου για να μην κάνω καμιά γκάφα και φανώ γελοίος στα μάτια μιας ωραίας κυρίας με όνομα μυθικό, επικό. «Είσαι, καλά, κορίτσι μου; Σε έψαχνα...» είπα δειλά.

Η κυρία Χρυσίδου, κατάλαβε πως κάτι άλλο με απασχολούσε και με πλησίασε ήρεμη, χαμογελαστή κι άρχισε να μιλάει χωρίς να παίρνει ανάσα, μάλλον για να μου τα πει όλα και να τελειώνει μαζί μου:

«Ηρέμησε, έχω κάτι για σένα. Σου φέρνω νέα, εκτελώ αποστολή, ευχάριστα, δυσάρεστα, δεν ξέρω πώς θα το πάρεις. Η δουλειά μου είναι εδώ. Πετάχτηκα για λίγο στο Λονδίνο στη θεία μου για κάτι επείγον. Η ξαδέρφη μου η Τζόαν μου έδωσε αυτά τα κλειδιά, είναι της σοφίτας σου. Δεν τα χρειάζεται, μου είπε. Και σ' ευχαριστεί που την απάλλαξες από το να επιλέξει εκείνη ποιο είναι το καλύτερο να κάνει και για τους δυο σας. Είναι μια χαρά. Εδώ και δύο μήνες...»

«Εδώ και δύο μήνες τι; Και ποια σχέση έχει η ξαδέρφη σου με μένα; Εδώ και δύο μήνες...»

«Πρόκειται για την Τζόαν, την Αγγλίδα συμφοιτήτριά σου, είναι πρώτη μου ξαδέρφη, εμείς τη λέμε Τζόαν. Εδώ και δύο μήνες είναι παντρεμένη με τον Τζιμ, έναν βέρο,

καθαρόαιμο Εγγλέζο, και περιμένουν το πρώτο τους παιδί. Αυτό μου είπαν να σου πω...» είπε τέλος.

Και μου έβαλε στο χέρι τα κλειδιά της σοφίτας μου.

Πριν προφτάσω να αντιδράσω, ανέβηκε τρέχοντας τα σκαλάκια και τρύπωσε στο βιβλιοπωλείο, προφανώς, για να αποφύγει τις αντιδράσεις μου, σίγουρη πως θα την αναζητήσω.

Έμεινα αρκετή ώρα αποσβολωμένος σαν στήλη άλατος με τα κλειδιά στα χέρια, μην πιστεύοντας πως όλα όσα άκουσα ήταν πραγματικά γεγονότα ή ζούσα σε μια ονειρική διάσταση μια πραγματικότητα που με βόλευε. Ωστόσο, τα κλειδιά που κρατούσα ήταν, όντως, τα κλειδιά του σπιτιού μου με την καρδούλα της Τζόαν κρεμασμένη ακόμα πάνω τους.

Σκέψεις απανωτές τριβέλιζαν το μυαλό μου. Δεν μπορούσα μήτε να φανταστώ πως η Τζόαν έπαιζε μαζί μου όλα τα χρόνια των σπουδών μου εκεί. Και πολύ περισσότερο να μην πάρω είδηση πως υπήρχε άλλος στη ζωή της, εκτός από εμένα. Να παραμυθιάζει, ποιον, εμένα η Τζόαν! Αυτό με ξεπερνούσε. Ο Ελληνάρας που έκρυβα μέσα μου, ξύπνησε πάλι.

Από την ξαφνική μου αγανάκτηση, λησμόνησα πού βρισκόμουν και ξέσπασα μ' ένα τρανταχτό γέλιο λέγοντας:

«Ιλιάς Χρυσίδου, πες στην ξαδέρφη σου, με γεια της και χαρά της ο, πώς τον είπες, ο Τζιμ, ο βέρος Εγγλέζος της και βίον ανθόσπαρτον, πες της!» φώναξα κι έχωσα τα κλειδιά στην από μέσα τσέπη του σακακιού μου.

Ήμουν έξαλλος, εκτός εαυτού, έτοιμος να μπω στο κατάστημα και να της ζητήσω εξηγήσεις. Αλλά η καλή ξαδέρφη της Τζόαν με πρόφτασε και δεν έκανα καμιά κίνηση παλικαρισμού. Πετάχτηκε τρέχοντας έξω, κατέβηκε τα σκαλάκια, ήρθε κοντά μου ήρεμη και γλυκιά, μου έπιασε τα χέρια και μιλώντας μου αργά μειλίχια για άσχετα πράγματα με ηρέμησε.

«Πάω για καφέ, αν θέλεις να με συνοδέψεις...και θα σου μιλήσω ειλικρινά», είπε.

Της έγνεψα πως συμφωνώ. Και την ακολούθησα χωρίς να βγάλω μιλιά. Ο μόλις λίγα λεπτά πιο πριν Ελληνάρας που ήταν έτοιμος να μπει στο κατάστημα και να τα κάνει γυαλιά καρφιά, ως δια μαγείας, εξαφανίστηκε. Μόνο όταν καθίσαμε και εκείνη κάλεσε τον υπάλληλο: «Ένα μέτριο ελληνικό», είπα. «Κάνε το δύο», πρόσθεσε η κυρία και στρέφοντας σ' εμένα:

«Δεν είναι τίποτα αλήθεια από όσα σου είπα, ή σχεδόν τίποτα. Η Τζένη δεν είναι εγγλέζα. Έμενε στη θεία μας την Ευτέρπη, όσο σπούδαζε. Η θεία μας γνώρισε τον Εγγλέζο της, όταν εργαζόταν στη ρεσεψιόν του ξενοδοχείου όπου έμενε τις ολιγοήμερες διακοπές του στην Ελλάδα ο Τζόνι. Πάνε πολλά χρόνια από τότε. Ερωτεύτηκαν, αγαπήθηκαν, παντρεύτηκαν στο άψε σβήσε, μεγάλος 'έρωντας' που έλεγε με σπασμένα ελληνικά ο Τζόνι, ο Εγγλέζος, τι να σου πω, μυθικός, την πήρε κι έφυγαν. Δεν απόκτησαν παιδιά. Η Ευγενία, η δική σου Τζόαν, να ξέρεις, κανέναν Τζιμ δεν παντρεύτηκε...» είπε.

Σώπασε απότομα, σαν κάτι να την εμπόδιζε να συνεχίσει κι άρχισε να τρίβει τα χέρια της, δείχνοντάς μου με τον τρόπο αυτό πως εκείνη έκανε ό, τι ήταν χρέος της να κάνει και τέλειωσε τους λογαριασμούς της μαζί μου. Έτσι το εξέλαβα εγώ. Έπαιξε τη σκηνή του έργου που ήταν ο ρόλος της και τέλειωσε. Και προσπαθούσα να βγάλω ένα συμπέρασμα που θα με έπειθε πως όσα άκουσα ήταν αλήθεια ή μήπως η κυρία Ιλιάς Χρυσίδου μου αφηγήθηκε μια γλυκόπικρη ιστορία για να παραμυθιάσει, ποιον, εμένα! Και να της μιλήσω στα ίσα, για να τελειώνω μ' αυτή την ιστορία μια και καλή.

«Φτάνει πια. Το παραμύθι τέλειωσε. Δεν πιστεύω τίποτα».

Αλλά η σκέψη που ακολούθησε με σταμάτησε και δεν έκανα την αποκοτιά. Τα κλειδιά του διαμερίσματός μου που μου έφερε, ποιος άλλος από τη Τζόαν μπορεί να της τα έδωσε. Έχωσα το χέρι μου στην απομέσα τσέπη, έβγαλα τα κλειδιά μου και για μερικά δευτερόλεπτα έφερα στο νου μου τη σκηνή του αποχωρισμού μας. Αισθάνθηκα ένα ρίγος και μια ανατριχίλα να σέρνεται στο κορμί μου από την κορφή του κεφαλιού ως τα νύχια.

Εκείνη τη στιγμή ήταν σαν να ξύπνησα από ένα λήθαργο, σαν να μεγάλωσα, ήμουν ένας άλλος άνθρωπος. Και αυθόρμητα κοίταξα κατάματα την κυρία που καθόταν αμήχανη απέναντί μου, της χαμογέλασα με συγκατάβαση και το ξεστόμισα:

«Καλά τα λένε οι ειδικοί...»

«...Ποια, τι εννοείς, τι λένε οι ειδικοί;» έκανε ξαφνιασμένη η Ιλιάς Χρυσίδου.

«Ότι όσα παιδιά γεννιούνται πρόωρα, αργούν να μεγαλώσουν... Εγώ μόλις τώρα μεγάλωσα πραγματικά. Αισθάνομαι καινούργιος άνθρωπος, βλέπω τον εαυτό μου και δεν τον αναγνωρίζω», είπα χαϊδεύοντας τα κλειδιά που κρατούσα με περιπάθεια. «Αχ, τι σου έχω κάνει, κοριτσάκι μου. Πού να είσαι τώρα...»

«Εδώ είμαι. Πίσω σου...» είπε μια γνώριμη φωνή και δυο χέρια με βούτηξαν από τους ώμους και με καθήλωσαν στο κάθισμά μου. «Τώρα μιλάω εγώ. Ώστε, έτσι, με χάριζες στον Τζιμ τον Εγγλέζο, τόσο εύκολο, τόσο απλό! Άκουσα πως μεγάλωσες άξαφνα. Χα! Εγώ είχα ήδη μεγαλώσει από τη στιγμή που σε έβλεπα να ετοιμάζεσαι να μου το σκάσεις. Δεν γεννήθηκε ακόμα ο άντρας που θα μου ξεφύγει εμένα...» είπε τέλος και μου ελευθέρωσε τους ώμους.

Μιλούσε άπταιστα ελληνικά. Κι όμως η γνώριμη φωνή μ' έκανε να πεταχτώ πάνω τρέμοντας λες και ήμουν ελατήριο.

«...Πού... πώς... Ποιος μου κάνει φάρσα... ή τρελάθηκα...»

Είχα χάσει το έδαφος κάτω από τα πόδια μου. Δεν ήξερα τι έλεγα. Όμως, η Τζόαν δεν μου επέτρεψε να τρελαθώ, όπως με άφησε να φύγω άνανδρα δίνοντάς της ως αντάλλαγμα τα κλειδιά του σπιτιού μου. Εκείνη τη μοιραία στιγμή, το μόνο που η εναπομείνασα αξιοπρέπεια μού υπαγόρευσε να κάνω ήταν να μην μιλήσω. Κι αυτό έκανα με πολλή προσπάθεια, ομολογουμένως, καθότι μέσα μου η καρδιά μου άλλα μου έλεγε με τη γλώσσα της αγάπης.

Εκείνη τη στιγμή κατάλαβα πόσο την αγαπούσα και πόσο μου είχε λείψει. Πόσο την είχα πονέσει φεύγοντας χωρίς να γυρίσω να κοιτάξω πίσω μου, υπακούοντας στη φωνή της ματαιοδοξίας που με καλούσε να αναλάβω καθήκοντα νομικού συμβούλου στις επιχειρήσεις του πατέρα μου.

Τη σιωπή έσπασε η ξαδέρφη.

«Ο χρόνος μου τελείωσε», είπε για να μην πει 'ο ρόλος μου', «σας αφήνω να τα βρείτε μόνοι σας, πάω στο πόστο μου», κι εξαφανίστηκε.

Μείναμε σιωπηλοί μερικά λεπτά χωρίς να βλεπόμαστε. Η Τζόαν ήταν πίσω μου και ξαφνικά:

«Πρέπει να πηγαίνω. Να μην χάσω και την τελευταία πτήση... Άντε γεια!»

Δεν φανταζόμουν πως ήταν τόσο γενναία. Κι όμως ήταν. Και μου επέτρεψε με τον τρόπο της να «μεγαλώσω», να «ωριμάσω» και να αναλάβω τις ευθύνες μου.

«Δεν έχεις να πας πουθενά. Η θέση σου είναι εδώ. Υπάρχει μια καρέκλα. Κάθισε». Είπα, «κάθισε. Τώρα αποφασίζεις εσύ. Θα σεβαστώ όποια απόφασή σου...»

Η Τζόαν όμως είχε τσαγανό.

«Δεν πάω πουθενά», είπε και κάθισε, σαν μια ξένη, «για δικούς μου αποκλειστικά οικογενειακούς λόγους. Η δική μου η ζωή δεν μου επιτρέπει να έχω την πολυτέλεια να κάνω πειραματισμούς. Δεν έτρεξα κοντά σου. Μόλις τελείωσα τις εκκρεμότητες με τη θεία μου, γύρισα στην πατρίδα μου. Δεν διανοήθηκα να τρέξω πίσω σου. Οι σκέψεις μεταβάλλονται από τη μια στιγμή στην άλλη. Αν υπάρχει κάτι σταθερό στη σχέση μας, θα φανεί. Ας αφήσουμε το χρόνο να κλείσει τις πληγές και να γεφυρώσει την απόσταση που μας χωρίζει...»

Δεν πρόλαβα να της απαντήσω. Και τι να της έλεγα. Με είχε αδειάσει, αλλά χαιρόμουν μέσα μου όσο την άκουγα κι ένιωθα πόσο σημαντική γυναίκα είχα δίπλα μου και δεν το είχα καταλάβει. Κι ενώ προσπαθούσα να βρω λέξεις για να της πω κάτι αντίστοιχο, η φωνή της ξαδέρφης, έβγαλε και τους δύο από τη δύσκολη θέση:

«Εσείς τι κάνετε εκεί! Θέατρο παίζετε; Άντε, σηκωθείτε. Έχω κλείσει για φαγητό κάπου έξω».

Για τον ιεραπόστολο, τον πατέρα Ιωάννη και την ιεραποστολική του δράση έχω ακούσει τόσα πολλά και εξαιρετικά ενδιαφέροντα μέσα στο σπίτι. Αυτό το όνομα κυριαρχούσε πάντα στις συζητήσεις, όσο ζούσε η κυρά Χρύσα, η γιαγιά μου, «αιωνία της η μνήμη!», ο «πάτερ Ιωάννης» αποτελούσε σημείο αναφοράς σε κάθε κουβέντα που αναφερόταν στο παρελθόν. Η γιαγιά μου είχε «κόλλημα» με τον ιεραπόστολο, όπως φαίνεται από την επιμονή της να μου πιπιλίζει το μυαλό μιλώντας μου για εκείνον. Δεν ευτύχησα, όμως, να τον γνωρίσω. Φαίνεται πως ήταν ή είναι, αν όντως ζει, πολύ σπουδαίος άνθρωπος. Θα ήθελα πολύ να τον γνωρίσω.

Προς το παρόν, έχω μεγάλη περιέργεια και αγωνία, να μπορέσω να ξεκαθαρίσω αν πρόκειται για την ιστορία των γονιών μου, όπως εικάζω από τις «εξομολογήσεις μιας μητέρας», που σημειώνει η ίδια η κυρία Λου σε κάποιο περιθώριο σελίδας του προχείρου, κάτι που δεν συνάντησα γραμμένο στο βιβλίο. Πρέπει να ξεθολώσει το τοπίο, να ξεχωρίσει, να αποδεσμευτεί τα «Ένοχα μυστικά…», Χρερ από την προσωπική οικογενειακή, για να εκτιμήσω σωστά και να είμαι αντικειμενικός στις κρίσεις μου επιστρατεύοντας τη γενναιότητα, το θράσος μάλλον που απαιτείται προκειμένου να εισβάλω στην προσωπική ζωή των γονιών μου, να κατανοήσω την πολυτάραχη σχέση του ζευγαριού και την επαγγελματική σταδιοδρομία του πατέρα μου, αλλά και τον αγώνα της μητέρας να κρατήσει ενωμένη την οικογένειά της, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις «εξομολογήσεις» της μητέρας μου σχετικά με τις διαπροσωπικές σχέσεις και την προσωπική ζωή των γονιών μου.

Από τα στοιχεία που βρήκα στο ‘Πράσινο τετράδιο’, στο χειρόγραφο ημερολόγιό της, κυρίως όμως στο ηλεκτρονικό της ημερολόγιο που αποκρυπτογράφησα από τον υπολογιστή της πριν φύγω, η σχέση της μητέρας με τον ιεραπόστολο ήταν ιδιότυπη και αμφιλεγόμενη, παρουσιάζει αρκετά κενά ως προς το πόσο προχωρημένη ήταν. Από τα γραφόμενά της προκύπτει πως και η ίδια ήταν μπερδεμένη και δεν ήταν σίγουρη για κάτι που πιθανώς της είχε συμβεί. Εμένα όμως μου δίνει το δικαίωμα να υποθέσω ότι πρόθεσή της, μπορεί φιλοδοξία, αλλά και ανάγκη μιας πραγματικής εξομολόγησης, να κάνει μυθιστόρημα τη ζωή της.

Ψυχανεμίζομαι και είμαι σίγουρος πως εκτός από ενδιαφέρον είναι συνταρακτικό μυθιστόρημα. Πιστεύω πως θα ταρακουνήσει τον κύριο Οικονόμου όταν ανακαλύψει τις μυστικές πτυχές της μητέρας μου. Θα τον βοηθήσει, υποθέτω, να γνωρίσει τον εαυτό του μέσα από τους αντικατοπτρισμούς των ημερών και των έργων του στον καθρέφτη του προσώπου του, δηλαδή στα δικά μου τα μάτια.

Την περιμένω αυτή την έκπληξη από τη μητέρα μου. Είμαι σίγουρος πως σε κάποιο άλλο κρησφύγετο, κρύβει το νέο μυθιστόρημα. Θα είναι το δώρο της στον πατέρα μου για όσα μας έχει προσφέρει, αλλά και μια κατά μέτωπο βολή για τις καταχρήσεις και τις απιστίες του.

Βέβαια, η μητέρα μου δεν έχει ιδέα ότι είμαι λαθραναγνώστης των μυστικών που κρύβει στα συρτάρια της και πιστεύω ότι θα είναι ένα αναπάντεχο δώρο που θα λάβουν πακεταρισμένο εκείνη και ο κύριος Αλέξανδρος Οικονόμου στην…τάδε επέτειο του κοινού βίου τους και θα κάνει τον πατέρα μου να τρίβει τα μάτια του και να αναθεωρήσει πολλές απόψεις τόσο σχετικά με τη γνώμη του για την προέλευσή μου, όσο και για τη μεταξύ τους σχέση. Είμαι σίγουρος για τις προθέσεις της μητέρας μου. Αυτό προκύπτει από τις σημειώσεις της στα περιθώρια κάποιων επίμαχων σελίδων του προχείρου.

Η κεραμίδα θα του έρθει από κει που δεν το περιμένει ο κύριος Αλέξανδρος. Θα δει τη ζωή του μυθιστόρημα μέσα από τα δρώμενα δύο άλλων, φυσικά, ηρώων διαφορετικών με πολλά προτερήματα και πάθη που η μοίρα τους έφερε κοντά και τους ένωσε για να ασφυκτιούν δια βίου μέσα σε έναν γάμο αμφιλεγόμενο και παράλληλα σε μια παθιασμένη κι αδιέξοδη σχέση. Μια ακτινογραφία της ζωής τους.

Εκτιμώ πως θα το κάνει η μητέρα μου. Και πρέπει να του το προσφέρει πακεταρισμένο αυτό το δωράκι του πατέρα η μάνα μου. Το σωστό θα ήταν να μην είχα ξετρυπώσει από το συρτάρι τα μυστικά της. Τώρα, είμαι αναγκασμένος να καταστρέψω το κλοπιμαίο αντίγραφο, να καταχωνιάσω τις «Εξομολογήσεις» στην πιο απόμερη γωνιά του μυαλού

μου και να περιμένω να δω τυπωμένο το δεύτερο μυθιστόρημα και να το διαβάσω πρώτος. Το υπόσχομαι. Και τηρώ την υπόσχεσή μου.

«Έχετε συστημένο»

Μπορεί ο γάμος τους να μην ήταν ο τέλειος και ο βίος τους διόλου ανθόσπαρτος και ανέφελος, αλλά ήταν ένας γάμος όπως οι περισσότεροι, που πέρασε μέσα από σαράντα κύματα, από Συμπληγάδες, από Σκύλλα κι από Χάρυβδη, που δοκιμάστηκε πολύ, που ταλαντεύτηκε, και μπορεί να έφτασε και στα πρόθυρα του χωρισμού, αλλά άντεξε.

Μπορεί και οι γονείς μου και οι δύο να μην υπήρξαν ιδανικοί εραστές ούτε τέλειοι σύζυγοι, να βάδισαν πάνω σε τεντωμένο σκοινί, αλλά κρατήθηκαν, έστω κι από μια κλωστή. Οι δοκιμασίες τους έφεραν πιο κοντά. Στο βάθος, υπήρχε κάτι που τους έδενε. Η αγάπη. Και τώρα, μεγαλωμένοι, ώριμοι, κατασταλαγμένοι έχοντας αναθρέψει σωστά ένα αγόρι που, ούτως ή άλλως, είναι καρπός μεγάλου έρωτα, περνούν την καλύτερη περίοδο του έγγαμου βίου και του έρωτά τους. Είναι ερωτευμένοι, φως φανάρι, όσο ποτέ άλλοτε. Και, το βιώνουν αυτό κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε στιγμή, κάθε λεπτό, ύστερα από σαράντα συναπτά έτη. Και είναι έτοιμοι, στολισμένοι για τη μεγάλη επέτειο.

Με το που έφεξε η νέα μέρα, έτρεξα στα βιβλιοπωλεία. Μπήκα σ' ένα μεγάλο βιβλιοπωλείο σαν πελάτης, αγόρασα δύο αντίτυπα, έδωσα τη διεύθυνση στο ονοματεπώνυμο του πατέρα μου και ζήτησα να αποσταλούν ώστε να είναι στα χέρια του κυρίου και της κυρίας Αλέξανδρου Οικονόμου τη συγκεκριμένη ημερομηνία.

Φρόντισα να είμαι στο σπίτι μας τη συγκεκριμένη μέρα πριν φτάσουν τα πακέτα. Κρυμμένος σχεδόν στη σοφίτα που μου παραχώρησε ο πατέρας μου ως δώρο για τις επιτυχίες μου στο εξωτερικό, μελετούσα το χώρο που επρόκειτο να γίνει γραφείο μου. Και περίμενα να απολαύσω την αντίδραση των γονιών μου όταν θα έπαιρναν το πακέτο. Δεν ήταν δυνατό να χάσω την παράσταση.

Πάνω στην κρίσιμη ώρα, χτύπησε το κουδούνι της εξώπορτας. Κατέβηκα γρήγορα την εσωτερική σκάλα, πήγα στο θυροτηλέφωνο και σήκωσα το ακουστικό.

Από το βιβλιοπωλείο..., έχω να παραδώσω δέμα. Ανοίγετε», είπε ο διανομέας.

«Φυσικά, ανεβείτε», απάντησα και πάτησα το κουμπί.

«Ο ταχυδρόμος έφερε αυτά για σας, είπα γυρίζοντας κι έδωσα στον καθένα το πακέτο του.

Δέματα; Από ποιον...» έκανε θορυβημένος ο πατέρας μου.

Σήκωσα τους ώμους.

«Πού θες να ξέρω..., Δεν έχει αποστολέα», είπα.

«Σωστά», έκανε αφηρημένα «η... κυρία Λου» και περίμενε την αντίδραση του πατέρα. «Δεν έχει όνομα αποστολέα; Ποιος το στέλλει», ψέλλισε.

Ο πατέρας προσπαθούσε να φαίνεται απαθής. Για μερικά δευτερόλεπτα, έμειναν και οι δύο αναποφάσιστοι. Καθένας για δικούς του λόγους, περιεργαζόταν το δέμα του χωρίς να τολμά να το ανοίξει μπροστά μου.

«Δεν θα τα ανοίξετε;» ρώτησα κοιτάζοντας ερευνητικά μια τη μητέρα και μια τον πατέρα μου.

«Ναι, βέβαια. Θα το ανοίξω», είπε κάπως απρόθυμα η μητέρα μου. «Βιβλίο μου φαίνεται πως είναι», συμπλήρωσε.

Με αργές, προσεκτικές κινήσεις, ελευθέρωσε το δεματάκι από το καλλιτεχνικό του περιτύλιγμα κι έμεινε άναυδη με ένα πανέμορφο βιβλίο στα χέρια. Το χάιδευε τρυφερά, το έσφιγγε στην αγκαλιά της, κι αφού περιεργάστηκε μερικά δευτερόλεπτα τον τίτλο του χωρίς να πει λέξη, το άνοιξε, το ξεφύλλισε λίγο, σταμάτησε στην αφιέρωση και χαμογέλασε, μάλλον ένοχα ικανοποιημένη.

«Ήταν επόμενο. Έπρεπε να το περιμένω. Τα παιδιά καταλαβαίνουν, δεν τρώνε χόρτο», είπε κι έσφιξε με τα δυο της χέρια το βιβλίο/αίνιγμα για τους άλλους, ακριβώς πάνω στην καρδιά της. «Συμβαίνουν, όμως, αυτά και στις καλύτερες οικογένειες», μουρμούρισε. «Εσύ, μουσίτσα, δεν είχες ιδέα;» ρώτησε στρέφοντας σ' εμένα που στεκόμουν απέναντί τους σοβαρός, όλο περιέργεια.

«Εγώ; Δεν έχω ιδέα...» της απάντησε περιπαικτικά προσπαθώντας να κρατήσω με δυσκολία τα γέλια.

«Φυσικά! Αυτό δεν σου λέει τίποτα;» με ρώτησε δείχνοντάς μου την αφιέρωση.

«Τίποτα απολύτως! Παίρνω όρκο. Φιλώ σταυρό, να!» έκανα φιλώντας το σταυρό που σχημάτισα ενώνοντας τους δείκτες των χεριών μου, «αλλά και να ήξερα, δεν θα σου έλεγα!» πρόσθεσα.

«Γιατί;» έκανε υπομειδιώντας η μητέρα μου.

«Γιατί έτσι! Μπορεί να είναι μυστικό...» είπα με νόημα.

Η μητέρα έκανε πως δεν έδωσε σημασία στα τελευταία λόγια μου και ξεφύλλιζε μηχανικά το βιβλίο. Ο πατέρας έμοιαζε διστακτικός, αμήχανος, ανίκανος να διαχειριστεί την παρούσα κατάσταση. Από την πρώτη στιγμή που άκουσε πως έχει συστημένο, ο νους του πήγε στην παλιά ερωμένη. Άφησε το πακέτο μπροστά του πάνω στο τραπέζι και δεν τολμούσε να το αγγίξει. Από τη σαστισμάρα και τη σύγχυσή του δεν είχε καν προσέξει πως είχε το ίδιο υπέροχο περιτύλιγμα με αυτό που κρατούσε η γυναίκα του.

«Λες να μου ετοιμάζει καμιά λαχτάρα κανένα εξώγαμο...» σκεπτόταν.

Ίσα που δεν έτρεμε.

«Πατέρα, τι σκέφτεσαι; δεν θα ανοίξεις το δέμα σου;» η φωνή μου τον συνέφερε.

«Ναι, βέβαια. Θα το ανοίξω, αγόρι μου. Σκεφτόμουν από πού να είναι», είπε.

Σχεδόν τρέμοντας από την αγωνία, έσκισε το περιτύλιγμα και μόλις είδε πως κρατούσε στα χέρια του το ίδιο βιβλίο με τη γυναίκα του, η καρδιά του πήγε στη θέση της. Εκείνη, συμμεριζόμενη την αγωνία και μαντεύοντας τους φόβους του, κρατώντας στοργικά το δικό της βιβλίο αγκαλιά, πήγε κοντά του, χαμήλωσε το κορμί της κι ακούμπησε τον ώμο της στο δικό του.

«Είναι το δώρο του γιου μας», του ψιθύρισε. Από το γιο μας είναι, καλέ μου! Μην απορείς. Μην πάει ο νους σου αλλού. Ό, τι και να γράφει, πάντως, δεν τρέχει τίποτα. Τίποτα δεν πρόκειται ν' αλλάξει μεταξύ μας. Άλλωστε, συμβαίνουν αυτά και στις καλύτερες οικογένειες... Κανείς δεν είναι στο απυρόβλητο. Σημασία έχει, αγάπη μου, πως είμαστε σήμερα όλοι μαζί... και θα το γιορτάσουμε! Όταν το ξεφυλλίσεις, θα καταλάβεις περί τίνος πρόκειται», του είπε με *υπερηφάνεια και* χωρίς *προκατάληψη*.

Έβαλε το δικό της αντίτυπο παραμάσχαλα και πιάνοντάς τον από τους ώμους, τον ταρακούνησε τρυφερά για να συνέλθει.

«Κανείς δεν μένει στο απυρόβλητο...» επανέλαβε με περίσκεψη. «Κανείς!»

«Εμένα, πάντως, δεν με χρειάζεται πια κανείς εδώ μέσα. Πάω μια βόλτα να πάρω αέρα», είπα κλείνοντας με νόημα το μάτι στον πατέρα μου.

Και βγήκα, σχεδόν τρέχοντας, αφήνοντας τους γονείς μου να λύσουν μόνοι τους τις όποιες διαφορές εκκρεμούσαν από το παρελθόν τους.

Το πρώτο πράγμα που σκέφτηκα βγαίνοντας στο δρόμο, ήταν να τηλεφωνήσω στη Τζένη. Είχαμε κι εμείς να τακτοποιήσουμε κάποιες εκκρεμότητες.

Παλαιό Φάληρο, 15 Ιουνίου 2013

Παλαιό Φάληρο, 5. 7. 2026/ στην ιερή μνήμη της μαμάς μου,
που «έφυγε» από τη ζωή σαν σήμερα το 1988
Ελένη Χωρεάνθη